15 TEMMUZ 10.YIL
İRADE BİZİM
ZAFER BİZİM

10. YILINDA 15 TEMMUZ DESTANI:
HAFIZA, DİRENİŞ VE GELECEK

10. Yılında 15 Temmuz Destanı:
Hafıza, Direniş ve Gelecek

15 TEMMUZ | 10. Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

ISNB: 978-625-8937-13-8

10. YILINDA 15 TEMMUZ DESTANI: HAFIZA, DİRENİŞ VE GELECEK

© 2026 TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

Bu kitabın tüm hakları saklıdır ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınlarına aittir. Kitabın hiçbir bölümü yayıncının izni olmadan fotokopi ve bilgisayar ortamında yeniden üretilemez ve çoğaltılamaz.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Yayıncı Sertifika No: 45482

1. Baskı / 2026

İletişim
Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı
No: 144 ÇANKAYA / ANKARA
T +90 312 583 60 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı
İhlas Gazetecilik A.Ş.
Certificate No: 45589
T +90 212 454 35 10

10. Yılında 15 Temmuz Destanı:
Hafıza, Direniş ve Gelecek

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM - **15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE MİLLETİN ZAFERİ.....11**

2. BÖLÜM - **SİYASİ VE KURUMSAL DİRENİŞ.....49**

3. BÖLÜM - **TOPLUMSAL HAFIZA VE MANEVİ DİRENİŞ.....85**

4. BÖLÜM - **EĞİTİM, GENÇLİK VE KÜLTÜR ÇALIŞMALARI.....119**

5. BÖLÜM - **MEDYA VE İLETİŞİM MÜCADELESİ.....167**

6. BÖLÜM - **DEMOKRASİ BİLİNCİ VE GELECEK VİZYONU.....213**

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

TAKDİM

Türkiye Cumhuriyeti, 15 Temmuz 2016'da tarihinin en kritik badirelerinden biriyle karşı karşıya kaldı. Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) tarafından gerçekleştirilen hain darbe girişimi, devletimizin bekasına, milletimizin birlik ve beraberliğine, demokrasimize ve millî iradeye yönelmiş büyük bir saldırı olarak hafızalara kazındı.

O gece hedef alınan, herhangi bir kurum ya da siyasi irade değil, doğrudan doğruya milletin özgür iradesi ve bağımsızlık azmiydi. Ancak aziz milletimiz, tarih boyunca maruz kaldığı her türlü tehdide karşı gösterdiği kararlılığı bir kez daha ortaya koydu. Çanakkale'de, Sakarya'da ve İstiklal Harbi'nin en çetin günlerinde olduğu gibi, vatan toprağını canından aziz bilen milyonlar meydanlara çıktı. Kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaşlısıyla milletimiz; tankların, silahların ve karanlık hesapların karşısına yalnızca inancı, cesareti ve vatan sevgisiyle dikildi.

15 Temmuz gecesinde Türk milleti, egemenliğin kayıtsız şartsız kendisine ait olduğunu bütün dünyaya ilan etti. Şehitlerimizin fedakârlığı, gazilerimizin kahramanlığı ve milletimizin destansı direnişi sayesinde Türkiye, adını demokrasi tarihine altın harflerle yazdıran kutlu bir zafer kazandı.

Aradan geçen on yıl boyunca, ülkemizin birlik ve beraberliğini hedef alan her türlü girişime karşı aynı bilinç ve aynı sorumluluk anlayışıyla hareket ettik. Millî iradeyi, bağımsızlığımızı ve ortak geleceğimizi koruma azmimiz, dün olduğu gibi bugün de en güçlü dayanağımız olmayı sürdürmektedir.

Unutulmamalıdır ki hafızasını kaybeden toplumlar, geçmişlerinden aldıkları güç ve tecrübeyi geleceğe taşıyamazlar. Tarih şuuru, milletlerin varlığını koruyan en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle 15 Temmuz gecesi yaşananları hatırlamak, hatırlatmak ve gelecek nesillere aktarmak büyük bir sorumluluktur.

Bu tarihî günün milletimizin hafızasında canlı tutulması amacıyla, 29 Ekim 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6752 sayılı Kanun ile 15 Temmuz'u "Demokrasi ve Millî Birlik Günü" ilan ettik. Böylece 15 Temmuz, milletimizin gösterdiği eşsiz direnişin ve demokrasiye sahip çıkma iradesinin tarihi bir sembolü olarak resmî hafızamızdaki yerini aldı.

Geride bıraktığımız on yılın ardından şehitlerimizi ve gazilerimizi aynı saygı, minnet ve vefa duygularıyla anmaya devam ediyoruz. Vatan uğruna canlarını feda eden kahraman şehitlerimizin aziz hatıraları milletimizin gönlünde ebediyen yaşayacaktır. Fedakârlıklarıyla destan yazan gazilerimiz ise milletimizin en kıymetli emaneti olarak her zaman baş tacı edilecektir.

Bu vesileyle, 15 Temmuz gecesi vatanın bağımsızlığı, milletin istiklali ve devletin bekası uğruna canlarını feda eden tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum. Kahraman gazilerimize sağlık, huzur ve hayırlı bir ömür temenni ediyorum.

"10. Yılında 15 Temmuz Hafıza Direniş ve Gelecek" adlı bu anlamlı eserin hazırlanmasında emeği geçen Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımıza ve katkı sunan herkese teşekkür ediyorum. İnanıyorum ki bu çalışma, milletimizin hafızasını diri tutacak, 15 Temmuz ruhunun gelecek kuşaklara aktarılmasına önemli katkılar sağlayacak ve millî birlik şuurunun güçlenmesine vesile olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

01

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE MİLLETİN ZAFERİ

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1. 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Milletin Zaferi

Boğaziçi Köprüsü'ndeki darbeci askerler, polise teslim oldu. Köprüdeki tankların üzerine çıkan vatandaşlar, sevinç gösterisinde bulundu.

15 Temmuz 2016 gecesi Türkiye, yakın tarihinin en kritik sınavlarından birini vermiştir. Devlet kurumlarına yıllar boyunca sızan Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) mensupları tarafından gerçekleştirilen darbe girişimi, milletin kararlı duruşu ve devletin tüm unsurlarının ortak mücadelesi sonucunda başarısızlığa uğratılmıştır. O gece yaşananlar, Türkiye'nin demokrasi tarihine unutulmaz bir direniş örneği olarak geçmiştir.

Darbe girişiminin ilk işaretleri 15 Temmuz akşamı saat 22.00 sıralarında ortaya çıkmıştır. Ankara'da Genelkurmay Başkanlığı Karargâhında silah sesleri duyulmuş, aynı saatlerde İstanbul'da Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet Köprüleri, darbeciler tarafından trafiğe kapatılmıştır. Şehirlerin farklı noktalarında görülen askerî hareketlilik, kamuoyunda büyük bir şaşkınlık oluşturmuştur. Kısa süre içerisinde olağan dışı gelişmelerin yaşandığı anlaşılmıştır.

FETÖ darbe girişimine katılarak Oran'daki TRT kampüsüne giden ve yayına müdahale eden darbeci askerler gözaltına alındı. Vatandaşlar darbe girişimine tepki gösterdi.

Ankara'da Genelkurmay Başkanlığı ve TRT Genel Müdürlüğü çevresinde hareketlilik artarken devlet kurumları hızla durumu değerlendirmeye başlamıştır. Çankaya Köşkü'nde kriz yönetimini sağlamak amacıyla bir koordinasyon merkezi kurulmuştur. Güvenlik birimleri gelişmeleri yakından takip ederken darbecilerin hedefinin ülke yönetimini ele geçirmek olduğu ortaya çıkmıştır.

Saatler ilerledikçe darbeciler tarafından gerçekleştirilen girişimin kapsamı daha net biçimde görülmüştür. Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım televizyon kanallarına bağlanarak yaşananları bir darbe girişimi olarak değerlendirmiştir. Devletin bu girişime izin vermeyeceğini açıklayan Yıldırım, vatandaşları sağduyulu olmaya çağırmıştır. Bu açıklama, darbe girişiminin ilk resmî değerlendirmesi olarak kayıtlara geçmiştir.

Gece yarısına doğru Ankara ve İstanbul başta olmak üzere birçok şehirde tansiyon yükselmiştir. Darbeci askerler tarafından TRT ekranlarında korsan bir bildiri okutulmuş, bildiride sözde yönetime el konulduğu iddia edilmiştir. Ancak kısa süre içerisinde devlet kurumlarından yapılan açıklamalarla bildirinin meşru olmadığı vurgulanmış, Cumhurbaşkanlığı kaynakları, söz konusu açıklamanın Türk Silahlı Kuvvetlerini temsil etmediğini duyurmuştur.

Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) üyelerinin darbe girişiminin ardından Genelkurmay Başkanlığı Karargâhındaki dijital panodan, "Hakimiyet milletindir" yazısı paylaşıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Marmaris'te bulunduğu sırada gelişmeleri yakından takip etmiş, televizyon kanallarına canlı bağlantı yaparak vatandaşları meydanlara davet etmiştir. Cumhurbaşkanı'nın çağrısı kısa sürede ülke genelinde büyük karşılık bulmuş, insanlar evlerinden çıkarak meydanlara, havaalanlarına, köprülere ve kamu kurumlarının önlerine yönelmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısının ardından Diyanet İşleri Başkanlığının talimatıyla Türkiye genelindeki camilerden salâlar okunmuştur. Gece boyunca devam eden salâlar, vatandaşların meydanlara yönelmesinde önemli rol oynamıştır. Kısa süre içerisinde milyonlarca insan darbecilere karşı demokratik iradeyi savunmak amacıyla sokaklarda toplanmıştır.

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

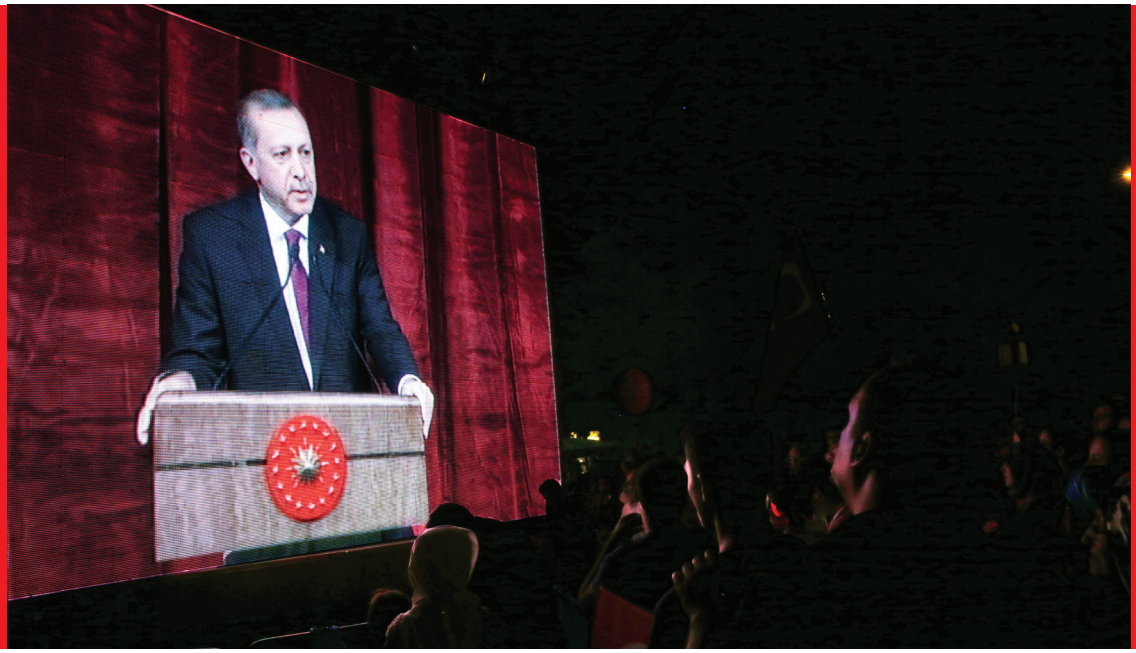

Vatandaşlar, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki konuşmasını alandaki barkovizyondan takip etti.

15 Temmuz gecesi ilk salânın okunduğu Kocatepe Camii.

Darbe girişiminin en yoğun yaşandığı merkezlerin başında Ankara gelmiştir. Başkentte savaş uçakları alçak uçuşlar gerçekleştirmiş, helikopterlerden güvenlik güçlerine ve stratejik kurumlara yönelik saldırılar düzenlenmiştir. Ankara Emniyet Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Polis Özel Harekât Daire Başkanlığı hedef alınan yerlerdendir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihinde ilk kez savaş uçakları tarafından bombalanmıştır. Meclis binasında büyük hasar meydana gelmesine rağmen milletvekilleri çalışmalarını sürdürmüştür. Farklı siyasi partilere mensup milletvekilleri darbe girişimine karşı ortak tavır almıştır. Meclis çatısı altında verilen bu birlik mesajı, demokrasi adına önemli bir duruş olarak kayıtlara geçmiştir.

Darbecilerin saldırıları sonucunda hasar alan Türkiye Büyük Millet Meclisi binası.

Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) mensupları tarafından Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nin yakınlarına atılan 2 bombadan dolayı Millet Camii'nin önüne park etmiş araçlar zarar gördü.

Gölbaşı'ndaki Polis Özel Harekât Daire Başkanlığına düzenlenen saldırılar sonucunda çok sayıda polis şehit olmuştur. Güvenlik güçleri ağır saldırılara rağmen görevlerini sürdürmüştür. Emniyet teşkilatı, darbecilere karşı ülke genelinde operasyonlar gerçekleştirerek kritik noktaların kontrolünü yeniden sağlamıştır.

İstanbul'da ise vatandaşların direnişi darbe girişiminin seyrini değiştiren gelişmelerden biri olmuştur. Köprülerde ve meydanlarda toplanan binlerce kişi tankların ilerleyişini engellemiştir. Vatandaşlar, demokratik yönetime sahip çıkmak amacıyla büyük bir cesaret örneği göstermiştir. Darbeciler birçok noktada halkın kararlı direnişiyle karşılaşmıştır.

TRT binasını ele geçirmeye çalışan darbeciler güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu etkisiz hâle getirilmiştir. Kurum kısa süre sonra yeniden normal yayınına dönmüştür. Benzer şekilde birçok stratejik noktada devlet otoritesi yeniden tesis edilmiş, polis ve vatandaşların ortak mücadelesi darbecilerin hareket alanını daraltmıştır.

Gece boyunca darbeciler tarafından Cumhurbaşkanlığı Külliyesi çevresine ve çeşitli kamu kurumlarına yönelik saldırılar devam etmiştir. Ancak güvenlik güçleri kritik tesislerin korunması için yoğun çaba göstermiştir. Birçok noktada yaşanan çatışmalarda darbecilerin ilerlemesi engellenmiştir.

Ankara'daki Özel Kuvvetler Komutanlığında görevi sırasında darbeciler tarafından şehit edilen Piyade Astsubay Kıdemli Başçavuş Ömer Halisdemir, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) girişimi sırasında darbeci komutanı vurarak Türkiye'nin gururu oldu.

Sabaha karşı darbe girişiminin başarısızlığa uğradığı görülmüştür. Güvenlik güçleri ve vatandaşlar tarafından kuşatılan birçok birlik teslim olmaya başlamıştır. Darbecilerin kontrolünde bulunan araçlar etkisiz hâle getirilmiş, stratejik kurumlar yeniden devletin kontrolüne geçmiştir.

Akıncı Üssü başta olmak üzere darbe girişiminin merkezlerinden biri olarak değerlendirilen noktalarda operasyonlar düzenlenmiştir. Operasyonlar sonucunda çok sayıda darbeci gözaltına alınmıştır.

Darbe girişiminin kritik dönüm noktalarından biri Özel Kuvvetler Komutanlığında yaşanmıştır. Astsubay Ömer Halisdemir, aldığı emir doğrultusunda darbe girişiminin önemli isimlerinden Semih Terzi'yi etkisiz hâle getirmiştir. Bu müdahale darbecilerin planlarını önemli ölçüde bozmuştur. Ömer Halisdemir görevini yerine getirdikten sonra şehit edilmiş, gösterdiği fedakârlık, 15 Temmuz'un sembollerinden biri hâline gelmiştir.

Sabah saatlerinden itibaren Türkiye genelinde geniş çaplı soruşturmalar başlatılmıştır. Darbe girişimine katıldığı belirlenen darbeciler ve kamu görevlileri hakkında işlemler gerçekleştirilmiştir. Darbe girişimine destek veren çok sayıda kişi gözaltına alınmıştır. Güvenlik birimleri darbe girişiminin tüm bağlantılarını ortaya çıkarmak amacıyla kapsamlı çalışmalar yürütmüştür.

Hakimler ve Savcılar Kurulu olağanüstü toplantılar gerçekleştirmiş, yargı kurumları, darbe girişimiyle bağlantılı olduğu değerlendirilen kişiler hakkında gerekli işlemleri başlatmıştır. Devlet kurumları eş zamanlı şekilde hareket ederek örgütün kamu içerisindeki yapılanmasına yönelik adımlar atmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığı, Akıncı Üssü ve diğer kritik merkezlerde kontrol tamamen sağlanmıştır. Rehin tutulan komutanlar kurtarılmıştır. Darbecilerin son direniş noktaları da etkisiz hâle getirilmiştir.

Saat 20.02 itibarıyla darbe girişiminin tamamen bastırıldığı açıklanmıştır. Böylece yaklaşık yirmi iki saat süren darbe girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Devlet kurumları normal işleyişine dönerken ülke genelinde güvenlik tedbirleri artırılmıştır.

15 Temmuz gecesi yaşanan darbe girişimi sırasında 253 vatandaşımız şehit olmuş, 2 bin 740 vatandaşımız ise gazi olmuştur. Şehit vatandaşlarımız arasında her yaştan güvenlik güçlerimiz ve siviller yer almıştır. Türkiye'nin farklı şehirlerinden vatandaşlarımız demokrasiye sahip çıkmak için meydanlarda buluşmuş ve büyük fedakârlıklar gösterilmiştir.

15 Temmuz, Türkiye tarihinde millet iradesinin silah zoruyla teslim alınamayacağını gösteren önemli bir dönüm noktası olarak kayıtlara geçmiştir. Başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere devlet kurumlarımızın kararlı tutumu, siyasi partilerin ortak tavrı ve vatandaşların meydanlarda ortaya koyduğu direniş, darbe girişiminin başarısızlığa uğramasında belirleyici olmuştur. O gece yaşananlar, demokrasiye sahip çıkmanın ve millî iradenin korunmasının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Türkiye, 15 Temmuz gecesinde gösterdiği birlik ve beraberlikle demokrasi tarihinin en önemli direnişlerinden birine imza atmıştır.

15 TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1.1. Darbe Girişiminin Arka Planı

Şüphesiz, 15 Temmuz darbe girişimi bir gecede ortaya çıkan ani bir darbe girişimi olarak değerlendirilemez. Darbe girişiminin arkasında uzun yıllara yayılan bir yapılanma süreci vardır. FETÖ, eğitim kurumları, dershaneler, vakıflar, dernekler, medya kuruluşları ve farklı bürokratik alanlar üzerinden geniş bir etki ağı kurmaya çalışmıştır. Örgüt mensupları, devletin kritik kurumlarında görev alabilmek amacıyla sistemli bir kadrolaşma faaliyeti yürütmüştür. Bu süreçte örgütsel bağlılık, devlet hiyerarşisinin önüne geçirilmiş ve kamu kurumları içerisinde kapalı bir yapı oluşturulmuştur.

Örgütün temel hedeflerinden biri, devletin karar alma mekanizmalarında etkili konumlara ulaşmak olmuştur. Bu doğrultuda emniyet, yargı, askerî kurumlar ve çeşitli kamu kuruluşlarında örgütsel aidiyeti esas alan bir yapılanma meydana getirilmiştir. Zaman içerisinde kamu otoritesinden bağımsız hareket eden bu yapı, kendi iletişim ağlarını, kendi karar mekanizmalarını ve hiyerarşik düzenini oluşturmuştur. Devlet kurumlarının işleyişini etkileyebilecek bir güce ulaşan örgüt, kamu güvenliği açısından ciddi bir tehdit hâline gelmiştir.

1980'li yıllardan itibaren örgütün faaliyetlerine ilişkin çok sayıda değerlendirme kamuoyuna yansımıştır. Özellikle eğitim alanında kurulan yapıların zamanla farklı sektörlere yayıldığı görülmüştür. Farklı soruşturmalar ve yargı süreçleri sonucunda elde edilen bulgular, örgütün devlet içerisindeki yapılanmasına dair önemli veriler ortaya çıkarmıştır. Kamu kurumlarında görev yapan bazı isimlerin örgütsel bağlantıları hakkında yürütülen incelemeler, devlet içerisindeki yapılanmanın boyutlarını daha görünür hâle getirmiştir.

17-25 Aralık süreci, MİT tırları olayı ve çeşitli kumpas davaları, örgüt ile mücadelenin önemli aşamaları arasında yer almıştır. Bu süreçlerde örgütün kamu gücünü kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya çalıştığı ortaya çıkmıştır. Devlet kurumları tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda örgütün birçok alandaki faaliyetleri deşifre edilmeye başlanmıştır. Güvenlik birimleri ve yargı organları tarafından gerçekleştirilen operasyonlar, örgütün farklı kurumlar içerisindeki yapılanmasını açığa çıkarmıştır.

Örgütün devlet içerisindeki hareket alanının daralması, daha sert ve doğrudan yöntemlere yönelmesine neden olmuştur. Kamu kurumlarında yürütülen tasfiye ve soruşturmaların ardından örgüt mensupları, sahip oldukları unsurları kullanarak anayasal düzeni hedef alan bir girişim planlanmıştır. Bu planın merkezinde devlet yönetimini ele geçirmek, demokratik işleyişi sona erdirmek ve ülkenin yönetimini silah zoruyla değiştirmek amacı yer almıştır.

Darbe hazırlıklarının önemli bir bölümünün askerî yapı içerisindeki örgüt mensupları tarafından yürütüldüğü daha sonra ortaya çıkmıştır. Kritik birliklerde görev yapan darbeci unsurlar, belirlenen plan doğrultusunda harekete geçmiştir. Komuta kademesinin önemli isimleri hedef alınmıştır. Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının etkisiz hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Devletin haberleşme ve ulaşım ağlarının kontrol altına alınması planlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, emniyet birimleri ve stratejik kurumlar darbecilerin öncelikli hedefleri arasında yer almıştır.

15 Temmuz gecesi yaşananlar, yıllar boyunca sürdürülen gizli yapılanmanın en görünür aşaması olmuştur. Darbeciler, tanklar, savaş uçakları, helikopterler ve ağır silahlar kullanarak devlet kurumlarını ele geçirmeye çalışmıştır. Ankara ve İstanbul başta olmak üzere birçok şehirde kritik noktalar hedef alınmıştır. Ancak planlanan süreç darbecilerin beklentileri doğrultusunda ilerlememiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı tutumu, hükümetin hızlı reaksiyonu, güvenlik güçlerinin direnişi ve milletin meydanlara çıkması darbe girişiminin seyrini değiştirmiştir. Devlet kurumları arasında sağlanan koordinasyon, darbecilerin kontrol kurma girişimlerini boşa çıkarmıştır. Polis teşkilatı ve darbeye katılmayan askerî unsurlar, anayasal düzenin korunması için yoğun mücadele vermiştir. Vatandaşların meydanlarda ortaya koyduğu kararlı duruş da bu sürecin en belirleyici unsurlarından biri olmuştur.

Böylece uzun yıllar boyunca hazırlanan darbe planı başarısızlığa uğratılmıştır. 15 Temmuz, devlet kurumlarına sızan örgütsel yapıların oluşturabileceği tehditleri ortaya koyan önemli bir dönüm noktası olarak tarihe geçmiştir. Aynı zamanda demokratik düzenin korunmasının, güçlü kurumların ve toplumsal dayanışmanın önemini gösteren tarihî bir tecrübe olarak hafızalarda yerini almıştır.

15 TEMMUZ
DESTANI
15 TEMMUZ
10.Yıl
İRADE
BİZİM
ZAFER
BİZİM

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1.2. Milletin Demokrasiye Sahip Çıkışı

Ankara Kızılay Meydanı'nda toplanan vatandaşlar, ellerinde Türk bayraklarıyla sloganlar ve marşlar eşliğinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gelişini bekledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın televizyon ekranları aracılığıyla yaptığı çağrı, 15 Temmuz gecesinin seyrini değiştiren en önemli gelişmelerden biri olmuştur. Darbe girişiminin ilk saatlerinde yaşanan belirsizlik ortamı, yapılan açıklamalarla birlikte yerini kararlılığa bırakmıştır. Türkiye'nin dört bir yanında vatandaşlar gelişmeleri yakından takip etmiştir. Televizyon yayınları, sosyal medya platformları ve haber ajanslarından gelen bilgiler kısa sürede geniş kitlelere ulaşmıştır. Çağrının ardından insanlar evlerinden çıkarak meydanlara, kamu kurumlarının bulunduğu bölgelere ve darbecilerin kontrol altına almaya çalıştığı noktalara doğru hareket etmiştir.

Gece, saatler ilerledikçe şehir merkezlerinde dikkat çekici bir insan yoğunluğu oluşmuştur. Kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar ve çocuklar aynı amaç etrafında bir araya gelmiştir. Vatandaşlar, demokratik düzenin korunması ve millet iradesine sahip çıkılması gerektiğini ifade etmiştir. Siyasi görüşleri, sosyal çevreleri ve yaşam tarzları farklı olan milyonlarca insan ortak bir tavır sergilemiştir. Bu durum, darbe girişimine karşı toplumun geniş kesimlerinde oluşan ortak duruşun en somut göstergelerinden biri olarak kayıtlara geçmiştir.

POLIS

İstanbul Taksim Meydanı'nda toplanan vatandaşlar, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişimine tepkilerini sürdürdü.

Darbe girişiminin ilk saatlerinden itibaren sokakları dolduran vatandaşlar, darbe girişimine karşı sürdürülen "demokrasi nöbeti"ne devam etti.

Diyanet İşleri Başkanlığının talimatı doğrultusunda Türkiye genelindeki camilerden salâlar okunmuş, gece boyunca devam eden salâlar, birçok şehirde vatandaşların meydanlara yönelmesinde etkili olmuştur. Camilerden yükselen sesler, darbe girişimine karşı toplumsal dayanışmanın sembollerinden biri hâline gelmiştir. Vatandaşlar aileleriyle birlikte sokaklara çıkmış, mahallelerde, caddelerde ve meydanlarda toplanan kalabalıklar, gelişmeleri yakından takip etmiştir.

Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi çevresi, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Emniyet Genel Müdürlüğü, TRT, havaalanı ve çeşitli kamu kurumlarının bulunduğu bölgelerde yoğun kalabalıklar oluşmuştur. Darbecilerin kritik kurumları ele geçirme girişimleri karşısında vatandaşlar güvenlik güçlerinin yanında yer almıştır. Savaş uçaklarının alçak uçuşları ve bombardımanlarına rağmen insanlar meydanlardan ayrılmamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bombalanması, toplumda büyük bir infiale neden olmuştur. Bu saldırının ardından birçok vatandaş daha büyük bir kararlılıkla meydanlara yönelmiştir.

İstanbul'da da benzer görüntüler yaşanmıştır. Boğaziçi Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü üzerinde toplanan vatandaşlar, darbecilerin kontrol kurma girişimlerine karşı direniş göstermiştir. Tankların önüne çıkan insanlar, köprülerin ve ana ulaşım hatlarının kontrol altına alınmasını engellenmiştir. Atatürk Havalimanı çevresinde de büyük kalabalıklar oluşmuştur. Vatandaşlar gece boyunca havalimanında beklemiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İstanbul'a gelişi sırasında oluşan yoğun katılım, darbe girişimine karşı toplumsal iradenin gücünü ortaya koymuştur.

İzmir, Konya, Gaziantep, Bursa, Kayseri, Trabzon, Erzurum, Diyarbakır ve diğer birçok şehirde de meydanlar kısa sürede dolmuştur. İl ve ilçe merkezlerinde binlerce kişi sabaha kadar nöbet tutmuştur. Vatandaşlar ellerinde Türk bayraklarıyla darbe girişimine tepki göstermiş, kamu kurumlarının önlerinde güvenlik güçlerine destek veren kalabalıklar oluşmuştur. Türkiye'nin farklı bölgelerinde ortaya çıkan bu manzara, darbe girişiminin ülkenin tamamında reddedildiğini göstermiştir.

Konya Mevlana Meydanı'nda, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişimine tepki gösteren vatandaşlar, demokrasi nöbetinde.

Gece boyunca yaşanan çatışmalar sırasında çok sayıda vatandaşımız şehit düşmüş ve binlerce kişi yaralanmıştır. Buna rağmen meydanlardaki kararlılık zayıflamamıştır. Darbecilerin kullandığı tankların önüne çıkanlar, kurşunların hedefi olanlar ve kamu kurumlarını korumak için mücadele edenler olmuştur. Şehit haberleri geldikçe meydanlardaki kalabalıklar daha da artmış, insanlar geri çekilmek yerine bulundukları alanlarda kalmayı sürdürmüştür.

Darbe girişiminin başarısızlığa uğramasında güvenlik güçlerinin mücadelesi kadar vatandaşların ortaya koyduğu direniş de etkili olmuştur. Polis teşkilatı, darbeye karşı duran askerler ve sivil vatandaşlar aynı hedef doğrultusunda hareket etmiştir. Bu birliktelik, darbecilerin planlarını uygulamalarını zorlaştırmıştır. Birçok noktada vatandaşların oluşturduğu insan seli, darbecilerin hareket alanını daraltmış ve kritik bölgelerde kontrol kurmalarını engellemiştir.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte darbe girişiminin etkisi azalmaya başlamıştır. Darbeci unsurların teslim olduğuna ilişkin haberler peş peşe gelmiş, köprülerde, kışlalarda ve çeşitli kamu kurumlarında teslim olmalar yaşanmıştır. Meydanlarda bulunan vatandaşlar gelişmeleri büyük bir dikkatle takip etmiştir. Türkiye'nin birçok noktasında sabah saatlerine kadar süren bekleyiş, darbe girişiminin tamamen kontrol altına alınmasının ardından yerini sevinç ve gurura bırakmıştır.

15 Temmuz gecesi yaşanan toplumsal direniş, Türk demokrasi tarihinin en önemli dönüm noktalarından biri olarak kayıtlara geçmiştir. Milyonlarca vatandaşın meydanlarda ortaya koyduğu irade, demokratik düzenin korunmasında belirleyici bir rol üstlenmiştir. Millet, seçilmiş yönetime sahip çıktığını ve anayasal düzeni hedef alan girişimleri kabul etmediğini açık biçimde ortaya koymuştur. Bu nedenle 15 Temmuz gecesi, millet iradesinin güçlü biçimde tecelli ettiği tarihî bir dönüm noktası olarak hafızalarda yer edinmiştir.

15 TEMMUZ 10.Yıl

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1.3. Millet İradesi

FETÖ darbe girişimi dolayısıyla TBMM olağanüstü toplandı.

Millet iradesi, bir toplumun ortak değerler etrafında birleşerek geleceğine sahip çıkma kararlılığını ifade etmektedir. Tarihin farklı dönemlerinde birçok sınamayla karşılaşan Türk milleti, devletin ve demokrasinin tehdit altında olduğu zamanlarda güçlü bir toplumsal refleks ortaya koymaktadır. Bu refleksin en dikkat çekici örneklerinden biri, 15 Temmuz 2016 gecesinde yaşanan darbe girişimi sırasında görülmüştür.

FETÖ tarafından gerçekleştirilen darbe girişimi, yalnızca seçilmiş hükümeti hedef alan bir darbe girişimi değildir. Darbe girişimi, Türkiye'nin demokratik düzenine, anayasal kurumlarına ve milletin özgür iradesine yönelmiş bir saldırı olarak tarihe geçmiştir. Darbeciler, devletin çeşitli kurumlarını ele geçirerek yönetimi zorla değiştirmeyi amaçlamıştır. Ancak hesap edemedikleri en önemli unsur milletin kararlılığı olmuştur.

15 Temmuz gecesi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı çağrının ardından milyonlarca vatandaş meydanlara yönelmiştir. İstanbul'da vatandaşlar Boğaziçi Köprüsü'ne çıkarak darbecilerin ilerleyişini durdurmak için seferber olmuştur. Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi bombalanırken milletvekilleri çalışmalarını sürdürmüş ve millî iradenin temsil edildiği gazi meclis açık tutulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, emniyet birimleri ve stratejik kurumlar hedef alınırken vatandaşlar bu alanların çevresinde toplanarak demokrasiye sahip çıkmıştır.

O gece dikkat çeken en önemli gelişmelerden biri, farklı siyasi görüşlere sahip vatandaşların aynı amaç etrafında birleşmesidir. Normal zamanlarda farklı düşüncelere sahip olan insanlar, söz konusu ülkenin geleceği ve demokratik düzen olduğunda ortak bir tavır ortaya koymuştur. Meydanlarda siyasi parti bayraklarından çok Türk bayrağının görülmesi, toplumsal birlikteliğin en önemli sembollerinden biri olarak hafızalara kazınmıştır.

Millet iradesinin gücü yalnızca meydanlarda toplanan kalabalıklarla sınırlı kalmamıştır. Darbe girişiminin yaşandığı saatlerde sağlık çalışanları kesintisiz hizmet sunmuştur. Polis teşkilatı darbecilere karşı mücadele vermiştir. Basın kuruluşları yayınlarını sürdürerek kamuoyunun doğru bilgiye ulaşmasını sağlamıştır. Sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler koordinasyon içinde hareket ederek vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sunmuştur. Toplumun farklı kesimlerinden gelen bu ortak çaba, millet iradesinin kurumsal dayanışmayla birleştiğinde ne kadar güçlü sonuçlar doğurabileceğini göstermiştir.

15 Temmuz'un anlaşılması için yalnızca o gece yaşanan olaylara bakmak yeterli değildir. Türk milletinin tarih boyunca sergilediği bağımsızlık mücadelesi ve devlet bilinci de bu sürecin önemli bir parçasıdır. Kurtuluş Savaşı yıllarında işgale karşı gösterilen direniş nasıl millî egemenliğin temelini oluşturduysa, 15 Temmuz gecesinde ortaya çıkan kararlılık da demokratik kazanımların korunmasına yönelik güçlü bir irade beyanı olarak tarihe geçmiştir.

Darbe girişiminin başarısızlığa uğratılmasıyla birlikte millet iradesinin demokratik sistemler açısından taşıdığı önem bir kez daha anlaşılmıştır. Çünkü demokrasilerin en büyük gücü, anayasal kurumların yanı sıra vatandaşların sahiplenme duygusudur. 15 Temmuz gecesi milyonlarca insan, sandıkta ortaya koyduğu iradeyi korumak için sorumluluk üstlenmiş ve demokratik düzenin yanında yer almıştır.

Bugün 15 Temmuz, millet iradesinin devletin geleceğine yön verme kararlılığını ortaya koyduğu tarihî bir dönüm noktası olarak hatırlanmaktadır. O gece sergilenen birlik, dayanışma ve fedakârlık, Türk demokrasi tarihinin en önemli toplumsal hafıza unsurlarından biri hâline gelmiştir. Milletin ortaya koyduğu kararlı duruş, millî iradenin üzerinde hiçbir gücün bulunmadığını bir kez daha göstermiştir.

FETÖ'nün 15 Temmuz'da gerçekleştirdiği darbe girişiminde şehit olan vatandaşlar için Beştepe Millet Camii'nde Kur'an-ı Kerim okunarak dualar edildi.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1.4. Toplumsal Hafıza

15 Temmuz 2016, Türkiye'nin yakın tarihindeki en önemli dönüm noktalarından biri olarak toplumsal hafızadaki yerini korumaktadır. Bu tarih, millet iradesinin demokratik düzeni koruma konusundaki kararlılığını ortaya koyduğu tarihî bir eşik olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'nin siyasi hayatında daha önce de askerî müdahaleler ve darbe girişimleri yaşanmıştır. 27 Mayıs 1960 darbesi, 12 Mart 1971 muhtırası, 12 Eylül 1980 darbesi ve 28 Şubat 1997 süreci, ülkenin demokrasi tecrübesinde derin izler bırakmıştır. Bu müdahaleler, siyasi hayatı, toplumsal yapıyı, ekonomik gelişimi ve demokratik kurumların işleyişini de etkilemiştir. Her biri farklı şartlarda ortaya çıkmış olsa da bu süreçlerin ortak noktası, milletin iradesiyle şekillenen demokratik düzen üzerinde belirleyici olmasıdır.

Geçmiş dönemlerde yaşanan askerî müdahaleler, dönemin iletişim araçları ve siyasi koşulları içerisinde gerçekleşmiştir. Gelişmeler çoğu zaman radyo yayınları, televizyon açıklamaları ve resmî duyurular aracılığıyla kamuoyuna aktarılmıştır. Müdahaleler kısa süre içerisinde sonuçlandırılmış devlet yönetiminde köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Bu nedenle söz konusu darbeler, daha çok siyasi ve kurumsal sonuçlarıyla hafızalarda yer edinmiştir. 15 Temmuz ise hem gerçekleşme biçimi hem de ortaya çıkardığı toplumsal refleks bakımından farklı bir yerde durmaktadır.

15 Temmuz'un önemini artıran unsurlardan biri de milletin olayların merkezinde yer almasıdır. Darbe girişiminin başlamasının ardından vatandaşlar meydanlara yönelmiş, havalimanlarında, şehir meydanlarında ve kritik noktalarda toplanmıştır. İnsanlar, demokratik yollarla seçilen yönetimin silah zoruyla değiştirilmesine karşı çıkmıştır. Bu durum, millî egemenlik anlayışının yalnızca anayasal bir ilke olmadığını, toplum tarafından benimsenen güçlü bir değer olduğunu göstermektedir.

15 Temmuz'un toplumsal hafızadaki yerini belirleyen bir diğer unsur ise ortaya çıkan birlik ve dayanışma ruhudur. Türk siyasi tarihinde rekabetin yoğun yaşandığı dönemler olmuştur. Ancak 15 Temmuz gecesi demokrasi ortak paydası, farklı görüşlerin üzerinde bir değer olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, toplumun ortak tehditler karşısında bir araya gelebilme kapasitesini göstermesi bakımından önemli bir örnek oluşturmaktadır. Demokrasiye yönelik tehditlerin yalnızca siyasi aktörlerin değil, bütün toplumun meselesi olduğu yönündeki anlayış daha görünür hâle gelmektedir.

Tarih boyunca bazı olaylar, yaşandıkları dönemin sınırlarını aşarak bir milletin ortak hafızasının parçası hâline gelmiştir. Çanakkale'de gösterilen direniş, Millî Mücadele yıllarında verilen bağımsızlık mücadelesi ve Cumhuriyet'in ilanı nasıl ortak hafızayı şekillendiren dönüm noktaları arasında yer alıyorsa, 15 Temmuz da yakın dönem Türk tarihinin önemli hafıza unsurlarından biri olarak kabul edilmiştir. Çünkü bu tarih, tek başına bir güvenlik meselesi veya siyasi kriz olarak değil, millet iradesinin korunmasına yönelik bir mücadele olarak hatırlanmaktadır.

15 Temmuz sonrasında şehitlerin ve gazilerin hatırasını yaşatmaya yönelik çok sayıda çalışma gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmeye de devam etmektedir. Anma programları, sergiler, yayınlar, akademik araştırmalar ve eğitim faaliyetleri aracılığıyla bu tarihî tecrübenin gelecek nesillere aktarılması hedeflenmiştir. Böylece 15 Temmuz, bir olay olmaktan çıkmış, demokrasi bilincinin, millî birlik anlayışının ve ortak sorumluluk duygusunun simgelerinden biri hâline gelmiştir.

Bugün 15 Temmuz'un Türkiye'nin hafızasındaki yeri, darbe girişiminin başarısızlığa uğratılmış olmasının çok ötesinde bir anlam taşımaktadır. Bu tarih, milletin kendi geleceğine sahip çıktığı, demokratik meşruiyetin kaynağının millet olduğunu güçlü biçimde ortaya koyduğu ve millî egemenliğin üzerinde hiçbir gücün bulunmadığını gösterdiği tarihî bir dönüm noktası olarak hatırlanmaktadır. Aradan geçen yıllara rağmen 15 Temmuz, Türkiye'nin demokrasi yolculuğunda hafızalardan silinmeyecek bir tecrübe ve millet iradesinin en güçlü tezahürlerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

1.5. Şehit ve Gazilerimiz

FETÖ mensuplarının darbe girişimini protesto ettikleri sırada hayatlarını kaybeden Erol Olçok ve oğlu Abdullah Tayyip Olçok ile Yeni Şafak gazetesi foto muhabiri Mustafa Canbaz için, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tatbikat Camii'nde cenaze töreni düzenlendi.

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişimine tepki gösteren vatandaşlar, Taksim Meydanı'nda darbe girişimi sırasında hayatını kaybeden şehitlerin isminin yazılı olduğu platformun önüne karanfil bıraktı.

15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe girişimi, Türkiye'nin demokrasi tarihine geçen önemli bir direniş örneği olarak hafızalarda yer almıştır. Darbecilerin silahlı müdahalesine karşı anayasal düzeni, millî iradeyi ve demokratik kurumları korumak amacıyla mücadele eden vatandaşlar ile güvenlik görevlileri, tarihe geçen bir fedakârlık ortaya koymuştur.

Darbe girişiminin başladığı ilk saatlerden itibaren Türkiye'nin farklı şehirlerinde binlerce insan meydanlara çıkmıştır. Ankara ve İstanbul başta olmak üzere birçok noktada vatandaşlar, darbecilerin kontrol altına almaya çalıştığı alanlarda toplanmıştır. Güvenlik güçleriyle birlikte hareket eden vatandaşlar, tankların, zırhlı araçların ve silahlı unsurların karşısında durarak darbe girişiminin ilerleyişini engellemiştir.

15 Temmuz gecesi şehit olanlar arasında farklı yaş gruplarından vatandaşlar bulunmaktaydı. Öğrenciler, işçiler, memurlar, esnaflar, ev hanımları ve emekliler aynı amaç doğrultusunda hareket etmiştir. Güvenlik güçleriyle birlikte milletin farklı kesimlerinden insanların ortaya koyduğu bu ortak mücadele, toplumsal dayanışmanın güçlü örneklerinden biri olarak kayıtlara geçmiştir. Şehitler, demokrasiye sahip çıkma kararlılığının sembolleri arasında yer almıştır.

FETÖ darbe girişimi sırasında Ankara'nın Gölbaşı ilçesindeki Özel Harekat Daire Başkanlığına yapılan saldırıda şehit edilen 2. Sınıf Emniyet Müdürü Zafer Koyuncu, Ankara Kocatepe Camii'nde ikindi namazının ardından son yolculuğuna uğurlandı.

Darbe girişimi sırasında yaralanan ve çeşitli derecelerde sağlık sorunları yaşayan binlerce vatandaş ise gazi unvanı almıştır. Gaziler arasında güvenlik görevlileri kadar siviller de yer almıştır. Köprülerde, meydanlarda, kamu kurumlarının önlerinde ve çatışmaların yaşandığı alanlarda yaralanan vatandaşlar, yaşadıkları zorluklara rağmen o gece ortaya koydukları duruşla hafızalarda yer edinmiştir. Gazilerin tanıklıkları, 15 Temmuz'un anlaşılması bakımından önemli kaynaklar arasında kabul edilmiştir.

15 Temmuz sonrasında şehit aileleri ve gazilere yönelik çeşitli destek programları hayata geçirilmiştir. Kamu kurumları tarafından yürütülen çalışmalarla şehit yakınlarının ve gazilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik adımlar atılmıştır. Eğitim, sağlık, sosyal destek ve istihdam alanlarında gerçekleştirilen düzenlemelerle bu fedakârlığın toplumsal hafızada güçlü biçimde yaşatılması amaçlanmıştır.

Şehitlerin isimleri birçok okulda, parkta, meydanda ve kamu tesisinde yaşatılmaya başlanmıştır. Türkiye'nin farklı şehirlerinde oluşturulan anıtlar ve hatıra alanları aracılığıyla 15 Temmuz'un gelecek nesillere aktarılması hedeflenmiştir. Düzenlenen anma programları, sergiler, konferanslar ve çeşitli kültürel faaliyetler de bu hafızanın korunmasına katkı sağlanmıştır.

15 Temmuz'un toplumsal hafızadaki yerini belirleyen en önemli unsurlardan biri, şehitlerin ve gazilerin ortaya koyduğu fedakârlıktır. Çünkü o gece verilen mücadele, demokratik düzenin korunmasının ağır bedeller gerektirebildiğini ortaya koymuştur. Şehitler, millet iradesinin korunması uğruna hayatlarını feda eden kahramanlar olarak hatırlanırken gaziler de gösterdikleri cesaret ve kararlılıkla bu mücadelenin yaşayan tanıkları olmuştur.

Bugün 15 Temmuz şehitleri ve gazileri, Türkiye'nin demokrasi tarihinin en önemli sembolleri arasında yer almaktadır. Onların ortaya koyduğu fedakârlık, millet iradesinin korunması konusunda toplumsal hafızada güçlü bir yer edinmiştir. Aradan geçen yıllara rağmen şehitlerin hatıraları ve gazilerin yaşadıkları tecrübeler, 15 Temmuz'un anlamını gelecek nesillere aktaran en önemli unsurlar arasında bulunmaya devam etmektedir. Böylece 15 Temmuz, demokrasiye sahip çıkma iradesinin yanı sıra şehitlik ve gazilik makamlarının taşıdığı değerin de güçlü biçimde hatırlandığı tarihî bir dönüm noktası olarak Türk milletinin hafızasındaki yerini korumaktadır.

POLİS

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

02

SİYASİ VE KURUMSAL DİRENİŞ

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2. Siyasi ve Kurumsal Direniş

Türkiye Büyük Millet Meclisi.

Darbe girişimleri, demokratik sistemlerde yalnızca siyasal iktidarı hedef alan müdahaleler olarak değerlendirilmemektedir. Bu tür girişimler devletin kurumsal yapısını, hukuki meşruiyetini ve toplumsal düzenini doğrudan etkileyen çok boyutlu krizlerdir. Demokratik yönetim anlayışının temelinde yer alan halk egemenliği ilkesi, bu tür olağanüstü dönemlerde siyasi kurumların, kamu bürokrasisinin, güvenlik teşkilatlarının ve hukuk sisteminin göstereceği direnç kapasitesiyle korunabilmektedir. Bu nedenle darbe teşebbüslerinin başarısı veya başarısızlığı yalnızca askerî güç dengeleriyle açıklanmamakta; siyasal meşruiyet, kurumsal dayanıklılık ve toplumsal destek gibi faktörler de belirleyici unsurlar arasında yer almaktadır.

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişimi, Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal düzenini hedef alan ve devletin temel kurumlarını etkisiz hâle getirmeyi amaçlayan bir müdahale olarak ortaya çıkmıştır. Ancak süreç içerisinde yasama organı, kamu yönetimi, güvenlik kurumları ve yargı mekanizmaları tarafından ortaya konulan kurumsal refleksler, halkın göstermiş olduğu direniş, girişimin başarısızlığa uğramasında önemli rol oynamıştır. Bu çerçevede ikinci bölümde, darbe girişimine karşı geliştirilen siyasal ve kurumsal direniş mekanizmaları incelenmekte; Türkiye Büyük Millet Meclisinin rolü, kamu kurumlarının kriz yönetimi uygulamaları, güvenlik ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik faaliyetler ile sonrasında yürütülen hukuki ve idari süreçler değerlendirilmektedir.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2.1. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Millî İrade

Türkiye Büyük Millet Meclisi.

Demokratik yönetim sistemlerinde parlamentolar, halkın siyasal iradesinin kurumsal düzeyde temsil edildiği temel organlar olarak kabul edilmektedir. Yasama faaliyetlerinin yürütülmesinin yanı sıra demokratik meşruiyetin korunması, hükümet faaliyetlerinin denetlenmesi ve toplumsal taleplerin siyasal sisteme aktarılması gibi işlevler de parlamentoların temel görevleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle anayasal düzeni hedef alan müdahalelerde parlamentoların işlevsiz hâle getirilmesi veya etkisizleştirilmesi sıklıkla başvurulan yöntemlerden biri olarak görülmektedir.

TBMM Genel Kurulu, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişimi dolayısıyla, dönemin Meclis başkanı İsmail Kahraman başkanlığında olağanüstü toplandı.

Bu süreçte farklı siyasi eğilimleri temsil eden partilerin ortak bir tutum benimsemesi, demokratik sistemin korunmasının parti politikalarının ötesinde bir değer olarak görüldüğünü ortaya koymuştur.

Siyaset bilimi literatüründe demokratik meşruiyetin korunmasında kurumsal birliktelik önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Özellikle anayasal rejimi hedef alan tehditler karşısında siyasi aktörlerin ortak hareket etmesi, demokratik sistemin dayanıklılığını artıran faktörlerden biridir. 15 Temmuz sürecinde TBMM'de temsil edilen siyasi partilerin darbe girişimini reddeden ortak açıklamaları ve Meclis çalışmalarının devam ettirilmesi, bu dayanıklılığın somut göstergeleri arasında yer almıştır.

FETÖ'nün darbe girişimi sonrası milletvekilleri dönemin Meclis Başkanı İsmail Kahraman başkanlığında bir araya gelerek Genel Kurul Salonu'nda toplandı.

Türkiye siyasi tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilen 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi, yalnızca anayasal bir kurum olarak değil, aynı zamanda millî egemenlik ilkesinin sembolü olarak ön plana çıkmıştır. Darbe teşebbüsünün ilerleyen saatlerinde Meclis yerleşkesinin savaş uçakları tarafından hedef alınması, girişimin yalnızca yürütme organına değil, doğrudan millet iradesine yöneldiğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Çünkü TBMM, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren egemenliğin millete ait olduğu anlayışının kurumsal karşılığı olarak kabul edilmektedir.

Darbe girişiminin yaşandığı gece TBMM'nin faaliyetlerini sürdürmesi, anayasal düzenin devamlılığı açısından önemli sonuçlar doğurmuştur. Olağanüstü şartlara rağmen milletvekillerinin Meclis çatısı altında bir araya gelmesi, demokratik kurumların kriz dönemlerinde gösterebileceği kurumsal direncin somut bir örneğini oluşturmuştur.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminde tanklar Meclis'in önünden geçerken meydanlara inen vatandaşlar.

Meclisin hedef alınmasına rağmen faaliyetlerini sürdürmesi, kamuoyuna ve uluslararası topluma verilen bir mesaj niteliği de taşımaktadır. Darbe girişimlerinin temel amaçlarından biri devlet yönetiminde meşruiyet boşluğu oluşturmaktır. Ancak yasama organının işlevlerini sürdürmesi, devletin anayasal kurumlarının çalışmaya devam ettiğini göstermiş ve demokratik yönetimin kesintiye uğramadığı yönünde güçlü bir algı oluşturmuştur. Bu durum, darbe girişiminin siyasal meşruiyet kazanmasını engelleyen önemli unsurlardan biri olmuştur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz darbe girişiminde Meclisin bombalanan bölümlerinde inceleme yaptı.

TBMM'nin süreç içerisindeki rolü yalnızca darbe gecesiyle sınırlı kalmamıştır. Girişimin ardından olayların nedenlerini, gelişim sürecini ve sonuçlarını incelemek amacıyla çeşitli araştırma faaliyetleri yürütülmüş, elde edilen bulgular doğrultusunda demokratik kurumların daha fazla güçlendirilmesine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çalışmalar, parlamentonun kriz sonrasında da demokratik sistemin yeniden tahkim edilmesine katkı sağladığını göstermektedir. Özellikle Meclis'te yapılan anma programları, darbe girişimini anlatan görsel materyallerin ve yayınların hazırlanması, ziyaretçi programlarında 15 Temmuz'un anlatılması ve Meclis'in resmî yayınlarında bu sürece yer verilmesi, kurumsal hafızanın toplumsal hafızayla birleşmesine katkı sunmuştur. Bu durum, TBMM'nin 15 Temmuz sonrasında yalnızca karar alan bir kurum değil, aynı zamanda geçmişi hatırlatan, toplumu bilgilendiren ve demokratik bilinç üreten bir hafıza mekânı hâline geldiğini göstermektedir.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminde TBMM'nin bombalanan orta bahçesinde kurulan müze.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla TBMM'de Anma Töreni düzenlendi. Törende Meclis binasına 15 Temmuz Darbe Girişimine ilişkin görüntüler yansıtıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla TBMM'de Düzenlenen Anma Töreninde konuştu.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2.2. Kamu Kurumlarının Kriz Yönetimi

15 Temmuz 2016 darbe girişimi gecesi sahada görev yapan sağlık çalışanları.

Modern devletlerde kriz yönetimi, olağan yönetim süreçlerinin dışında gelişen olaylar karşısında kamu otoritesinin sürekliliğini sağlamaya yönelik kurumsal faaliyetlerin bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç yalnızca krizin ortaya çıktığı anda gerçekleştirilen müdahaleleri değil, aynı zamanda karar alma mekanizmalarının işletilmesini, kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasını, kaynakların etkin kullanılmasını ve normalleşme sürecinin yönetilmesini de kapsamaktadır. Özellikle devletin anayasal yapısını hedef alan darbe girişimleri gibi olağanüstü durumlarda kriz yönetimi kapasitesi, kamu yönetiminin etkinliğini belirleyen temel unsurlardan biri hâline gelmektedir.

Kriz yönetimi, olağan işleyişin dışına çıkan durumlarda kamu otoritesinin karar alma, koordinasyon sağlama, kaynakları yönlendirme ve toplumu bilgilendirme kapasitesini ifade eder. 15 Temmuz gecesi kamu kurumları açısından temel mesele, anayasal düzenin devamlılığını sağlamak ve devlet mekanizmasının işlediğini göstermek olmuştur. Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, bakanlıklar, valilikler, kaymakamlıklar, güvenlik kurumları, sağlık kuruluşları ve yerel yönetim birimleri bu süreçte kendi görev alanları doğrultusunda krize müdahale etmiştir. Devlet kurumlarının işlerliğini yitirmemesi, darbe girişiminin amaçladığı yönetim boşluğunun ortaya çıkmasını engellemiştir.

Türksat Uydu Yer Sistemleri Yedeklilik Merkezi

Darbe girişiminin ilk saatlerinde kamu kurumlarının en önemli ihtiyacı hızlı ve güvenilir bilgi akışı olmuştur. Kriz dönemlerinde belirsizlik, yanlış bilgi ve iletişim kopukluğu kamu yönetiminin hareket kabiliyetini zayıflatabilmektedir. Bu nedenle kurumlar arası iletişim kanallarının açık tutulması, yöneticilerin hızlı karar alabilmesi ve sahadaki gelişmelerin merkeze aktarılabilmesi büyük önem taşımıştır. 15 Temmuz süreci, kamu yönetiminde yalnızca hiyerarşik karar alma mekanizmalarının değil, aynı zamanda kriz anlarında yatay koordinasyonun ve pratik inisiyatifin de önemini göstermiştir. Bu süreçte valilikler ve kaymakamlıklar, merkezî yönetimin taşradaki temsilcileri olarak kamu düzeninin korunması ve hizmetlerin devamlılığının sağlanmasında önemli roller üstlenmiştir. Yerel düzeyde alınan güvenlik tedbirleri, kamu binalarının korunması, sağlık ve ulaşım hizmetlerinin koordine edilmesi, vatandaşların bilgilendirilmesi ve merkezî kararların sahaya yansıtılması, kriz yönetiminin taşra boyutunu oluşturmuştur. Böylece 15 Temmuz, Türkiye'de merkezî yönetim ile taşra teşkilatı arasındaki ilişkinin kriz dönemlerinde ne kadar belirleyici olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Darbe girişiminin ardından kamu kurumlarının kriz yönetimi anlayışında önemli bir dönüşüm yaşanmıştır. 2016 öncesinde kriz yönetimi daha çok doğal afetler, terör saldırıları veya olağanüstü güvenlik olayları bağlamında ele alınırken, 15 Temmuz sonrasında kurum içi güvenlik, personel güvenilirliği, kurumsal risk analizi, bilgi güvenliği ve hizmet sürekliliği gibi konular daha merkezî

hâle gelmiştir. Kamu yönetiminde güvenlik algısı bu noktada genişlemiştir. Güvenlik artık yalnızca kolluk kuvvetlerinin veya savunma kurumlarının sorumluluğu olarak değil, bütün kamu kurumlarının yönetim kültürünü ilgilendiren ortak bir mesele olarak görülmeye başlanmıştır. Kamu yönetiminde güvenlik algısının dönüşümü, özellikle risk yönetimi ve kurumsal dayanıklılık kavramlarının öne çıkmasına yol açmıştır. Kamu kurumları açısından önemli olan yalnızca kriz ortaya çıktığında müdahale etmek değil, krizin ortaya çıkma ihtimalini azaltacak önleyici mekanizmalar kurmak hâline gelmiştir. Bu anlayış, kurumların iç denetim sistemlerini, personel politikalarını, bilgi güvenliği uygulamalarını ve acil durum planlarını yeniden değerlendirmesine neden olmuştur. Böylece kamu yönetimi daha proaktif, risk odaklı ve güvenlik duyarlılığı yüksek bir yapıya yönelmiştir.

2016-2026 döneminde kamu kurumlarının kriz yönetim kapasitesini etkileyen en önemli gelişmelerden biri dijitalleşme olmuştur. e-Devlet uygulamalarının yaygınlaşması, elektronik belge yönetim sistemlerinin kullanımı, kurumlar arası veri paylaşımının artması ve çevrim içi hizmet sunumunun gelişmesi, kamu hizmetlerinin kriz dönemlerinde de sürdürülebilmesine katkı sağlamıştır. Dijitalleşme, vatandaşların kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırırken kamu kurumlarının operasyonel esnekliğini de artırmıştır. Ancak bu gelişme, aynı zamanda siber güvenlik ve veri koruma gibi yeni risk alanlarını da kamu yönetiminin gündemine taşımıştır.

Kamu kurumlarının kriz yönetiminde edindiği tecrübenin daha sonraki yıllarda farklı kriz alanlarında da etkili olduğu görülmektedir. COVID-19 salgını, deprem ve doğal afetler, düzensiz göç hareketleri ve bölgesel güvenlik gelişmeleri, kamu yönetiminin çok boyutlu krizlerle başa çıkma kapasitesini yeniden test etmiştir. Bu süreçlerde 15 Temmuz sonrasında gelişen koordinasyon, hızlı karar alma, dijital hizmet sunumu ve merkezi-yerel iş birliği deneyimleri önemli bir birikim sağlamıştır. Dolayısıyla 15 Temmuz, kamu kurumları açısından yalnızca bir güvenlik krizi değil, sonraki yıllarda kriz yönetimi kültürünü etkileyen kurumsal bir öğrenme deneyimi olmuştur.

Bürokratik yapı da bu dönemde yeniden şekillenmiştir. 15 Temmuz sonrasında kamu bürokrasisinde güvenlik, sadakat, liyakat, denetim ve koordinasyon kavramları daha fazla önem kazanmıştır. Kurumların personel yapıları incelenmiş, risk oluşturduğu değerlendirilen alanlarda idari tedbirler uygulanmış ve kamu hizmetlerinin güvenilirliğini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu süreç, kamu bürokrasisinin yalnızca teknik uzmanlık temelinde değil, aynı zamanda anayasal düzene bağlılık, kurumsal güvenlik ve krizlere karşı dayanıklılık temelinde de değerlendirilmesine yol açmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişle birlikte kamu yönetiminde karar alma ve koordinasyon süreçleri de yeniden düzenlenmiştir. Yeni sistemde yürütme organının yapısında meydana gelen değişiklikler, politika kurulları, başkanlıklar, bakanlık yapılanmaları ve merkezî koordinasyon mekanizmaları üzerinden kamu yönetiminin işleyişini etkilemiştir. Bu dönüşüm, 15 Temmuz sonrası dönemde devletin daha hızlı karar alan, krizlere daha doğrudan müdahale edebilen ve kurumlar arası koordinasyonu daha merkezi biçimde yürüten bir yapıya yönelme arayışıyla ilişkilendirilmelidir.

On yıllık süreçte kamu kurumlarının kriz yönetimi anlayışında dört temel değişim öne çıkmıştır. Birincisi, kriz yönetimi yalnızca olay anına ilişkin bir faaliyet olmaktan çıkarak sürekli bir hazırlık ve risk izleme sürecine dönüşmüştür. İkincisi, güvenlik algısı bütün kamu kurumlarını kapsayacak biçimde genişlemiştir. Üçüncüsü, dijitalleşme kamu hizmetlerinin sürekliliği açısından stratejik bir unsur hâline gelmiştir. Dördüncüsü, bürokratik yapı krizlere karşı daha denetimli, koordineli ve güvenlik odaklı bir işleyişe yönelmiştir. Bu yönleriyle 15 Temmuz sonrasındaki on yıllık dönem, Türkiye'de kamu yönetiminin kriz yönetiminden kurumsal dayanıklılık anlayışına geçiş süreci olarak görülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ilk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan için Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde tören düzenledi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan, törende konuşma yaptı.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2.3. Güvenlik ve Kamu Düzeni Çalışmaları

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleri kapsamında Karabük'te "15 Temmuz Millî Birlik Yürüyüşü" gerçekleştirildi. Yürüyüşe, özel harekat polisleri de katıldı.

Devletlerin temel varlık nedenlerinden biri, bireylerin can ve mal güvenliğini sağlamak ve toplumsal düzenin sürdürülebilirliğini temin etmektir. Güvenlik ve kamu düzeni kavramları her ne kadar birbirleriyle yakından ilişkili olsa da farklı boyutları ifade etmektedir. Güvenlik, bireylerin ve devletin çeşitli tehditlerden korunmasını kapsarken, kamu düzeni toplumsal yaşamın hukuk kuralları çerçevesinde istikrarlı biçimde sürdürülmesini ifade etmektedir. Demokratik sistemlerde bu iki unsurun korunması, anayasal kurumların işlerliğinin devamı ve vatandaşların temel haklarını kullanabilmeleri açısından hayati öneme sahiptir. Bu nedenle devletin anayasal yapısını hedef alan darbe girişimleri, yalnızca siyasal iktidarı değil, aynı zamanda güvenlik ve kamu düzenini de doğrudan tehdit eden olağanüstü krizler olarak değerlendirilmektedir.

15 TEMMUZ | 10.YIL

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla anma programı düzenlendi. Programın yapıldığı alana, 15 Temmuz 2016'da Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde şehit olan polislerin fotoğrafları asıldı.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsünün temel amaçlarından biri, devletin güvenlik mekanizmalarını etkisiz hâle getirerek kamu otoritesinde boşluk oluşturmak ve böylece anayasal düzen üzerinde kontrol sağlamaktı. Ancak güvenlik kurumlarının önemli bir bölümünün anayasal düzene bağlı hareket etmesi ve kamu otoritesinin korunmasına yönelik refleks göstermesi, girişimin başarısızlığa uğramasında belirleyici faktörlerden biri olmuştur.

Kamu düzeninin korunması açısından ilk dikkat çeken husus, güvenlik kurumlarının kriz anında sergilediği kurumsal dayanıklılıktır. Kamu yönetimi ve güvenlik çalışmaları literatüründe kurumsal dayanıklılık, beklenmedik tehditler karşısında kurumların işlevlerini sürdürebilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Darbe girişimi sırasında emniyet teşkilatı, jandarma birimleri ve anayasal düzene bağlı güvenlik personelinin görevlerini sürdürmesi, bu kapasitenin somut bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Güvenlik kurumlarının faaliyetlerini devam ettirmesi sayesinde kamu otoritesinin tamamen ortadan kalkması önlenmiş ve devletin temel fonksiyonları korunabilmiştir.

Emniyet teşkilatı, darbe girişimi sürecinde kamu düzeninin sürdürülmesinde merkezî bir rol üstlenmiştir. Güvenlik hizmetlerinin devamlılığının sağlanması, stratejik kamu binalarının korunması ve toplumsal güvenliğin muhafaza edilmesi amacıyla yürütülen faaliyetler, anayasal düzenin korunmasına katkı sağlamıştır. Özellikle kriz dönemlerinde polis teşkilatının yalnızca suçla mücadele eden bir kurum değil, aynı zamanda kamu düzeninin devamlılığını sağlayan temel aktörlerden biri olduğu görülmektedir. Bu yönüyle emniyet birimlerinin faaliyetleri, demokratik devletlerin kriz yönetimi kapasitesinin önemli bileşenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

Darbe girişimi sırasında güvenlik hizmetlerinin sürdürülebilirliği kadar kritik altyapıların korunması da önemli bir öncelik hâline gelmiştir. Modern devletlerde enerji sistemleri, ulaşım ağları, iletişim altyapıları, kamu kurumları ve stratejik tesisler ulusal güvenliğin ayrılmaz parçaları olarak kabul edilmektedir. Bu altyapılarda meydana gelebilecek aksaklıklar yalnızca teknik sorunlara değil, aynı zamanda kamu düzeninin bozulmasına ve toplumsal istikrarın zedelenmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle kriz sürecinde kritik tesislerin korunmasına yönelik alınan tedbirler, güvenlik politikalarının temel unsurları arasında yer almıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ankara Emniyet Müdürlüğü Yeni Binası Açılış Töreni'ne katılarak vatandaşlara hitap etti.

DMM T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Dezenformasyonla Mücadele Merkezi

15 TEMMUZ 10.Yıl

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

Güvenlik çalışmalarının bir diğer önemli boyutu bilgi ve iletişim güvenliğidir. Kriz dönemlerinde yanlış bilgi, söylenti ve dezenformasyon faaliyetleri toplumsal belirsizliği artırabilmekte ve kamu düzeni üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Bu nedenle güvenlik yalnızca fiziksel tehditlerin önlenmesiyle sınırlı olmayıp, bilgi akışının doğru yönetilmesini de kapsamaktadır. 15 Temmuz sürecinde kamu kurumları tarafından gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetleri, kriz ortamında toplumsal güvenin korunmasına katkı sağlamıştır. Böylece kamuoyunun gelişmeleri takip edebilmesi ve doğru bilgiye ulaşabilmesi mümkün olmuştur. İletişim Başkanlığı bünyesinde 2022 yılında oluşturulan "Dezenformasyonla Mücadele Merkezi" bu konuda atılan en önemli adımlardan biri olmuştur.

Kriz anlarında güvenlik kurumlarının başarısını belirleyen unsurlardan biri de kurumlar arası koordinasyondur. Güvenlik yönetimi, tek bir kurum tarafından yürütülebilecek bir faaliyet alanı değildir. Emniyet teşkilatı, jandarma birimleri, istihbarat kuruluşları, yerel yönetimler ve diğer kamu kurumları arasındaki iş birliği, güvenlik hizmetlerinin etkinliğini doğrudan etkilemektedir. Darbe girişimi sürecinde farklı kurumlar arasında kurulan koordinasyon mekanizmaları, kamu düzeninin korunmasına yönelik faaliyetlerin daha etkin şekilde yürütülmesine katkıda bulunmuştur.

15 Temmuz sonrasında güvenlik alanında gerçekleştirilen düzenlemeler, devletin güvenlik kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik uzun vadeli bir yaklaşımın parçası olarak görülmektedir. Kurumsal denetim mekanizmalarının geliştirilmesi, koordinasyon süreçlerinin iyileştirilmesi, istihbarat paylaşımının güçlendirilmesi ve krizlere yönelik hazırlık çalışmalarının artırılması bu yaklaşımın temel unsurları arasında yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeler, güvenlik politikalarının yalnızca tehditlere müdahale eden değil, aynı zamanda riskleri önceden tespit ederek önleyici tedbirler geliştiren bir yapıya dönüşmesine katkı sağlamıştır.

15 Temmuz darbe girişimi, güvenlik ve kamu düzeninin demokratik devletlerin sürdürülebilirliği açısından taşıdığı önemi açık biçimde ortaya koymuştur. Güvenlik kurumlarının anayasal düzene bağlı hareket etmesi, kamu otoritesinin devamlılığının sağlanması, kritik altyapıların korunması ve toplumsal istikrarın muhafaza edilmesi, girişimin başarısızlığa uğramasında etkili olan başlıca unsurlar arasında yer almıştır. Bu süreç, güvenlik ve kamu düzeninin yalnızca kolluk faaliyetlerinden ibaret olmadığını; kurumsal koordinasyon, toplumsal destek, bilgi yönetimi ve demokratik meşruiyet gibi çok boyutlu unsurların bir araya gelmesiyle sürdürülebileceğini göstermiştir.Bu dönemde güvenlik politikalarında teknolojik kapasitenin artırılması da öne çıkmıştır. İnsansız hava araçları, elektronik gözetleme sistemleri, dijital iletişim altyapıları, veri analiz yöntemleri ve siber güvenlik araçları, güvenlik kurumlarının operasyonel kapasitesini güçlendiren unsurlar arasında yer almıştır. Böylece güvenlik yönetimi, geleneksel kolluk uygulamalarının yanında teknolojik imkânlara dayalı daha geniş bir çerçeveye kavuşmuştur. Özellikle kritik altyapıların korunması, enerji ve iletişim sistemlerinin güvenliği, kamu bilgi sistemlerinin sürekliliği ve siber saldırılara karşı hazırlık, 2016 sonrasındaki güvenlik anlayışının önemli bileşenleri hâline gelmiştir.

Türk savunma sanayisi yıl boyunca muharebe sahasında ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara ve geleceğin muharebe ortamına yönelik çalışmalar gerçekleştirdi ve var olan ürünlere yeni yetenekler kazandırıldı.

Kamu düzeni bakımından 15 Temmuz'un etkilerinden biri de, devlet-toplum ilişkilerinde güvenlik ve demokrasi kavramlarının birlikte ele alınmasıdır. Darbe girişimine karşı vatandaşların meydanlara çıkması, toplumun yalnızca güvenlik politikalarının pasif muhatabı olmadığını, demokratik düzenin korunmasında aktif bir özne olabileceğini göstermiştir. Bu durum devlet-toplum ilişkilerinde yeni bir sembolik alan oluşturmuştur. Demokrasi nöbetleri, anma etkinlikleri, şehitlik ziyaretleri, kamu kurumlarının düzenlediği farkındalık programları ve eğitim faaliyetleri, toplumun 15 Temmuz hafızasıyla kurduğu ilişkiyi güçlendirmiştir.

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişiminin ardından "demokrasi nöbeti" tutan vatandaşlar.

Geçen on yıllık süreç değerlendirildiğinde, güvenlik ve kamu düzeni çalışmalarında üç temel eğilim dikkat çekmektedir. Birincisi, güvenlik kurumlarının yapısal ve idari açıdan yeniden düzenlenmesiyle daha koordineli bir güvenlik mimarisi oluşturulmuştur. İkincisi, güvenlik algısı fiziksel tehditlerin ötesine geçerek siber, kurumsal, toplumsal ve bilgi güvenliği boyutlarını kapsayacak şekilde genişlemiştir. Üçüncüsü, vatandaşların demokratik düzene sahip çıkma iradesi, güvenlik politikalarının toplumsal meşruiyet boyutunu güçlendirmiştir. Bu yönleriyle 15 Temmuz sonrasındaki on yıllık dönem, Türkiye'de güvenlik ve kamu düzeni anlayışının hem kurumsal hem de toplumsal düzeyde yeniden şekillendiği bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Beştepe'deki "15 Temmuz Şehitler Abidesi", gerçekleşen törenle açıldı. Törene çok sayıda vatandaş katıldı.

"15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü" dolayısıyla yediden yetmişe çok sayıda kişi, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde "demokrasi nöbeti" için toplandı.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2.4. Hukuki ve İdari Süreçler

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı.

Demokratik devletlerde anayasal düzene yönelik tehditlerin bertaraf edilmesi, yalnızca güvenlik tedbirleriyle sınırlı bir süreç değildir. Krizlerin ardından yürütülen hukuki ve idari faaliyetler, demokratik meşruiyetin yeniden güçlendirilmesi, kamu kurumlarının işleyişinin gözden geçirilmesi ve benzer tehditlerin tekrar ortaya çıkmasını engelleyecek mekanizmaların oluşturulması bakımından önemli bir işlev üstlenmektedir. Bu nedenle darbe girişimleri sonrasında başlatılan hukuki ve idari süreçler, kriz yönetiminin tamamlayıcı bir aşaması olarak değerlendirilmekte ve devletin yeniden normalleşme kapasitesinin önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir.

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminin ardından Türkiye'de yürütülen hukuki ve idari uygulamalar, anayasal düzenin korunması ve kamu otoritesinin yeniden tahkim edilmesi amacıyla şekillenmiştir. Bu süreçte bir yandan darbe girişimiyle bağlantılı olduğu değerlendirilen kişi ve yapılar hakkında adli işlemler yürütülürken, diğer yandan kamu yönetiminin kurumsal yapısına ilişkin kapsamlı değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Böylece kriz sonrasında hem bireysel sorumluluğun ortaya çıkarılması hem de kurumsal düzeyde iyileştirme faaliyetlerinin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

15 Temmuz'daki darbe girişimi sırasında Etimesgut'taki Özel Hava Alay Komutanlığında yaşanan olaylara ilişkin 27 sanıklı davanın ikinci duruşması Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesinde yapıldı.

Hukuk devleti anlayışının temel unsurlarından biri, hukuka aykırı fiillerin bağımsız ve tarafsız yargı mekanizmaları tarafından değerlendirilmesidir. Bu çerçevede darbe girişiminin ardından başlatılan soruşturma süreçleri, olayların hukuki boyutunun ortaya konulmasına yönelik önemli bir araç olmuştur. Soruşturmalarda elde edilen bilgi ve belgeler, yalnızca olayın faillerinin belirlenmesine değil, aynı zamanda girişimin organizasyon yapısının ve işleyiş biçiminin anlaşılmasına da katkı sağlamıştır. Bu yönüyle hukuki süreçler, ceza adaletinin tesis edilmesinin yanı sıra olayın tüm boyutlarıyla aydınlatılmasına hizmet eden bir işlev üstlenmiştir.

Anayasal sistemlerde yargı organları, demokratik düzenin korunmasında önemli kurumsal aktörler arasında yer almaktadır. Özellikle anayasal yapıyı hedef alan girişimlerin ardından yürütülen yargısal faaliyetler, hukukun üstünlüğü ilkesinin somut biçimde uygulanmasını sağlamaktadır. 15 Temmuz sonrasında gerçekleştirilen yargısal işlemler de anayasal kurumların korunmasına yönelik hukuki reflekslerin bir parçasıdır. Bu süreç, devletin krizlere yalnızca güvenlik eksenli değil, aynı zamanda hukuk temelli mekanizmalarla da karşılık verdiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

Darbe girişimi sonrasında yürütülen hukuki faaliyetlerin bir diğer boyutunu delillendirme ve olayların belgelendirilmesi çalışmaları oluşturmuştur. Hukuk sisteminin sağlıklı işleyebilmesi için kararların somut verilere dayanması gerekmektedir. Bu nedenle soruşturma ve kovuşturma süreçlerinde elde edilen bilgi, belge ve tanıklıkların sistematik biçimde değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu durum aynı zamanda hukuki süreçlerin şeffaflığı ve hesap verebilirliği açısından da belirleyici bir rol oynamaktadır.

İdari süreçler açısından bakıldığında ise darbe girişimi, kamu yönetiminin kurumsal kapasitesinin yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Kamu kurumlarının kriz dönemlerinde nasıl hareket ettiği, hangi alanlarda güçlü veya zayıf yönlere sahip olduğu ve mevcut yapıların ne ölçüde direnç gösterebildiği gibi hususlar kapsamlı biçimde ele alınmıştır. Bu değerlendirmeler sonucunda kamu yönetiminde çeşitli yapısal düzenlemelerin gündeme geldiği görülmektedir.

Kamu yönetimi literatüründe kurumsal öğrenme kavramı, krizlerden elde edilen deneyimlerin gelecekteki uygulamalara aktarılması sürecini ifade etmektedir. 15 Temmuz sonrasında gerçekleştirilen idari incelemeler de bu perspektiften değerlendirilmektedir. Yaşanan olaylardan çıkarılan dersler doğrultusunda kurumların görev tanımları, koordinasyon mekanizmaları ve denetim süreçleri yeniden gözden geçirilmiştir. Böylece kamu yönetiminin benzer krizlere karşı daha hazırlıklı hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

İdari süreçlerin önemli unsurlarından biri de kamu hizmetlerinin güvenilirliğinin korunmasıdır. Devletin vatandaşlara sunduğu hizmetlerin kesintisiz ve etkili biçimde devam etmesi, kamu yönetimine duyulan güvenin temel kaynaklarından biridir. Bu nedenle darbe girişimi sonrasında kurumların işleyiş kapasitesinin korunması ve hizmet sunumunda sürekliliğin sağlanması öncelikli hedefler arasında yer almıştır. Kamu kurumlarının faaliyetlerini sürdürmesi, yalnızca yönetimsel açıdan değil, toplumsal istikrar bakımından da önemli sonuçlar doğurmuştur.

Kriz sonrasında gerçekleştirilen reform çalışmalarının önemli bir bölümü, kurumsal denetim mekanizmalarının geliştirilmesine yönelmiştir. Hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda yürütülen bu çalışmalar, kamu kurumlarının daha etkin şekilde izlenmesini ve olası risklerin erken aşamada tespit edilmesini amaçlamıştır. Bu yaklaşım, çağdaş kamu yönetimi anlayışında ön plana çıkan önleyici yönetim perspektifiyle de uyumlu hareket etmektedir.

Hukuki ve idari süreçlerin bir diğer önemli boyutu ise demokratik meşruiyetin güçlendirilmesidir. Darbe girişimleri, toplumun devlet kurumlarına olan güvenini olumsuz etkileyebilecek krizlerdir. Bu nedenle kriz sonrasında yürütülen faaliyetlerin yalnızca teknik veya bürokratik sonuçlar üretmesi yeterli değildir. Aynı zamanda vatandaşların hukuk sistemine ve kamu yönetimine duyduğu güvenin yeniden tesis edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda yürütülen hukuki işlemler ve idari düzenlemeler, demokratik sistemin sürdürülebilirliğine katkı sağlayan unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

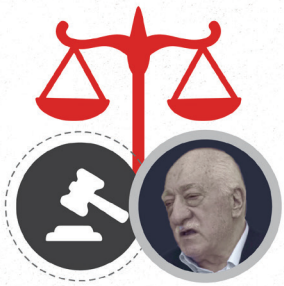

FETULLAH GÜLEN

- Fetullahçı Terör Örgütü elebaşı
- 20 Ekim 2024'te ABD'de öldü

Darbe girişimi davalarının ceza bilançosu

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi gecesine ilişkin açılan 289 davanın tamamı karara bağlandı

289 DAVA AÇILDI

DAVALARIN TAMAMI İLK DERECE MAHKEMELERİNCE KARARA BAĞLANDI

2.870 SANIK BERAAT ETTİ

1.891'İNE ÇEŞİTLİ SÜRELERDE HAPİS CEZASI VERİLDİ

SANIKLARDAN

4.891'İ HAKKINDA HÜKÜM VERİLDİ

1.634'ÜNE AĞIRLAŞTIRILMIŞ MÜEBBET

1.366'SINA MÜEBBET

14.07.2025

15 Temmuz 10.Yıl İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

Kamu politikaları açısından değerlendirildiğinde 15 Temmuz sonrasında gerçekleştirilen düzenlemeler, devlet kapasitesinin artırılmasına yönelik daha geniş kapsamlı bir dönüşüm sürecinin parçası olarak görülmektedir. Kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi, risk yönetimi anlayışının yaygınlaştırılması, stratejik planlama faaliyetlerinin geliştirilmesi ve kriz yönetimi kapasitesinin artırılması bu dönüşümün temel bileşenleri arasında yer almaktadır. Böylece kamu yönetiminin yalnızca mevcut sorunlara çözüm üreten değil, gelecekte ortaya çıkabilecek tehditleri öngörebilen bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

15 Temmuz darbe girişimi ve sonrasındaki on yıllık süreç, Türkiye'de siyasal ve kurumsal direnişin yalnızca olay gecesi gösterilen bir tepkiyle sınırlı olmadığını ortaya koymaktadır. TBMM'nin millî iradenin temsilcisi olarak sergilediği duruş ve sonrasında geliştirdiği kurumsal hafıza faaliyetleri, demokratik meşruiyetin korunmasında belirleyici olmuştur. Kamu kurumları, kriz yönetimi deneyiminden hareketle daha güvenlik odaklı, riskleri önceleyen ve dijitalleşmeyle desteklenen bir yapıya yönelmiştir. Güvenlik kurumları, kamu düzeninin korunması, terörle mücadele, siber güvenlik ve kritik altyapıların güvenliği gibi alanlarda daha geniş bir güvenlik perspektifi geliştirmiştir. Hukuki ve idari süreçler ise yargılamalar, OHAL uygulamaları, idari reformlar ve bürokratik dönüşüm aracılığıyla devletin kurumsal kapasitesini yeniden şekillendirmiştir.

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimine ilişkin açılan 289 davanın tamamı ilk derece mahkemelerince karara bağlanmıştır.

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

03

TOPLUMSAL HAFIZA VE MANEVİ DİRENİŞ

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

3. Toplumsal Hafıza ve Manevi Direniş

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma Töreni kapsamında, bazı Selatin camileri 15 Temmuz temalı mahyalarla süslendi.

15 Temmuz 2016 gecesi vuku bulan hain darbe girişimi, Türk milletinin asırlardan beri süzülüp gelen bağımsızlık iradesi ve millî bilinci sayesinde tarihî bir zafere dönüşmüştür. Ülkenin varlığını ve bağımsızlığını hedef alan bu tehdit, toplumun her kesiminin tek bir vücut hâlinde meydanlara dökülmesiyle akamete uğratılmıştır. Kazanılan bu kutlu zaferin ardından, gösterilen sivil direnişin unutulmaması, gelecek nesillere bir vatandaşlık şuuru olarak aktarılması ve şühedanın aziz hatırasına layıkıyla sahip çıkılması devletin ve milletin en mühim önceliği hâline gelmiştir. Bu doğrultuda atılan her adım, yaşanan karanlık geceyi unutturmamayı gaye edinen bütüncül bir toplumsal hafıza hamlesine dönüştürülmüştür.

Millî bilincin diri tutulması ve yarınlara güçlü bir şekilde aktarılması amacıyla hayata geçirilen çalışmalar, sadece idari tedbirlerle sınırlı kalmamış, manevi, sosyal ve kültürel boyutları olan geniş bir saha yönetimiyle organize edilmiştir. İnanç değerlerinin istismar edilmesine karşı toplumun doğru bilgiyle aydınlatılması, mukaddesatın korunması ve ihanet şebekelerinin fikrî zeminlerinin deşifre edilmesi bu sürecin inanç safhasını oluşturmuştur. Devletin kurumları, bir yandan bu düşünsel mücadeleyi kararlılıkla yürütürken diğer yandan vatan müdafaasında canını siper eden kahramanların emanetlerini ve gazilerini koruma şemsiyesi altına almıştır. Maddi ve hukuki güvencelerin ötesinde, topyekûn bir vefa hareketi olarak filizlenen bu politikalar, sivil dayanışmanın en somut nişaneleri olarak kayıtlara geçmiştir.

Tesis edilen bu millî bilinç ve toplumsal hafıza hareketinin en görünür ve birleştirici ayağını ise yurt içinde ve yurt dışında dalga dalga yayılan anma programları oluşturmaktadır. Ortak bir söylem birliği üzerine kurgulanan bu etkinlikler, 15 Temmuz ruhunun korunmasını ve yaşatılmasını sağlamıştır. Dijital envanter sistemlerinden sembol mekânlardaki merasimlere, yayıncılık faaliyetlerinden sanatsal gösterilere kadar uzanan bu geniş çalışmalar, milletin kendi kaderini tayin ettiği o tarihî dönüm noktasını toplumsal hafızada daima taze tutmuştur. Neticede ortaya konan bu bütüncül irade, Türk milletinin zor zamanlarda canı pahasına tesis ettiği demokratik kazanımları ve millî birlik şuurunu her daim muhafaza edeceğinin tarihsel bir taahhüdü olmuştur.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

3.1. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Salâ Çağrıları

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminde birlik ve beraberliğin sembolü olan salâlar, ülke genelindeki camilerde tekrar okundu.

15 Temmuz 2016 gecesi Türkiye, ülkenin egemenliğine, demokratik yapısına ve doğrudan milletin iradesine yönelik topyekûn bir işgal teşebbüsüyle karşı karşıya kalmıştır. Tankların sokaklara çıktığı, jetlerin alçaktan uçtuğu ve devletin kalbi niteliğindeki kurumların bombalandığı o kırılma anlarında, direnişin seyrini değiştiren en önemli kırılma noktalarından biri şüphesiz ki manevi bir uyanışın hayata geçirilmesi olmuştur. Bu uyanışın merkezinde ise 15 Temmuz gecesi semalarda yankılanan salâ çağrıları yer almıştır.

Kökeni Arapça olan ve kelime anlamı olarak "dua" ve "namaz" anlamına gelen salâ, Hz. Muhammed'e, onun ehline ve ashabına yönelik Allah'tan esenlik ve rahmet dileyen, onun yüceliğini öven ve şefaatine sığınan duaların genel ismidir. Bu özel güfteler, İslam geleneğinde duruma göre makamlı veya serbest bir tarzda icra edilir. İslam kültüründe derin ve özel anlamlar barındıran bu selamlama metinleri, tarih boyunca toplumsal hayatın ritmini belirleyen bir nirengi noktası olmuştur. Özellikle perşembe, cuma ve kandil geceleri ile cenaze törenlerinde minarelerden yükselen salâlar, topluluğa belirli bir zamanın veya olayın hatırlatılması amacıyla sunulur. Bu yönüyle salâ okunması, toplumun bir araya gelerek millî birlik ve beraberlik duygularını pekiştirmesine, ortak bir şuur etrafında kenetlenmesine ve tarihî olayları hatırlamasına olanak tanıyan sosyo-kültürel bir hafıza mekanizmasıdır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının "15 Temmuz Demokrasi ve Birlik Günü" dolayısıyla hazırladığı "Sala ile Yükselen Direniş - Milli İradenin Zaferi: 15 Temmuz 360 Dijital Gösterimi" Marmaray Yenikapı İstasyonu'nda gösterime açıldı.

İslam medeniyetinin ve Anadolu irfanının bu köklü geleneği, 15 Temmuz gecesi asli ve tarihî misyonunu en görkemli şekilde icra etmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığının anlık bir kararla bütün din görevlilerine gönderdiği mesaj doğrultusunda camilerden ezan ve salâ okunmasını salık vermesi, ayrıca kamu malına zarar vermeksizin halkı direnişe çağıran bir notun duyurulmasını istemesi, darbe girişiminin başarısızlığa uğratılmasındaki en büyük yapıtaşlarından biri olmuştur. Normal şartlarda kulakların belirli zaman dilimlerinde duymaya alışkın olduğu salâ seslerinin, gecenin geç saatlerinde olağanüstü bir usulle yankılanmaya başlaması, o an evlerinde ne olduğunu anlamaya çalışan, bilgi kirliliği ve dezenformasyon içinde yön bulmaya gayret eden milyonlarca vatandaş için bir uyanış fişeği olmuştur.

Ankara'nın Polatlı ilçesinde, 15 Temmuz gecesi görevli oldukları camide salâ ve ezan okunmasını engellemek isteyen darbecilere direnen Polatlı Sanayi Camisi'nin imamlarından Metin Altay, Çarşı Camii imamı Rahmi Yaman ve Yenimahalle Camisi imamı Nurullah Çılgış.

Televizyon kanallarından yapılan çağrıların yanı sıra, sokak sokak, mahalle mahalle her eve ve her vicdana doğrudan ulaşan bu manevi ses, millete yalnız olmadıklarını, devletin, ezanın ve inanç değerlerinin ayakta olduğunu ve meşru iradenin yanında durulması gerektiğini fısıldamıştır. Minarelerden yükselen, Peygamber sevgisini dile getiren ve yankılandığı yerlerde bir dua iklimi oluşturan salâ sesleri, o karanlık geceyi aydınlatan, korku duvarlarını yıkan ve topyekûn bir sivil direniş ruhunu tetikleyen en güçlü motivasyon kaynağına dönüşmüştür. Salâlar, tankların motor seslerini ve darbecilerin namlu gürültülerini bastırmış, silahlara karşı göğsünü siper eden aziz milletimize çelikten bir irade ve sarsılmaz bir cesaret aşılamıştır.

Bu süreç, Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin ve taşra teşkilatının da canı pahasına yürüttüğü amansız bir mücadeleye sahne olmuştur. İmamlar, müezzinler ve müftüler, o gece sadece camilerin kapılarını açıp ışıklarını yakmakla kalmamış, bizzat minarelere çıkarak, mikrofonların başına geçerek halkı meydanlara, iradesine ve mukaddesatına sahip çıkmaya davet etmiştir. Tüm baskı ve fiziki müdahalelere rağmen din görevlileri minberleri, mihrapları ve minareleri terk etmemiş, salâlar gece boyunca kesintisiz bir biçimde yükselerek toplumsal dayanışmanın sembolü olmuştur.

Diyanet İşleri Başkanlığının 15 Temmuz gecesi üstlendiği bu tarihî ve manevi misyon, ilerleyen yıllarda bir kurumsal hafıza projesine dönüştürülerek her yıl dönümünde titizlikle sürdürülmüştür. Hain darbe girişimine karşı gösterilen sivil direnişi canlı tutmak amacıyla her yıl 15 Temmuz'u 16 Temmuz'a bağlayan gece saat 00:13'te Türkiye genelindeki camilerden eş zamanlı olarak salâlar yükselmeye devam etmiştir.

Bu anma iradesi, darbenin her yıl dönümünde istisnasız bir şekilde ülke genelindeki yaklaşık 90 bin caminin tamamında eş zamanlı olarak sürdürülmüştür. Zaman ve mekân sınırlarını aşarak yurdun en ücra köşesindeki ibadethanelere kadar ulaşan bu manevi süreklilik, sivil direniş bilincinin zamana karşı dirençli kılındığının ve ilk günkü kararlılıkla muhafaza edildiğinin en açık kanıtı olmuştur.

15 Temmuz'un 9. yılında İstanbul'daki camilerde salâ okundu.

Bitlis'te, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla etkinlikler düzenlendi. Etkinlikte Kur'an-ı Kerim okundu.

Şehitlerimizin manevi hatırasını yaşatmak için anma programı süresince cami ve minarelerin ışıkları sabah namazına kadar açık tutulmuştur. Anma programlarının sembolik boyutunu taçlandıracak şekilde, tarihî ve manevi önemi haiz sembol mekânlarda da özel görseller oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'ne "Lâ İlâhe İllallah" mahyası asılırken Büyük Çamlıca Camii'nin mahyasına da şanlı Türk bayrağı yansıtılarak millî ve manevi bütünlük mesajı en üst düzeyde verilmiştir.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla, Ayasofya-i Kebîr Câmi-i Şerîfi minarelerine "La İlahe İllallah" yazılı mahya asıldı.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla, Büyük Çamlıca Camii mahyasına Türk bayrağı yansıtıldı.

Mardin'de 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleri kapsamında, Şakir Nuhoğlu Camii'nde Mevlid-i Şerif okundu.

Diyanet İşleri Başkanlığı şehitlerin aziz ruhlarına yönelik manevi sorumluluk safhasını da geniş bir organizasyon ağıyla yönetmiştir. Bu kapsamda, her yıl dönümünde koordineli olarak yürütülen çalışmalar neticesinde on binlerce hatm-i şerifin duası eda edilmiş ve vatan müdafaasında canlarını feda eden kahramanlar için Mevlid-i Şerifler okunmuştur. Ülke genelindeki şehitliklerde ve yurt dışında düzenlenen "Şehitleri Anma Programı" kapsamında Kur'an-ı Kerim tilavetleri sunulup dualar edilerek millî direnişin manevi boyutu gelecek nesillere aktarılmıştır. Bu manevi faaliyetlerin yanı sıra, 15 Temmuz ruhu ile millî birlik ve beraberliği konu alan özel hutbeler hazırlanarak anma tarihlerinin cuma gününe rastladığı dönemlerde ülke genelindeki tüm camilerde cemaate ulaştırılmıştır. Toplumsal hafızayı diri tutmayı amaçlayan bu hutbeler, yurt içindeki yaygınlığının yanında, turistik bölgeler ile Arap nüfusunun yoğunluk gösterdiği yerlerdeki camilerde İngilizce ve Arapça dillerinde de irat edilerek mesajın kapsamı genişletilmiştir.

FETÖ/PDY'nin Dinî ve Sosyo-Psikolojik Boyutları Çalıştayı 2016 yılında Ankara'da düzenlendi.

Diyanet İşleri Başkanlığı, dinî değerleri kendi menfaatleri doğrultusunda araçsallaştıran ve toplumsal birliği hedef alan istismarcı yapılarla mücadeleyi, asli ve tarihî sorumluluklarından biri olarak addetmiştir. Bu kapsamda, söz konusu tehditlerin hem dinî temellerini hem de toplum yapısı üzerinde bıraktığı sosyo-psikolojik tahribatları köklü ve kapsamlı bir yaklaşımla ortaya koymak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde geniş katılımlı toplantılar icra edilmiştir.

Mücadelenin fikrî ve fıkhî zeminini güçlendirmek adına ilk olarak, hain darbe girişiminin hemen ardından 2016 yılında "Olağanüstü Din Şûrası Toplantısı" düzenlenmiştir. En üst düzey dinî istişare organı niteliğindeki bu şûra, hain yapının İslam inancına verdiği zararları tescil eden ve toplumu doğru dinî bilgiyle aydınlatmayı amaçlayan tarihî kararlara imza atmıştır. Bu güçlü duruş, ilerleyen yıllarda da etki alanını genişleterek devam ettirilmiştir. Bu doğrultuda, 2017 yılında "Dinlerarası Diyalog, Din İstismarı ve Fetullahçı Terör Örgütü Konferansı", 2021 yılında ise küresel ve bölgesel tehditlerin analiz edildiği "FETÖ/DEAŞ vb. Dinî Görünümlü Ayrılıkçı Hareketler Konferansı" ile "Dinî İstismar Hareketleri: FETÖ ve DEAŞ Örneği Semineri" Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hayata geçirilmiştir.

Aylık Diyanet Dergisi Temmuz 2017 nüshası "Şanlı Direniş 15 Temmuz" kapağıyla neşredildi.

Başkanlığın yayıncılık kanadında yürüttüğü fikrî çalışmalar da bu süreçte mühim bir yer tutmuştur. Kurumsal yayıncılığın köklü mecralarından olan ve aylık olarak çıkarılan Diyanet Dergisi, darbe girişiminin yıl dönümlerinde 15 Temmuz temalı özel sayılar, akademik makaleler ve edebi dosyalar neşretmiştir. Nitekim bu yayıncılık politikasının somut bir tezahürü olarak, derginin Temmuz 2017 nüshası "Şanlı Direniş 15 Temmuz" kapağıyla neşredilmiş ve içerisindeki "Gündem" bölümü bütünüyle 15 Temmuz zaferinin manevi, hukuki ve sosyolojik boyutlarını irdeleyen analizlere tahsis edilmiştir. 15 Temmuz zaferinin tarihî ve manevi dokusunu işleyen özel sayılarda din istismarına karşı toplumsal şuurun uyanık tutulması, millî dayanışmanın ehemmiyeti ve şühedaya vefa duygusu yazılı eserlere dönüştürülerek geniş halk kitlelerine ve kütüphanelere ulaştırılmıştır. Ayrıca, darbe girişimi sırasında şehadet mertebesine erişen ve gazilik unvanı alan Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin aziz hatıralarını ebedileştirmek amacıyla Başkanlık merkez binası bünyesinde özel bir anı köşesi teşkil edilmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, düzenlenen "15 Temmuz Darbe Girişimi ve Din İstismarına Karşı Birlik, Dayanışma ve Gelecek perspektifi" gündemi ile toplanan Olağanüstü Din Şurası'nda konuşma yaptı.

Söz konusu ilmî ve idari organizasyonlar, dinî kavramların asıllarından koparılarak nasıl birer manipülasyon aracına dönüştürüldüğünü ortaya koymuş ve toplum psikolojisini koruyacak ve yarınlara yönelik benzer tehditlerin önüne geçecek kalıcı yol haritalarının çizilmesine de öncülük etmiştir. Gerçekleştirilen bu organizasyonlar, din istismarına karşı yürütülen mücadelenin geçici bir adımdan öte toplumun ortak şuurunu ve manevi değerlerin aslına uygunluğunu geleceğe taşımayı amaçlayan kalıcı bir irade olduğunu ortaya koymuştur.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

3.2. Şehit Yakınlarına ve Gazilere Yönelik Çalışmalar

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü ihdas edildi.

15 Temmuz 2016 gecesi, darbe girişimine karşı canlarını siper ederek tarihin akışını değiştiren kahramanlar, millî hafızada silinmez bir iz bırakmıştır. O karanlık gecede tankların ve namluların karşısına dikilerek şehadet mertebesine erişen 253 vatan evladı ve yaralanarak gazilik unvanıyla şereflenen binlerce vatandaş, sivil direnişin en somut abideleridir. Devlet, bu büyük fedakârlığın bilinciyle hareket ederek darbe girişiminin hemen ardından şehitlerin emanetlerine ve gazilere yönelik geniş kapsamlı ve sistemli adımlar atmaya başlamıştır. Zamanla geliştirilen bu çalışmalar, şehit yakınlarının ve gazilerin maddi, manevi ve hukuki haklarının güvence altına alınmasında bir dayanak oluşturmuştur.

Bu doğrultuda hayata geçirilen en somut ve kapsamlı adımlardan biri, şehit yakınları ile gazilerin haklarını tek bir çatı altında korumak, onlara sunulan hizmetleri daha nitelikli hâle getirmek amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kurulan Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü çatısı altındaki faaliyetlerdir. Bu idari yapılanma sayesinde, bürokratik süreçler hızlandırılmış ve ihtiyaç sahiplerine doğrudan ulaşılması hedeflenmiştir.

Yasal güvencelerle korunan mali ve hukuki haklar kapsamında, hayatını kaybeden sivil vatandaşların hak sahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumunca yüksek derece ve kademe üzerinden aylık bağlanmış, kanuni mirasçılarına nakdi ve ek tazminat ödemeleri gerçekleştirilmiştir. Ekonomik desteklerin bir diğer ayağı olarak hak sahiplerine Toplu Konut İdaresince faizsiz konut kredisi imkânı sunulurken bir defaya mahsus olmak üzere araç alımlarında Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) muafiyeti sağlanmıştır. Bunların yanında, şehitlerin emanetlerine mesken vergisi muafiyeti getirilmiş ve su ücretlerinde en az %50, elektrik ücretlerinde ise en az %40 oranında indirim uygulanması kararlaştırılmıştır.

Ailelerin geleceğe güvenle bakabilmesi adına sunulan en anlamlı haklardan biri olan kamuda istihdam imkânı ile şehit yakınlarına iki kişilik kontenjan tanınmıştır. Ayrıca, darbe teşebbüsüne görevi olmadığı hâlde mukavemet ederken şehit olanların erkek çocukları ile erkek kardeşlerinin tamamı zorunlu askerlik hizmetinden muaf tutulmuştur.

Eğitim çağındaki çocukların desteklenmesi amacıyla, her yıl, dönem başında toptan ödenmek üzere ilk, orta ve yükseköğrenim seviyelerine göre belirlenen katsayılar oranında eğitim-öğretim yardımı ile dul ve yetimlere ek ödemeler ulaştırılmıştır. Şehit ve gazi çocuklarına devlet yurtlarında ve burs tahsislerinde öncelik verilmiş, devlet yurtlarında barınanlardan ücret ve depozito alınması uygulamasına son verilmiştir. Özel öğretim kurumlarında yasal bir zorunluluk olarak uygulanan yüzde 3'lük ücretsiz öğrenci kontenjanlarında şehit ve malul gazi çocuklarına öncelikli hak sahipliği tanınmıştır.

Sosyal hayata uyumu kolaylaştırmak adına hak sahiplerine yurt içinde Devlet Demiryolları, Denizyolları Şehir Hatları ve belediye toplu taşıma araçlarında geçerli ücretsiz seyahat hakkı verilmiştir. Kamu kurumlarına ait misafirhane ve sosyal tesislerden personel tarifesiyle yararlanma kolaylığı getirilmiş, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleri ile Devlet Tiyatroları gösterimleri ücretsiz olarak ziyarete ve takibe açılmıştır. Dönemsel ve manevi hakların gözetilmesi noktasında ise yayımlanan genelgeler doğrultusunda, kamu kurumlarında görev yapan şehit yakınlarına 18 Mart Şehitler Gününde, malul gaziler ve eşlerine ise 19 Eylül Gaziler Gününde idari izin hakkı tanınmıştır.

Maddi ve sosyal destek mekanizmalarının kurumsal hiyerarşiden bağımsız, daha dinamik ve esnek bir yapıda yönetilmesi amacıyla sivil toplum ve devlet iş birliğinin en somut örneklerinden biri hayata geçirilmiştir. Bu doğrultuda faaliyete geçirilen "Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı", kahramanların emanetlerine yönelik toplumsal dayanışma ağını sürekli bir yapıya kavuşturmuştur. Vakıf aracılığıyla sağlanan periyodik destekler, eğitim bursları ve dönemsel yardımlar, tesis edilen operasyonel esneklik sayesinde en kısa sürede ve doğrudan hak sahiplerinin istifadesine sunulmaktadır. Kamunun denetimi ve milletin vicdanı ile harmanlanan bu vakıf modeli, devletin sunduğu anayasal hakların ötesinde, toplumsal bir vefa hareketinin kurumsallaşmış yüzü olarak sisteme derinlik kazandırmıştır.

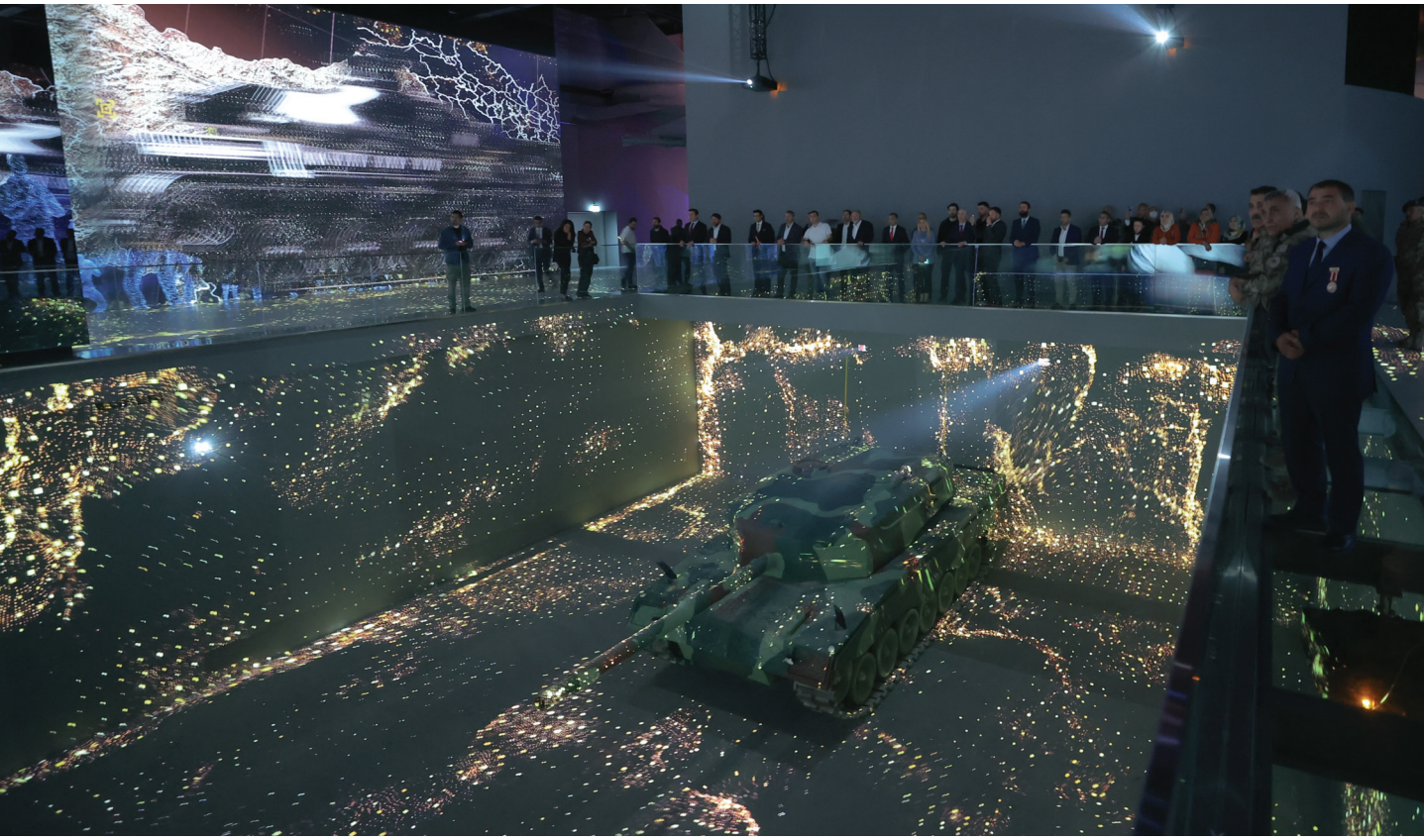

Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı üyeleri, 15 Temmuz Demokrasi Müzesi'ni gezdi.

Sürecin sadece mali ve sosyal haklarla sınırlı kalmaması adına, şehit aileleri ve gazilerin yaşadıkları ağır psikolojik travmaların etkilerini azaltmak amacıyla ülke genelinde psikososyal destek programları uygulamaya konulmuştur. Alanında uzman sosyologlar, psikologlar ve sosyal çalışmacılar, aileleri ikametlerinde ziyaret ederek yalnız olmadıklarını hissettirmiş ve ihtiyaç duydukları her an devletin şefkat elini yanlarında bulmalarını sağlamıştır. Tüm kamu kurum ve kuruluşları, şehit yakınları ve gazilerle olan iletişimi en üst düzeyde tutmaya özen göstermiştir. Her yıl dönümünde ve dinî bayramlarda valilikler koordinasyonunda gerçekleştirilen hane ziyaretleri, devletin bu aileleri her an hatırladığının bir nişanesi olmuştur.

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz'daki darbe girişimi sırasında iki oğlu ve damadı şehit olan Muzaffer Gülşen'i Kızılcahamam'da ziyaret etti.

Tüm bunlara ek olarak, şehitlerin isimleri Türkiye'nin dört bir yanındaki okullara, hastanelere, parklara, cadde ve meydanlara verilerek hatıraları mekânsal boyutta da ölümsüzleştirilmiştir. Bu sayede, vatan için can verenlerin isimleri sadece arşiv belgelerinde kalmamış, günlük yaşamın içinde nesiller boyu yaşayacak birer iftihar vesilesine dönüşmüştür.

15 Temmuz darbe girişimine karşı koyarken şehadet mertebesine erişen Murat Ellik'in aziz hatırası, adı verilen polis merkezi amirliği, okul ve bulvarla yarınlara miras bırakıldı.

15 Temmuz şehidimiz Oğuzhan Yaşar'ın adı, toplumsal vefanın bir göstergesi olarak KYK yurduna verilerek ölümsüzleştirildi.

15 Temmuz'un 10. yılına gelindiğinde, şehit yakınları ve gazilere yönelik yürütülen tüm bu çalışmalar, bir ülkenin kendi kaderini tayin eden kahramanlarına duyduğu minnetin en somut yansımasıdır. Maddi imkânların ötesinde bir vefa ve adalet anlayışıyla yürütülen bu politikalar, Türk milletinin zor zamanlarda canını ortaya koyan evlatlarını asla yalnız bırakmayacağının tarihsel bir taahhüdü niteliğindedir. Şehitlerin emanetlerine sahip çıkılması ve gazilerin onurlu bir yaşam sürmesi için kurulan bu güçlü sistem, millî birlik bilincinin geleceğe taşınmasındaki en sağlam dayanaklardan biri olmaya devam etmektedir.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

3.3. Anma Programları

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma etkinlikleri kapsamında "15 Temmuz Destanı Milletin Zaferi Fahir Atakoğlu Konseri" programı, Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlendi.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından geçen zaman, aziz milletimizin gösterdiği sivil direnişin unutulmaması ve geleceğe aktarılması adına büyük bir toplumsal mutabakata sahne olmuştur. Devletin en üst kademesinden yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarından üniversitelere kadar geniş bir yelpazede organize edilen anma programları, 15 Temmuz ruhunu diri tutmanın ve millî bilinci pekiştirmenin en temel zemini hâline gelmiştir. "Demokrasi ve Millî Birlik Günü" olarak ilan edilen 15 Temmuz tarihi, her yıl dönümünde yurdun dört bir yanında ve yurt dışı temsilciliklerinde gerçekleştirilen geniş kapsamlı etkinliklerle bir anma ve vefa gününe dönüştürülmüştür.

Anma programlarının yürütülmesindeki resmî çerçeve, 01/06/2019 tarihli ve 2019/11 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile belirlenmiş ve etkinliklerin koordinasyon görevi Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına tevdi edilmiştir. Bu düzenlemeyle birlikte, daha önce kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler tarafından müstakil olarak gerçekleştirilen yurt içi ve yurt dışı anma faaliyetlerinin, 15 Temmuz'un anlamına uygun bir söylem birliği içinde yürütülmesi hedeflenmiştir. Bu bütünlüğü sağlamak üzere her yıl kılavuz niteliğinde bir "360 Derece İletişim Planı ve Eylem Stratejisi" hazırlanmaktadır. Halkı bütünüyle kucaklayan bu etkinliklerin hayata geçirilmesi amacıyla Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler arasında eksiksiz bir koordinasyon ağı tesis edilmiştir. Bu çalışmaların planlama, uygulama, değerlendirme, analiz ve raporlama süreçlerinin tamamını tek bir elden takip etmek amacıyla da 15 Temmuz Proje Takip Sistemi (PTS) tasarlanarak uygulamaya konulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma etkinlikleri kapsamında İstanbul Haydarpaşa Tren İstasyonu'nda mapping gösterisi yapıldı.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen anma programları, sivil direnişin farklı boyutlarını ve yarınlara uzanan büyük hedeflerini simgeleyecek şekilde her yıl özel bir konsept etrafında şekillendirilmiştir. Bu tematik yaklaşım, 15 Temmuz ruhunun güçlü ve dinamik yapısını korumayı ve her dönemin toplumsal duyarlılıklarına uygun bir vizyon sunmayı amaçlamıştır. Bu çerçevede 2020 yılı teması olarak belirlenen "Milletin Zaferi" ve "Demokrasi Zaferi" konseptlerini, 2021 yılında ülkemizin güçlü ve dayanıklı savunma iradesini küresel ölçekte ilan eden "Türkiye Geçilmez" söylemi takip etmiştir. Direnişin dalga dalga büyüyen deruni boyutunu ve vatana duyulan derin bağlılığı perçinlemek için ise 2022 yılında "Türkiye Aşkına" ana fikri ekseninde geniş kapsamlı çalışmalar yürütülmüştür.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığında düzenlenen '15 Temmuz: Hafıza, Adalet ve Gelecek Paneli'ne katıldı. Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran ile program öncesinde "Zaferin Adı Türkiye" sergisini gezdi.

Cumhuriyetin zengin mirası ile gelecek vizyonunu birleştiren anma iradesi, ilerleyen yıllarda daha geniş ufuklara odaklanan kucaklayıcı bir söylem zeminine kavuşturulmuştur. Bu amaca uygun olarak 2023 yılında "Türkiye Yüzyılı'nın Kahramanları", 2024 yılında kazanılan demokratik mevzilerin kalıcılığını hatırlatan yeniden "Milletin Zaferi" ve darbe girişiminin dokuzuncu yıl dönümü olan 2025 yılında ise küresel ölçekte bir başarı hikâyesini simgeleyen "Zaferin Adı Türkiye" konseptleri belirlenmiştir. Son olarak, şanlı direnişin onuncu yıl dönümüne ulaşıldığı 2026 yılında ise "İrade Bizim Zafer Bizim" konsepti ilan edilerek yürütülen tüm faaliyetlerin bu ortak ve güçlü söylem disiplini içinde icra edilmesi sağlanmıştır.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla Edirne'de Mimar Sinan'ın ustalık eseri Selimiye Camii'ne "Türkiye Geçilmez" yazılı mahya asıldı.

Belirlenen bu konseptler çerçevesinde, ülke genelinde ve dış temsilciliklerde hayata geçirilen faaliyetlerin büyüklüğü Proje Takip Sisteminin verilerine de doğrudan yansımıştır. Sistemin uygulamaya konulmasıyla birlikte, sisteme kaydedilen tescilli proje sayıları her geçen yıl belirgin bir ivme kazanarak yukarı yönlü bir grafik sergilemiştir. Zaman içinde tüm kamu kurumlarının, yerel yönetimlerin ve sivil toplum bileşenlerinin sisteme dâhil edilmesi, üretilen projelerin nitelik ve nicelik bakımından katlanarak artmasını sağlamıştır. Bu büyüme, anma programlarına yönelik toplumsal sahiplenmenin genişliğiyle doğru orantılı olarak her yıl daha büyük bir hacme ulaştığını açıkça ortaya koymuştur.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleri kapsamında Bursa'da 15 Temmuz Demokrasi ve Şehitler Meydanı'nda anma etkinliği düzenlendi.

PTS verilerine göre 2020 yılında 2 bin 961 olan kayıtlı proje sayısı, 2021 yılında 3 bin 876'ya, 2022 yılında 8 bin 988'e, 2023 yılında 9 bin 934'e, 2024 yılında 11 bin 561'e ve sivil bilincin zirve yaptığı 2025 yılında 21 bin 629 seviyesine ulaşmıştır.

Proje Takip Sistemine kaydedilen ve hafızayı diri tutmayı amaçlayan bu faaliyetler, toplumun her kesimine hitap edecek şekilde belirli ana başlıklar altında gruplandırılmıştır. Bu kapsamda resmî törenler, anma programları ve geniş katılımlı yürüyüşleri içeren anma merasimleri düzenlenmiştir. Şehitlik ve şehit/gazi ailesi ziyaretleri ile camilerde sunulan dua, sohbet, hatm-i şerif, hutbe, vaaz ve Mevlid-i Şerif programları manevi sorumluluk safhasını oluşturmuştur. Bilimsel ve toplumsal farkındalığı artırmaya yönelik panel, sempozyum, konferans, seminer ve söyleşiler gerçekleştirilmiş, kalıcı hafıza oluşturan kitap, süreli ve süresiz yayınlar neşredilmiştir. Sanatın gücüyle bilinci diri tutan tematik sergiler, geniş kitlelere ulaşan görsel etkinlikler, kısa video ve film gösterimleri yapılmıştır. Toplumu doğrudan bilgilendiren basın toplantıları, mülakatlar ve makalelerden oluşan basın faaliyetleri yürütülmüş, kitle iletişim araçlarında yer bulan anma mesajı yayınları ve yaygın sosyal medya çalışmaları hayata geçirilmiştir. Son olarak, farkındalığı artırmayı amaçlayan kısa film, afiş, şiir ve müzik yarışmaları tertip edilmiş ve toplumsal katılımı teşvik eden spor etkinlikleri, bisiklet turları ile geleceğe nefes olan fidan dikimi ve hatıra ormanı açılışları icra edilmiştir.

İletişim Başkanlığı tarafından Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda "Türkiye Yüzyılı'nın Kahramanları" başlığıyla video gösterimi ve fotoğraf sergisi etkinlikleri düzenlendi.

PTS veri tabanına işlenen proje sayılarının yıllara sâri olarak sergilediği kararlı artış grafiği, sunulan vefa faaliyetlerinin toplumsal tabanda ne denli büyük bir karşılık bulduğunun ve geniş kitleler tarafından sahiplenildiğinin en somut göstergesi olmuştur. Proje sayılarındaki bu katlanarak artan seyir, anma programlarının zaman geçtikçe durağanlaşmak bir yana, aksine halkın her kesimi tarafından daha da derin bir duyarlılıkla benimsendiğini ortaya koymaktadır. Dijital sisteme yansıyan her bir veri, yurdun dört bir yanında bağımsızca üretilen fikirlerin, sanatsal çalışmaların ve anma merasimlerinin ortak bir hafızaya dönüşmesine katkı sunmuştur. Nihayetinde bu istatistiksel başarı, yürütülen çalışmaların idari bir takvimin ötesine geçerek milletin ortak şuurunda müstesna bir yer edindiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Hafıza 15 Temmuz Müzesi'nde sergilenen obje ve videolar, o gece yaşanılanları ziyaretçilere hatırlatıyor.

15 Temmuz'un 10. yıl dönümünde, her yıl özenle hayata geçirilen bu anma programları, geçmişteki zorlu günleri yâd etmenin ötesinde, yarınlara güçlü bir millî şuur ve beraberlik mirası bırakmayı amaçlamaktadır. Toplumun tüm kesimlerini ortak değerlerde buluşturan bu faaliyetler, millî iradenin ve sivil dayanışmanın ne denli köklü bir temel üzerine kurulu olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Şehitlerin aziz hatıralarını sevgi ve saygıyla yaşatan, gazilere olan vefa borcunu her daim gözeten ve sivil direniş ruhunu gelecek nesillerin hafızasına aktaran bu programlar, Türkiye'nin demokrasi ve bağımsızlık yolculuğundaki en birleştirici unsurlardan biri olmaya devam etmektedir.

15 Temmuz anma programları kapsamında düzenlenen etkinlikler, darbe girişiminin ilk anlarından itibaren direnişin simgesi hâline gelen mekânlarda yoğunlaşmaktadır. Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Külliyesi önündeki 15 Temmuz Şehitler Anıtı, TBMM binası, Gölbaşı Havacılık Dairesi Başkanlığı; İstanbul'da ise 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Saraçhane ve Hafıza 15 Temmuz Müzesi gibi sembol alanlar, resmî törenlerin ana merkezleri olarak belirlenmiştir. Törenlerde, saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın ardından şehitlerin aziz ruhları için dualar edilmekte ve devlet ricali tarafından birlik, beraberlik ve fedakârlık eksenli hitaplar gerçekleştirilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne inşa edilen 15 Temmuz Şehitler Anıtı.

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

04

EĞİTİM, GENÇLİK VE KÜLTÜR ÇALIŞMALARI

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

4. Eğitim, Gençlik ve Kültür Çalışmaları

15 Temmuz 2016, Türkiye'nin demokrasiye ve anayasal düzene sahip çıkma kararlılığını devlet ve milletçe el ele vererek ortaya koyduğu tarihî bir eşik olmuştur. Bu tecrübenin doğru anlaşılabilmesi, tarihî hafızanın korunması ve gelecek nesillere aktarılması demokratik değerlerin daha da benimsenmesi ve güçlenmesi açısından kritik önem taşımaktadır. Bu doğrultuda 15 Temmuz'un toplumsal hafızadaki yerinin canlı tutulması, demokrasi ve millî irade bilincinin gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla eğitim, gençlik ve kültür ekseninde çok yönlü ve kapsamlı çalışmalar hayata geçirilmiştir.

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

4.1. Eğitim ve Akademik Faaliyetler

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nda düzenlenen '15 Temmuz: Hafıza, Adalet ve Gelecek Paneli'nde bir konuşma yaptı.

Türkiye'nin demokrasi tarihine yönelik en ciddi tehditlerden birinin bertaraf edildiği ve millî iradenin tecelli ettiği tarihî bir dönüm noktası olan 15 Temmuz, "Demokrasi ve Millî Birlik Günü" olarak kabul edilmiştir. Halkın demokrasiye sahip çıkma kararlılığını gösterdiği bu tarihin anlam ve öneminin kavranması, toplumsal hafızanın korunması ve demokratik bilincin pekiştirilmesi amacıyla her yıl kamu kurumlarından üniversitelere sivil toplum kuruluşlarından Türkiye'nin yurt dışı temsilciliklerine kadar millî iradeye sahip çıkmayı bir vazife olarak benimseyen pek çok kurum ve kuruluş tarafından yurt içi ve yurt dışında çok sayıda panel, sempozyum, konferans ve akademik etkinlik düzenlenmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler Türkiye'nin geleceğine sahip çıkma kararlılığını gelecek nesillere aktaran önemli birer kültür ve bilinç platformu olarak kayıtlara geçmektedir.

Bu etkinlikler yalnızca bir anma programı niteliği taşımakla kalmayıp 15 Temmuz'u akademi, medya, kamu, sivil toplum gibi farklı perspektiflerden tartışılmasına imkân sağlamaktadır. Bunun yanında demokrasiye yönelik tehditlerin tarihsel ve siyasal boyutlarının analiz edilmesine olanak tanıyan bu programlar, aynı zamanda darbe girişiminin Türkiye'nin siyasi, hukuki ve toplumsal yapısına etkilerini derinlemesine inceleyerek o gece yaşananların, demokrasi mücadelesinin ve halkın gösterdiği sivil direnişin unutulmamasını sağlamayı amaçlamaktadır. Hem ulusal hem de uluslararası düzeyde gerçekleştirilen bu etkinlikler toplumsal hafızanın canlı tutulması, genç nesillere demokratik bilinç ve vatandaşlık sorumluluğunun aktarılması ve nihayetinde millî birlik ve beraberlik duygusunun pekiştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Özellikle üniversitelerde ve kamu kurumlarında her yıl farklı başlıklar altında gerçekleştirilen atölyeler, paneller ve sempozyumlar 15 Temmuz'un yalnızca tarihsel yönünü değil, toplumsal etkilerini ve geleceğe dönük çıkarımlarını da incelemektedir. Böylece genç nesillere millî bilince sahip vatandaşlık sorumluluğu, millî iradeye sahip çıkma kararlılığı, insan hakları ve hukukun üstünlüğü konularında farkındalık aşılamaktadır.

15
JULY
Türkiye's
Victory of
Democracy
Panel

"Hafızayı Koru, Hakikati Yaz" temasıyla gerçekleştirilen 15 Temmuz Manşetleri Gazetecilik Atölyesi, 2026

Zaferin Adı Türkiye Paneli, Düzce Üniversitesi, 2025

Türkiye Yüzyılı'nın Kahramanları: Yıpratma Paneli, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2023

Bartın Valiliği ve Bartın Üniversitesi iş birliği ile "15 Temmuz Direnişi Paneli", 2019

III. Uluslararası 15 Temmuz Sempozyumu, Ankara, 2019

Camide Çocuk Sesi Vatanımın Neşesi sloganıyla gerçekleştirilen yaz Kur'an kurslarında bilgi yarışması, 2018

15 Temmuz darbe girişiminde din istismarının teolojik ve sosyo-psikolojik arka planını deşifre etmek, dinî bilgileri güvenilir kaynaklardan her yaştan vatandaşa ulaştırmak ve özellikle gelecek nesillerde sarsılmaz bir millî şuur ile vatan sevgisi inşa etmek amacıyla Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda müftülükler aracılığıyla 81 il ve ilçelerde halka açık olarak "15 Temmuz, Din ve Değerlerimiz", "15 Temmuz ve Din Güvenliğimiz" ve "15 Temmuz Belirlenen Noktalarda Din İstismarı" temalı paneller, konferanslar ile çevrim içi programlar icra edilmiş, cezaevi vaizleri aracılığıyla ceza infaz kurumları ve geçici barınma merkezlerinde bulunan vatandaşlara yönelik anma, dinî aydınlatma ve din istismarı konulu konferanslar düzenlenmiştir. Ayrıca 2019 yılında yine Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen "III. Uluslararası 15 Temmuz Sempozyumu" öne çıkan çalışmalar arasında yer almaktadır.

Bu çalışmaların yanında ayrıca "Din İstismarıyla Mücadelede Sahih Dini Bilginin Önemi" konusunda alanında uzman kişiler tarafından akademi merkezlerindeki eğitim görevlilerine, kursiyerlere ve aday din görevlilerine yönelik dönemsel konferanslar serisi, Aday Din Görevlileri Mesleki Eğitim Programları çerçevesine "Din İstismarı" ana başlığında eklenen eklenerek Din İstismarı ile Mücadelede Yöntem, Dini İstismar Eden FETÖ / DEAŞ vb. Terör Örgütleri, İstismar Edilen Dini Kavramlar, Geçmişten Günümüze Din İstismarı, İstismarı Önlemede Doğru ve Sahih Dini Bilginin Önemi, Dijitalleşme ve Din İstismarı konuları bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı personeline yönelik "Din Görevlileri Mesleki Gelişim Kursu Programı" kapsamında da "FETÖ/DEAŞ vb. Dini İstismar Hareketleri" başlığında verilen hizmet içi eğitimler bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar arasında yer almaktadır.

Millî birlik ve dayanışma ruhunun gelecek nesillere aktarılması amacıyla çocuklara yönelik birlik, beraberlik ve vatan sevgisini öğütleyen ayet-i kerimeler mealleriyle birlikte derslerde işlenmekte, İslam dininin kardeşlik ve vatan savunmasına verdiği önem Hz. Peygamber'in hadis-i şerifleriyle desteklenmektedir. Eğitim döneminin temmuz ayını kapsaması dolayısıyla hafızlık eğitimi verilen Kur'an kursları başta olmak üzere tüm kurslarda hatm-i şerifler okutulmakta, öğrenci ve velilerin katılımıyla şehitlerimizi anma merasimleri icra edilmektedir. Bu sayede 2017'de 76 bin 234 kursta, 113 bin 756 öğretici öncülüğünde 2 milyon 800 bin öğrenci, 2018'de 74 bin 829 kursta, 112 bin 067 öğretici öncülüğünde 2 milyon 600 bin öğrenci, 2019'da 77 bin 977 kursta, 117 bin 553 öğretici öncülüğünde 3 milyon öğrenciye ulaşılmıştır. Bu kapsamda bin 796 gençlik koordinatörü tarafından "15 Temmuz Kardeşlik Etkinliği" düzenlenmiş ve "Vatanım Her Şeyim" adlı çocuk kitabı ücretsiz dağıtılmıştır. 2024 – 2025 yıllarında ortalama 89 bin 493 faaliyetle yıllık 2 milyon 500 bin öğrenciye doğrudan ulaşılmıştır.

Bunun yanında millî ve manevi değerlerin öğrencilere kalıcı bir şekilde kazandırılması amacıyla ödüllü drama, piyes, şiir, kompozisyon ve resim yarışmaları gibi sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenmekte, eğitim süreçlerinde geçmiş dönemlerde belirlenen "Camide Çocuk Sesi Vatanımın Neşesi" gibi temalar çerçevesinde hazırlanan sinevizyon, video ve görsel materyallerden yararlanılmaktadır.

Camide Çocuk Sesi Vatanımın Neşesi sloganıyla yaz Kur'an kurslarında bilgi yarışması, Selimiye Camii, 2018

15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün akim bırakılmasının yıl dönümleri Dışişleri Bakanlığı tarafından Türkiye'nin hem yurt içi hem de yurt dışındaki temsilciliklerinde düzenlenen çeşitli etkinliklerle anılmakta, yurt genelinde ve yurt dışında gerek FETÖ yapılanmasına ve FETÖ'nün hain darbe girişimine karşı farkındalık oluşturulmasına, gerekse Türkiye'nin gücünü ve potansiyelini anlatmaya yönelik olarak çeşitli merkezlerde anma etkinlikleri düzenlenmektedir. Türkiye'nin büyükelçiliklerine ek olarak Yunus Emre Enstitüsü ve TİKA gibi yurt dışında faaliyet gösteren kamu kurumlarının ve kamu yayıncılığının tezahürü uluslararası alanda faaliyet gösteren TRT World ve Anadolu Ajansı'nın yurt dışı temsilcilikleri aracılığıyla düzenlenen 15 Temmuz panel ve sempozyumları, Türkiye'nin "kamu diplomasisi" stratejisinin bir parçası olarak öne çıkmaktadır. Yurt içinde düzenlenen panellerin yanı sıra yurt dışında çeşitli kurum ve kuruluşların iş birliğiyle düzenlenen bu programlar uluslararası kamuoyuna 15 Temmuz gecesinde yaşanan olayları anlatmak, Türk diasporasının tarihî hafızasını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu etkinliklerde Türkiye'nin demokrasiye bağlılığını uluslararası platformlarda vurgulanarak darbe girişiminin arkasındaki yapı olan FETÖ'nün sadece Türkiye için değil, faaliyet gösterdiği ülkeler için de bir tehdit olduğu devletin bu yapıyla mücadelesi anlatılmaktadır. Bu sayede Türkiye'nin demokrasiye olan bağlılığı uluslararası kamuoyuna aktarılarak Türk milletinin tanklara ve silahlara karşı verdiği sivil mücadelenin, demokratik bir rejim için ne kadar kritik bir sınav olduğunu uluslararası platformlarda gözler önüne serilmektedir.

2017 yılında TRT World tarafından 15 Temmuz darbe girişimi ile sonrasını konu alan ve çeşitli ülkelerde düzenlenen panel serisi, 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından 15 farklı ülkede gerçekleştirilen "15 Temmuz 15 Panel" isimli webinarlar, 2023 yılında Arnavutluk'un başkenti Tiran'da Yunus Emre Enstitüsü Tiran tarafından Türkiye'nin Tiran Büyükelçiliği himayelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı, 15 Temmuz Derneği, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) ve Türkiye Maarif Vakfı (TMV) desteğinde gerçekleştirilen "Dünyaya ilham veren o gece 15 Temmuz Paneli", 2024 yılında gerçekleştirilen 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma etkinlikleri kapsamında Londra'da "15 Temmuz Türkiye'nin Demokrasi Zaferi Paneli" bu bağlamda öne çıkan etkinlikler arasında yer almaktadır.

15 Temmuz Türkiye'nin Demokrasi Zaferi Paneli, Brüksel, 2023

Dünyaya İlham Veren O Gece 15 Temmuz Paneli, Arnavutluk, 2023

15 Temmuz Konulu Panel, Bosna Hersek, 2024

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

4.2.Gençlik Çalışmaları

Türkiye'nin demokratik hafızasında kritik bir eşik olan 15 Temmuz ruhunun özellikle genç nesillere aktarılması, toplumsal hafızanın korunması ve millî birlik duygusunun güçlendirilmesi devlet politikalarının merkezinde yer almaktadır. Bu anlayış doğrultusunda gerçekleştirilen gençlik çalışmaları Türkiye'nin geleceğini inşa edecek nesillerin tarihsel farkındalık kazanması ve demokrasi kültürünü içselleştirmesi açısından büyük bir stratejik öneme sahiptir. Kurumlar tarafından düzenlenen etkinlikler, gençlerin hem aktif katılımını sağlamaya odaklanmaktadır. Özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenen spor turnuvaları ile gençlerin bir araya getirilmesi ve birlik ruhunun sporla desteklenmesine katkı sağlarken Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen resim, afiş, slogan ve şiir yarışmaları gençlerin fikir ve duygu dünyasında 15 Temmuz'u daha da güçlendirmektedir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalarda Gençlik ve Spor Bakanlığının 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla hain darbe girişiminin gençlerce unutulmaması amacıyla 2020 yılında düzenlenen "Gençler Asla Unutmaz" programı, 2024 yılında gerçekleştirilen 15 Temmuz Şehitleri Sancak Koşusu ile muhtelif yıllarda gerçekleştirilen Tecrübe Konuşuyor İçimizdeki Kahramanlar Projesi, 81 ilden Ankara'ya getirilen sporcuların 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleri kapsamındaki "Demokrasi Nöbeti" öne çıkan örnekler arasında yer almaktadır.

Gençler Asla Unutmaz Programı, 2020

Tecrübe Konuşuyor İçimizdeki Kahramanlar Projesi

Gençler Asla Unutmaz Programı, 2020

Tecrübe Konuşuyor İçimizdeki Kahramanlar Projesi

TBMM'de Demokrasi Nöbeti

TBMM'de Demokrasi Nöbeti

TBMM'de Demokrasi Nöbeti

TBMM'de Demokrasi Nöbeti

15 Temmuz Şehitlerini Anma Ulusal Bisiklet Yol Yarışı, Muğla, 2017

Yine Gençlik ve Spor Bakanlığınca 2017 yılında Muğla'da 15 Temmuz şehitleri anısına düzenlenen ve 81 il ve Türkî Cumhuriyetlerinden 134 bisikletçinin katıldığı ve sonraki yıllarda da sürdürülen 15 Temmuz Şehitlerini Anma Ulusal Bisiklet Yol Yarışı, çeşitli kurum ve kuruluşların katılımıyla düzenlenen "Vatan Koşusu" programları, futboldan basketbola badmintondan satranca farklı dallarda gençlerin katılım sağladığı 15 Temmuz temalı spor müsabakaları millî birlik ve dayanışma ruhunun daha da güçlendirilmesini sağlayan gençlik etkinlikleri arasında yer almaktadır.

Bu çalışmaların yanında gençlerin sadece okuyarak ya da dinleyerek değil aynı zamanda millî dayanışma ruhunu içselleştirerek yorumlayabilmesi açısından resim, şiir, kompozisyon, slogan yarışmaları önemli bir yer tutmaktadır.

"15 Temmuz Demokrasi Kahramanları" konulu resim yarışması 1.'si

ÇOGEP kapsamında "15 Temmuz" temalı resim yarışması, Emniyet Genel Müdürlüğü, 2018

"15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü" konulu resim yarışması, Türkiye'nin Brüksel Büyükelçiliği, 2020

15 Temmuz Konulu Genç Sanat: Afiş Tasarım ve Video Sanatı Yarışması Sergisi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, 2020

"15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü"
Ortaokullar Arası Resim Yarışması - 2025

"15 Demokrasi ve Millî Birlik Günü" Resim Yarışması Türkiye Birincisi

"15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLÎ BİRLİK GÜNÜ" ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ ARASINDA TÜRKİYE GENELİ DÜZENLENEN "SLOGAN YARIŞMASI" - 2025

"15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLÎ BİRLİK GÜNÜ" ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ ARASINDA TÜRKİYE GENELİ DÜZENLENEN "AFİŞ YARIŞMASI" - 2025

"15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü"
Ortaokullar Arası Şiir Yarışması - 2025

ADI 15 TEMMUZ

Karanlıklar sardı ufukları bir gece
Puslandı gökyüzü, yüreklerde endişe
Yankılandı semada coşkun sela sesleri
Harlandı milletimde özgürlüğün ateşi

İnsanlar değildi tankın karşısına geçen
Yüreklerden fışkıran cesaretin iziydi
Coşmuştu herkeste vatan sevgisi
Her adımda bin umut, bin diriliş gelişti

Uçaklarla geldiler, bombalandı Meclisim
Kalpte iman ve ülkem, vazgeçilmez tek işim.
Yiğitleri göklere yükselirken görmüşüm
Hainlere milletçe etten duvar örmüşüm

Dalgalandı al bayrak, dimdik oldu başlar
Yoktu korkuya yer, tertemizdi alınlar
Sabah olunca sancak yeniden dalgalandı
Geceden doğan zafer sabahı aydınlattı

Tarih o geceyi sonsuza dek yazacak
İhanet edenlerin kökleri kazınacak
Bu destan unutulmaz, silinmez bir izdir
Adı 15 Temmuz, soyadı şehitliktir

Ahsen Nermin ÖZEN
Konya Akabe İmam
Hatip Ortaokulu

1. "15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü" Ortaokullar Arası Şiir Yarışması Birincisi

Bununla birlikte Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 15 Temmuz ile ilgili toplumsal hafızayı diri tutmak ve öğrencilerde millî birlik ve beraberlik duygusunu daha da güçlendirmek amacıyla yapılan çalışmalar arasında 15 Temmuz şehitliklerinin ziyaret edilmesi, öğrenciler tarafından hazırlanan anma programları, gençlerin vatan ve millet sevgisi, demokrasi bilinci, cesaret ve fedakârlık gibi değerlerle donanmasının sağlanması amacıyla millî ve manevi duyguları anlatan eserlerinin okul koroları tarafından halka açık konserlerde "15 Temmuz Ezgileri" adıyla seslendirilmesi yer almaktadır.

Bu etkinlikler, gençlerin kendi yetenekleriyle 15 Temmuz'un ruhunu ifade etmelerine olanak tanırken onları sadece dinleyici değil aynı zamanda Türkiye'nin demokratik değerlerini sahiplenen aktif bireyler olmasına katkı sağlamaktadır. Gençlerin 15 Temmuz Hafıza Müzesi gibi mekânları ziyaret etmesi, şehit yakınları ve gazilerle buluşturularak yaşanmışlıkların bizzat dinlenmesi toplumsal hafızanın diri tutulmasına olanak sağlarken aynı zamanda vatan, bayrak ve bağımsızlık gibi değerlere olan bağlılığını da pekiştirmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından ülke genelinde görev yapan yaklaşık 2 bin gençlik koordinatörü marifetiyle Diyanet gençlik merkezleri başta olmak üzere yüzlerce noktada ve sosyal medya mecralarında gençlere yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütülmüştür. Yapılan etkinliklerde gençlere 15 Temmuz'la ilgili hazırlanan kısa filmler izletildikten sonra "FETÖ: Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü" ve "Din İstismarı ile Mücadelede Sahih Dinî Bilginin Önemi" başlıklı sunumlar ve konferanslar gerçekleştirilmiştir.

Kamu diplomasisi çalışmaları bağlamında hem yurt dışındaki Türk vatandaşlarında 15 Temmuz ruhunu canlı tutmak hem de Türkiye için bu tarihin önemli olduğunu uluslararası kamuoyuna anlatmak amacıyla Dışişleri Bakanlığı başta olmak üzere kamu kurumlarının yurt dışı teşkilatları vasıtasıyla çeşitli gençlik çalışmaları yürütülmektedir. 2024 yılında Türkiye'nin Banjul Büyükelçiliğince, Gambiya Üniversitesi'nde ağaçlandırma projesi başlatılmış, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) desteğiyle Gambiya Üniversitesi'nde "15 Temmuz Demokrasi Yolu Ağaçlandırma Projesi" kapsamında 200 fidan dikimi, Türkiye'nin Belgrad Büyükelçiliğince, TİKA desteğiyle yapılan Tutin Lisesi "15 Temmuz Spor Salonu" açılmış, ardından şehitler anısına çam fidanı dikimi bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar arasında yer almaktadır.

Gambiya Üniversitesi'nde "15 Temmuz Demokrasi Yolu Ağaçlandırma Projesi, 2024

Tutin Lisesi 15 Temmuz Spor Salonu, Belgrad

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

2021 yılında Türkiye'nin Belgrad Büyükelçiliği himayesinde, Sırbistan Satranç Federasyonu ve Belgrad Engelli Sporcular Federasyonu iş birliğinde 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla Yunus Emre Enstitüsü'nde satranç turnuvası düzenlenmiş ve düzenlenen turnuvaya çok sayıda yarışmacı katılım sağlamıştır. 2024 yılında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığınca Kosova'da gerçekleştirilen Okçuluk Turnuvası bu kapsamda öne çıkan örnekler arasında yer almaktadır.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Okçuluk Turnuvası, Kosova, 2024

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Satranç Turnuvası, Belgrad, 2021

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

4.3. Kültür ve Yayın Faaliyetleri

Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma Mehteran Komutanlığının, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Mehteran Konseri, 2024

Toplumların geçtiği tarihî eşikler ortak hafızanın güçlenmesi açısından kritiktir. Geçmişte yaşanan önemli olayların gelecek kuşaklara aktarılması ortak bir hafızanın oluşmasına katkı sağlamaktadır. Aksi hâlde zaman içerisinde güçlenen dayanışma ruhunun aşınması toplumlar için ciddi bir tehdittir. Bu açıdan 15 Temmuz'un birlik ve dayanışma ruhunun gelecek nesillere aktarılması ve yaşananların belgelenmesi noktasında sinema, tiyatro, sergi ve yayıncılık faaliyetleri gibi kültürel çalışmalar kritik rol üstlenmektedir. Bu sayede 15 Temmuz'u konu alan kültür ve sanat faaliyetleri bir yandan demokrasinin devamlılığının önemini ortaya koyarken bir yandan da toplumun hafızasının canlı tutulmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda kültür ve sanat çalışmaları sadece bir anma etkinliği olmanın ötesinde millî birlik ve beraberliğin güçlendirilmesine hizmet eden önemli bir kültürel miras işlevi görmektedir.

Her yaştan ve meslekten milyonlarca vatandaşın ortak bir tarihî hafıza etrafında buluşmasına imkân tanıyan 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü kapsamında düzenlenen konserler, toplumsal aidiyet duygusunu güçlendirerek millî birlik ve beraberliğe katkı sunmaktadır. Bu sayede 15 Temmuz yalnızca bir tarih olmakla kalmayıp insanlar için ortak bir hatıraya ve millî kimliğin bir parçasına dönüşmesini sağlamaktadır. Bu anlayış doğrultusunda gerçekleştirilen çalışmalardan öne çıkan konserler arasında 2018'de Türkiye'nin Saraybosna Büyükelçiliği himayesinde Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna'da düzenlenen "Kurtuluştan İstiklale Kahramanlık Türküleri" konseri, 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ile koordineli olarak gerçekleştirilen 15 Temmuz Destanı Senfonisi konseri, 2022 yılında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı destekleriyle Besteci Fahir Atakoğlu'nun Bestelediği "15 Temmuz Destanı" isimli senfonik eserin 15 Temmuz Akşamı TRT müzik ekranlarında yayımlanması, 2024 yılında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma etkinlikleri kapsamında, Atatürk Kültür Merkezi'ndeki (AKM) "15 Temmuz Destanı Milletin Zaferi Fahir Atakoğlu Konseri" ve yine aynı yılda gerçekleştirilen Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma Mehteran Komutanlığının, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Mehteran Konseri, 2025 yılında İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından hazırlanan Zaferin Adı Türkiye Vatan Uğruna Konseri programları yer almaktadır.

İstanbul Devlet Opera ve Balesi, Zaferin Adı Türkiye Vatan Uğruna Konseri, 2025

Millî Savunma Bakanlığı Atatürk Kültür sitesinde gerçekleştirilen 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma Konseri, Ankara, 2025

İstanbul Valiliği ve İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda, 15 Temmuz Derneği iş birliğiyle 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma Konseri, 2025

3. Ordu Bando Takımı 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Konseri, Erzincan, 2025

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının gerçekleştirdiği 15 Temmuz Destanı Milletin Zaferi Fahir Atakoğlu Konseri, 2024

Kurtuluştan İstiklale Kahramanlık Türküleri Konseri, Saraybosna, 2018

Şafak Vakti Film Gösterimi, Arnavutluk, 2022

Şafak Vakti film gösterimi, Düzce, 2025

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

15 Temmuz'un birleştirici gücü etrafında şekillenen kültürel ve sanatsal faaliyetler, Türkiye'nin yakın tarihine ilişkin toplumsal hafızanın korunmasında stratejik bir görevi yerine getirmektedir. Özellikle genç kuşakların Türkiye'nin siyasal ve toplumsal tarihiyle bağ kurabilmesi için görsel ve sanatsal anlatım biçimlerinin tercih edilmesi kritik öneme sahiptir. Bu açıdan sinema ve animasyon filmleri gibi çalışmalar çok katmanlı anma kültürünün önemli parçaları olarak öne çıkmaktadır. Bu sayede çeşitli kamu kurumları ve kuruluşları tarafından düzenlenen etkinlikler, tarihî ortak hafızanın yalnızca resmî törenlerle değil kültürel katılım yoluyla da korunabileceğini gözler önüne sermektedir. Örneğin 2019 yılında TRT Çocuk tarafından çocuklarda vatan sevgisini, birlik, beraberlik ve dayanışma duygusunu pekiştirmeyi hedefleyen 15 Temmuz Demokrasi ve Birlik Günü" için "Ulu Çınarın Kuşları" adlı çizgi film projesi, 2021 yılında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca desteklenen "Şafak Vakti" isimli uzun metraj sinema filmi ve "Türkiye Geçilmez" adlı 3D animasyon filmi ile yine aynı içerisinde 15 Temmuz Derneği tarafından düzenlenen On5Sıfır7 Film Haftası açılışında TRT Yapımı Mahrem Belgeseli'nin gösterimi bu kapsamda yapılan çalışmalardan öne çıkanlardır.

ULU
ÇINARIN
KUŞLARI

2025 yılında Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan ve ilk gösterimi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde yapılan "En Uzun Gece" adlı destanında 15 Temmuz gecesi verilen vatan ve bağımsızlık mücadelesi, gerçek görüntüler ve ünlü şairlerin dizeleri eşliğinde canlandırılmıştır.

15 Temmuz hafızasının kurumsal biçimde korunmasına katkı sunmak ve aynı zamanda demokrasi, millî birlik ve toplumsal ortak bilinç ekseninde gelecek kuşaklara aktarmak noktasında yayıncılık faaliyetleri kritik öneme sahiptir. Yayınlar, 15 Temmuz gecesi yaşananların ve bir milletin demokrasi mücadelesini ortaya koyduğu bu önemli tarihin yalnızca tarih kitaplarında kalmasını değil, toplumun canlı hafızasında yer edinmesini sağlamaktadır. Basılı yayınlar sayesinde bilgi, zaman ve mekân sınırlarını aşarak daha geniş kitlelere ulaşmaktadır. Ayrıca bu yayınlar akademik ve eğitim çalışmalarında da önemli bir kaynak olma işlevine sahiptir. Ayrıca 15 Temmuz hakkında hazırlanan ve yabancı dillere çevrilen kitaplar Türkiye'nin yaşadığı bu tarihî sürecin dünya kamuoyuna etkili bir şekilde anlatılması açısından önemli bir görev üstlenmektedir. 2023'te Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca hazırlanan "15 Temmuz Darbe Girişimi ve Toplumsal Belleğin Hafıza Mekanları" ve Halkın Gücünün Üstünde Bir Güç Yoktur", 2025 yılında "Milletin Kaleminden Milletin Destanı: 15 Temmuz'a Dair CİMER'e Yansıyan Duygular" adlı kitaplar ile Ayın Tarihi temmuz sayılarında 15 Temmuz konusunun işlenmesi öne çıkan çalışmalar arasında yer almaktadır.

Ek olarak 2017 yılında Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan "15 Temmuz: Yüzyılın İhaneti Yüzyılın Zaferi", 2020 yılına Anadolu Ajansı tarafından "15 Temmuz Darbe Yargılamaları-İddianameler ve Kararlar", FETÖ'nün 15 Temmuz'daki darbe girişiminin kronolojisini ve darbe girişimi sonrası tepkileri ele alan "Dakika Dakika FETÖ'nün Darbe Girişimi", TRT World Araştırma Merkezi tarafından 15 Temmuz darbe girişiminin iç ve dış dinamiklerini anlatmak amacıyla yazılan ve 5 dilde hazırlanan "History and Memory: TRT World in the Face of July 15 Coup", Gençlik ve Spor Bakanlığının "Kadının Gözüyle 15 Temmuz" ve "15 Temmuz Bir Milletin Şanlı Direnişi Uzun Gecenin Kısa Tarihi" isimli kitaplar yapılan diğer çalışmalar arasında yer almaktadır.

Rusya Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü ve Çağdaş Türkiye Araştırmaları Merkezi uzmanları tarafından Rusça olarak hazırlanan "İstanbul Boğazı'nda Gölgeler Oyunu: Temmuz 2016, Rusya'dan Görüş" isimli kitap, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün 5. yılında yayımlanmıştır. Bunun yanında Türkiye'nin Priştine Büyükelçiliği, Kosova Yunus Emre Enstitüsü ve Kosova Türk Öğretmenler Derneği iş birliğiyle hazırlanan "Kosovalı Soydaş Öğrencilerden Şehit Ailelerine Mektuplar" adlı proje kapsamında Kosova'da Türkçe eğitim alan 251 Türk öğrenci, 15 Temmuz gecesi hayatını kaybeden 251 şehidin ailesine mektup yazılmıştır. Bu basılı yayınların yanı sıra Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlık çalışanlarının anlattıklarından oluşan 116 hikâyenin bir araya toplandığı "Vatan İçin Sağlık Nöbetinde" adlı kitap projesi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca genç nesillerde millî şuur ve vatan sevgisi bilinci oluşturmak amacıyla Diyanet Çocuk Dergisi'nin Temmuz aylarında yayımlanan özel sayılarında 15 Temmuz ile ilgili içeriklere yer verilmiştir.

Yıl / Sayı	Ana Gündem / Başlık	İçerik ve İşlenen Köşeler
2017 (Sayı 444)	Vatan Sevgisi İmandandır	Vatan konusu genelinde 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne değinilmiş, kapak görseli bu konuya özel tasarlanmıştır.
2018 (Sayı 456)	15 Temmuz Özel İçerikleri	Hareketli Test, Mavi (Çizgi Hikaye), Marifetli Takvim, Allame Nine ve Okuyucu Mektubu köşelerinde 15 Temmuz bilinci işlenmiştir.
2019 (Sayı 468)	Vatan Bize Emanet	Burçin ile Burhan çizgi hikâyesinde vatan koruma teması; Renkli Dünyamın Sesi köşesinde En Uzun Yaz Gecesi hikâyesi; Oyun Parkında Vatanım şiiri; Allame Ninede İstiklal ve İstikbal Bizimdir konusu; Bulmacalar ve Kalemlik köşesinde Aydınlık Sabahlar hikâyesi işlenmiştir.
2020 (Sayı 480)	Millî Anıtlar ve Değerler	Burçin ile Burhan köşesinde 15 Temmuz Şehitleri Anıtı; Büyüten Ajanda köşesinde günün anlam ve önemi; Allame Ninede Vatan için çalış teması; Sizden Gelenler köşesinde çocukların 15 Temmuz resimleri yayımlanmıştır.
2021 (Sayı 492)	Hatırlama ve Görsel Şuur	Yazı Tahtam köşesinde Sevgili Günlüğüm başlığıyla anma; Büyüten Ajandada günün önemi; Haydi Çizelim köşesinde çocuklar ve şanlı bayrak çizimi yer almıştır.
2022 (Sayı 504)	15 Temmuz Gecesi	Yazı Tahtam köşesinde o geceyi ve kazanılan zaferi anlatan özel bir deneme yazısı yayımlanmıştır.
2023 (Sayı 516)	Millî Birlik Ajandası	Takvimim köşesinde 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü içeriği; Not Defterim köşesinde 15 Temmuz Gecesi isimli hikâye yer almıştır.
2024 (Sayı 528)	Millî Birlik Hatırlatması	N'olmuş N'olmuş güncel köşesinde 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne dair bilgilendirme yapılmıştır.
2025 (Sayı 540)	Vatan ve Etkinlik	N'olmuş N'olmuş köşesinde anma içeriği; Resim Resim İçinde köşesinde ise vatan ve 15 Temmuz temalı pedagojik bir etkinlik yer almıştır.

Diyanet Çocuk Dergisi'nde 15 Temmuz konulu içerik

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından toplumu din konusunda doğru bilgilendirmek ve farkındalık oluşturmak amacıyla basılan ve dağıtılan temel eserler ise "15 Temmuz Gazilerinden Dilinden", "FETÖ (Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü)", "Din İstismarı ve FETÖ Gerçeği", "Vatanım Her Şeyim (Çocuk Kitabı)", "Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri (Rapor)", "Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY", "Farklı Boyutlarıyla FETÖ/PDY", "FETÖ/PDY Dinî ve Sosyo-Psikolojik Boyutları Çalıştayı", "Kendi Dilinden FETÖ (Örgütlü Bir Din İstismarı)", "Gençliğin Korunması Bağlamında Din İstismarıyla Mücadele", "Din İstismarı ile Mücadelede Sahih Dini Bilginin Önemi", "Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY Olağanüstü Din Şûrası Kararları", "15 Temmuz Diriliş Destanı", "FETÖ ve DAEŞ Raporları (Türkçe, İngilizce ve Arapça versiyonları), "Din İstismarına Karşı Mücadelemiz (Kurumsal Bülten)" olarak sıralanmaktadır.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

4.4. Hafıza Mekânları ve Sergiler

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, 2019

Tarihî olayları yalnızca yazılı kaynaklar aracılığıyla değil mekânlar ve görseller bağlamında da okumak önemlidir. Bu noktada 15 Temmuz'un toplumsal hafızadaki yerinin korunmasında hafıza mekânları ve sergiler özel bir öneme sahiptir. Hain darbe girişiminde yaşananların ve sonrasında daha da güçlenen millî beraberlik ruhunun izlerini geleceğe taşıma noktasında sergiler önemli bir hafıza unsuruna dönüşmektedir. 15 Temmuz'u doğrudan yaşamamış genç nesiller için bu tür alanlar, geçmişte yaşanan olayları öğrenme ve anlamlandırma fırsatı sunmaktadır.

Basın İlan Kurumu'nun 16-17-18 Temmuz 2016 tarihlerinde yayımlanan yaygın ve yerel gazetelerin manşetlerini, darbe girişimine karşı verilen mücadeleyi hafızalarda tazelemek adına Marmaray Yenikapı İstasyonu'nda açılan "15 Temmuz ve Manşetler" sergisi, İletişim Başkanlığı tarafından İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Konya, Kayseri, Gaziantep, Sivas, Trabzon, Kahramanmaraş ve Erzurum gibi çeşitli illerde düzenlenen 15 Temmuz temalı sergiler, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı işbirliğiyle 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü kapsamında "Göklerdeki Yıldızlar, Yüreklerdeki Kahramanlar" temalı "253 Şehit 253 Portre" sergisi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, İstanbul Havalimanı işletmecisi İGA ve 15 Temmuz Derneği iş birliğinde İstanbul Havalimanı Dış Hatlar Gidiş Terminali'nde, "Zaferin Adı Türkiye, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü" sergisi, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından "Zaferin Adı Türkiye" temalı sergi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından düzenlenen "Zaferin Adı Türkiye Büyük Ailem Türkiyem: 15 Temmuz Paneli ve Sergisi", AA Fotoğraflarıyla 81 İlde 15 Temmuz Sergisi ile Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığının "Ezanları Susturan Darbelerden Darbeleri Susturan Salâlara" temalı afişlerinin yurt içinde tüm camilerde sergilenmesi, "İhanet Karşısında Sadakate, Cesarete ve Şehadete Şahidiz" temalı afişlerinin en az 90 bin noktada sergilenmesi görsel çalışmalardan öne çıkanlardır. Bunun yanında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hayata geçirilen Dijital Gösterim Merkezleri'nde 15 Temmuz temalı sergiler günümüz teknolojileri vasıtasıyla 15 Temmuz ruhunu yaşatmak adına önem taşımaktadır.

253 Şehit 253 Portre Sergisi, 2025

15 Temmuz ve Manşetler Sergisi, 2022

15 Temmuz Milletin Zaferi Dijital Gösterim Merkezi Sergisi, 2019

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Temalı Sergi, Edirne, 2023

"Ezilen Araç ve O An" Fotoğraf Sergisi, İzmir, 2022

Türkiye Yüzyılının Kahramanları Gazete Manşetleri Sergisi, Konya, 2023

AA Fotoğraflarıyla 81 İlde 15 Temmuz Sergisi, Gümüşhane, 2017

15 Temmuz'un Türkiye açısından önemini ve devletiyle milletinin ele ele vererek hain darbe girişimini bertaraf ederek demokrasi zaferine dönüşmesinin uluslararası kamuoyuna anlatılması, millî birlik ruhunun farklı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarıyla daha da güçlendirilmesi ve ortak hafızanın canlı tutulması amacıyla çeşitli ülkelerde düzenlenen sergiler öne çıkmaktadır. Bu sergiler Türkiye'nin yakın tarihinde önemli bir dönüm noktası olan 15 Temmuz'un izlerini geleceğe taşıyan bir hafıza mekânıdır. Türkiye ilgili tüm kurum ve kuruluşlarıyla dünyanın dört bir yanında gerçekleştirdiği sergilerle demokrasiye sahip çıkma mücadelesini dünya kamuoyuna doğru ve kapsamlı bir şekilde anlatmaya devam etmektedir.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü için anma töreni New York Times meydanında 15 Temmuz şehitlerini temsilen 253 ayakkabı sergilenmesi, New Yok Başkonsolosluğu'nda açılışı yapılan "Fotoğraflarla 15 Temmuz Sergisi", Ürdün'de, Türkiye'nin Amman Büyükelçiliği ve Amman Yunus Emre Enstitüsü (YEE) iş birliğiyle 15 Temmuz darbe girişimiyle açılan 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Türkiye'de Demokrasi Zaferi" temalı fotoğraf sergisi, Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de Türkiye'nin Bakü Büyükelçiliği, Anadolu Ajansı (AA), Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ve Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansının (TİKA) ortaklaşa düzenlediği sergi, Türkiye'nin Abuja Büyükelçiliğince gerçekleştirilen sergi, Türkiye'nin Londra Büyükelçiliğince Türk okullarındaki öğrenciler tarafından hazırlanan "15 Temmuz" temalı resimlerin yer aldığı ve Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nde açılan sergiler ile Türkiye'nin New York Başkonsolosluğunca Manhattan'da bulunan Türk Evi'ne 15 Temmuz şehitlerimizin isimleri ve fotoğraflarının asılması farkındalık artırıcı önemli çalışmalar arasında yer almaktadır.

The Last Walk Temalı Sergi, New York Times Meydanı, 2022

Fotoğraflarla 15 Temmuz Sergisi, New York

15 Temmuz temalı sergi, Abuja

15 Temmuz temalı resimlerin yer aldığı sergi, Londra, 2025

15 Temmuz şehitlerimizin isimleri ve fotoğrafları, New York, 2023

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

05

MEDYA VE İLETİŞİM MÜCADELESİ

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

5. Medya ve İletişim Mücadelesi

Modern darbe girişimleri, askerî müdahalelerin ötesinde bilgi, iletişim ve algı alanlarında yürütülen çok boyutlu süreçler olarak öne çıkmaktadır. İletişim teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde, kamuoyunun doğru ve güvenilir bilgiye zamanında ulaşması, kriz yönetiminin en önemli unsurlarından biri hâline gelmektedir. Bu nedenle kriz dönemlerinde yürütülen iletişim faaliyetleri, devlet kurumlarının koordinasyonunu güçlendirmekte, kamu düzeninin korunmasına katkı sunmakta ve toplumsal dayanışmayı desteklemektedir.

15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe girişimi sırasında medya kuruluşları, kamu kurumları ve dijital iletişim mecraları yoğun bir bilgi akışı sağlamıştır. Gelişmelerin anlık olarak kamuoyuna aktarılması, vatandaşların doğru bilgiye ulaşmasına imkân tanımış, bilgi kirliliğinin ve manipülatif içeriklerin etkisini azaltmaya yönelik önemli bir zemin oluşturmuştur. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın canlı yayın bağlantısıyla yaptığı çağrı, televizyon yayınları ve dijital iletişim araçları aracılığıyla kısa sürede milyonlarca kişiye ulaşmış, toplumun ortak hareket etmesine katkı sağlamıştır.

Darbe girişiminin ardından iletişim alanında edinilen tecrübeler doğrultusunda kurumsal kapasitenin geliştirilmesine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Kamu kurumları tarafından stratejik iletişim, kamu diplomasisi, dezenformasyonla mücadele ve dijital iletişim alanlarında çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Böylece doğru bilginin hızlı, güvenilir ve etkin biçimde kamuoyuna ulaştırılması, demokratik düzenin korunmasına yönelik kurumsal yaklaşımın temel unsurlarından biri olarak önemini sürdürmektedir. Bu bölümde, 15 Temmuz sürecinde yürütülen medya ve iletişim faaliyetleri ile sonraki dönemde geliştirilen stratejik iletişim politikaları ve kurumsal uygulamalar ele alınmaktadır.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

5.1. Darbe Girişimine Karşı Yayıncılık Mücadelesi

"Başbakanı Binali Yıldırım: Demokrasiye ve millî iradeye kalkışma var. Buna izin vermeyeceğiz. Bunu yapanlar en ağır bedeli ödeyeceklerdir."

Toplumsal olaylar ve darbe girişimlerinde medya ve iletişim araçlarının kritik bir rol üstlenmesi nedeniyle, bu tür eylemlerin failleri tarafından planlama sürecinde üzerinde hassasiyetle durulan temel hususlardan biri medya üzerindeki denetimin sağlanması olmuştur. Nitekim medya, mesajların geniş kitlelere ulaştırılmasında, kamuoyunun şekillendirilmesinde ve toplumsal grupların yönlendirilmesinde stratejik bir araç olarak işlev görmüştür. Tarihsel deneyimler, medyanın hangi tarafın denetiminde olduğunun darbe süreçlerinin seyrini doğrudan etkilediğini göstermektedir. Bu bağlamda, darbeci unsurların hedeflerine ulaşabilmeleri için medya üzerinde hâkimiyet kurmaları ne kadar önemliyse, demokratik düzenin korunabilmesi açısından da medya organlarının bu unsurların etkisi ve denetimi altına girmesinin önlenmesi o derece önem arz etmektedir.

15 Temmuz 2016 gecesi darbe girişimine ilişkin ilk bilgiler, saat 22.00 civarında televizyon yayınları aracılığıyla kamuoyuna ulaşmaya başlamıştır. Haber kuruluşları, Ankara üzerinde savaş uçaklarının düşük irtifada hareket ettiğini ve İstanbul'daki köprü geçişlerinin darbeci unsurlar tarafından kontrol altına alındığını duyurmuştur. Olayların henüz başlangıç aşamasında olması ve eldeki verilerin sınırlı kalması nedeniyle medya mensupları yaşanan gelişmelerin niteliği konusunda kesin değerlendirmelerde bulunamamış ancak ortaya çıkan tabloyu olağan akışın dışında gelişen bir durum olarak tanımlamıştır. Darbe girişimine karşı ilk açıklamayı NTV kanalının canlı yayınında Başbakan Binali Yıldırım yapmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CNN Türk Ankara Temsilcisi Hande Fırat'ın cep telefonuna FaceTime uygulaması üzerinden canlı bağlantı gerçekleştirdi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, CNN Türk Ankara Temsilcisi Hande Fırat'ın cep telefonuna FaceTime uygulaması üzerinden canlı bağlantı gerçekleştirmesi, darbe girişimine karşı yürütülen direnişin dönüm noktası olmuştur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan: "Tabii bugünkü bu gelişme gerçekten silahlı kuvvetlerimizin içerisindeki bir azınlığın ne yazık ki kalkışma hareketidir ve bu malum yapıya ait, paralel yapılandırmanın teşvik ettiği üst akıl olarak onların kullandığı bir harekettir. Ülkemizin birliği, beraberliği, bütünlüğüne yönelik bu harekete karşı inanıyorum ki milletçe vereceğimiz güzel bir cevapla bunlar gerekli olan cezayı alacaklardır. Yani şu anda bu milletin imkânlarıyla ortaya konmuş olan tankı, topu, vs'yi, uçağını, helikopterini kullanarak milletin üzerine gelmenin bedelini bunlar çok ağır ödeyeceklerdir. Ve bu konuda gerek Cumhurbaşkanı olarak gerek Başbakanımız, hükümetimiz olarak bizler atılması gereken adım ne ise dik durmak suretiyle bu adımı atacağız. Bunun bedelini asla bizler farklı şekilde yorumlayamayız ve meydanı asla onlara bırakamayız. Şu anda yapmış oldukları ihlali de çok kısa zamanda ortadan kaldıracağımıza inanıyorum. Kararlı bir şekilde de bu işin üzerine gideceğimizi özellikle bildirmek istiyorum ve bu konuda bu kararlığımızı kimsenin test etmeye de gücü yetmeyecektir. Bu arada tabii milletime de bir çağrı yapıyorum, o da şudur: Milletimizi illerimizin meydanlarına davet ediyorum, havalimanlarına davet ediyorum ve milletçe meydanlarda hava limanında toplanalım. Ve bunların o azınlık grubu tanklarıyla, toplarıyla gelsinler ne yapacaklarsa halka orada yapsınlar. Halkın gücünün üzerinde bir güç ben tanımadım bugüne kadar kendi hayatımda. Bundan sonra zaten tanımam söz konusu değil..."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan çağrı doğrultusunda harekete geçen vatandaşlar, karşı karşıya kaldıkları sert müdahalelere ve şiddet eylemlerine rağmen, dijital ortamda paylaştıkları görüntüler aracılığıyla birbirlerine destek vermeye devam etmişlerdir. Bu karşılıklı motivasyon ve dayanışma süreci, darbe girişiminin başarısızlığa uğratılmasında önemli bir rol oynamıştır.

15 Temmuz gecesi Anadolu Ajansı da darbe girişimine ilişkin gelişmeleri kesintisiz biçimde kamuoyuna aktaran en önemli haber kaynaklarından biri olmuştur. Darbecilerin iletişim kanallarını kontrol altına alma girişimlerine rağmen ajans, yurt genelindeki muhabir ağı aracılığıyla sahadan anlık bilgi, fotoğraf ve görüntü akışını sürdürmüştür. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın halka yaptığı çağrı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bombalanması, güvenlik güçlerinin operasyonları ve vatandaşların meydanlardaki direnişi gibi kritik gelişmeler, Anadolu Ajansı tarafından doğrulanarak abonelerine ve kamuoyuna hızla ulaştırılmıştır.

Anadolu Ajansı, Türkçe yayınlarının yanı sıra İngilizce, Arapça, Fransızca, Rusça ve diğer yabancı dillerde yaptığı yayınlarla uluslararası kamuoyunun da gelişmeleri doğru kaynaklardan takip etmesine katkı sağlamıştır. Darbe girişimi süresince üretilen haberler, fotoğraflar ve canlı yayın görüntüleri dünyanın birçok medya kuruluşu tarafından kullanılmış, böylece Türkiye'nin yaşadığı süreç uluslararası kamuoyuna anlık olarak aktarılmıştır.

TRT Genel Müdürlüğü binasını ele geçirmeye çalışan FETÖ/PDY mensubu askerler gözaltına alındı. Vatandaşlar darbeci askerlere tepki gösterdi.

Darbeciler tarafından TRT Ankara Stüdyolarında okutulan sözde bildiride, girişimi gerçekleştiren yapılanmanın "Yurtta Sulh Konseyi" adıyla hareket ettiği belirtilmiş; yönetimin devralındığı ve sokağa çıkma yasağının yürürlüğe konulduğu kamuoyuna ilan edilmiştir. Yapılan korsan bildiriden sonra TÜRKSAT TRT'nin yayınını kesmiştir. İlerleyen saatlerde ise darbeciler TÜRKSAT'ın Gölbaşı'ndaki tesislerine helikopterler ile saldırıda bulunmuşlardır. TRT'yi tekrar ele geçirmeye çalışan darbeciler, vatandaşlar ve emniyet güçleri tarafından etkisiz hale getirilmiş, böylece TRT olağan yayın akışına geri dönmüştür.

TÜRKİYE RADYO - TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

5.2. Yerli ve Uluslararası Medya Çalışmaları

15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin ardından Türkiye, olayın hem ulusal hem de uluslararası kamuoyuna aktarılmasına yönelik kapsamlı iletişim faaliyetleri yürütmüştür. Bu süreçte devlet kurumları, yaşananların yalnızca iç kamuoyuna değil, aynı zamanda uluslararası topluma da anlatılması amacıyla çeşitli medya ve kamu diplomasisi araçlarından yararlanmıştır.

Yurt içinde gerçekleştirilen çalışmaların temel amacı, darbe girişiminin toplumsal hafızada yer edinmesini sağlamak ve demokratik düzene yönelik tehdide ilişkin farkındalığı artırmak olmuştur. Bu doğrultuda televizyon programları, belgeseller, anma yayınları, dijital içerikler ve sosyal medya kampanyaları hazırlanmıştır. Özellikle kamu yayıncılığı yapan kuruluşlar tarafından darbe gecesine ilişkin görüntüler, tanıklıklar ve kronolojik anlatılar düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Uluslararası alanda ise Türkiye'nin önceliği, darbe girişimine ilişkin resmî görüş ve değerlendirmelerin yabancı kamuoylarına ulaştırılması olmuştur. Bu kapsamda farklı dillerde yayın yapan medya kuruluşları ve kamu kurumları aracılığıyla çok sayıda haber dosyası, rapor, belgesel ve bilgilendirme materyali hazırlanmıştır. İngilizce başta olmak üzere çeşitli yabancı dillerde yayımlanan bu içerikler, özellikle Avrupa, Kuzey Amerika ve Orta Doğu'daki hedef kitlelere ulaşmayı amaçlamıştır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Anadolu Ajansı ve TRT World gibi kurumlar, bu süreçte uluslararası iletişim faaliyetlerinin merkezinde yer almıştır. Söz konusu kurumlar tarafından yayımlanan içeriklerde, darbe girişiminin gelişim süreci, toplumun gösterdiği tepki ve sonrasında yaşanan gelişmeler uluslararası izleyicilere aktarılmıştır. Ayrıca yabancı gazeteciler, akademisyenler ve düşünce kuruluşu temsilcilerine yönelik bilgilendirme toplantıları ve panel etkinlikleri düzenlenmiştir.

Dijital iletişim alanında da çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Sosyal medya platformlarında farklı dillerde hazırlanan içeriklerle uluslararası görünürlük artırılmaya çalışılmış, belirli dönemlerde yürütülen kampanyalar aracılığıyla darbe girişiminin yıldönümlerinde küresel ölçekte farkındalık oluşturulması hedeflenmiştir. Bunun yanında çevrim içi sergiler, dijital arşivler ve sanal müze uygulamaları gibi araçlar kullanılarak olayın belgelenmesi ve gelecek nesillere aktarılması amaçlanmıştır.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

5.3. Dijital İletişim ve Sosyal Medya

Dijital platformlar, son yıllarda haberleşme ve bilgi teknolojileri alanında gerçekleştirilen altyapı yatırımları ve teknolojik gelişmeler, darbe teşebbüsüne karşı toplumun hızlı biçimde örgütlenmesine ve geniş çaplı bir dayanışma ağı oluşturmasına olanak tanımıştır. Bu gelişmeler, girişimin başarısızlığa uğratılmasında etkili olan toplumsal koordinasyonun tesis edilmesine önemli ölçüde zemin hazırlamıştır. Nitekim 15 Temmuz darbe teşebbüsü sırasında vatandaşlar, yalnızca televizyon, radyo ve basın gibi geleneksel medya araçlarından değil, aynı zamanda dijital iletişim platformları ve yeni medya teknolojilerinden de etkin biçimde yararlanarak ülkenin siyasal ve toplumsal geleceğini derinden etkileyebilecek bir askerî müdahalenin önüne geçmiştir.

2016-2025 döneminde devlet kurumlarımız tarafından 15 Temmuz'a ilişkin yürütülen dijital iletişim faaliyetleri; sosyal medya kampanyaları, çevrim içi yayınlar, dijital arşivler, kamu spotları, sanal gerçeklik uygulamaları, dijital gösterim merkezleri, uluslararası webinarlar ve etkileşimli görsel içerikler etrafında şekillenmiştir. Bu faaliyetler aracılığıyla hem toplumsal hafızanın canlı tutulması hem de 15 Temmuz anlatısının ulusal ve uluslararası kamuoyuna dijital mecralar üzerinden aktarılması amaçlanmıştır.

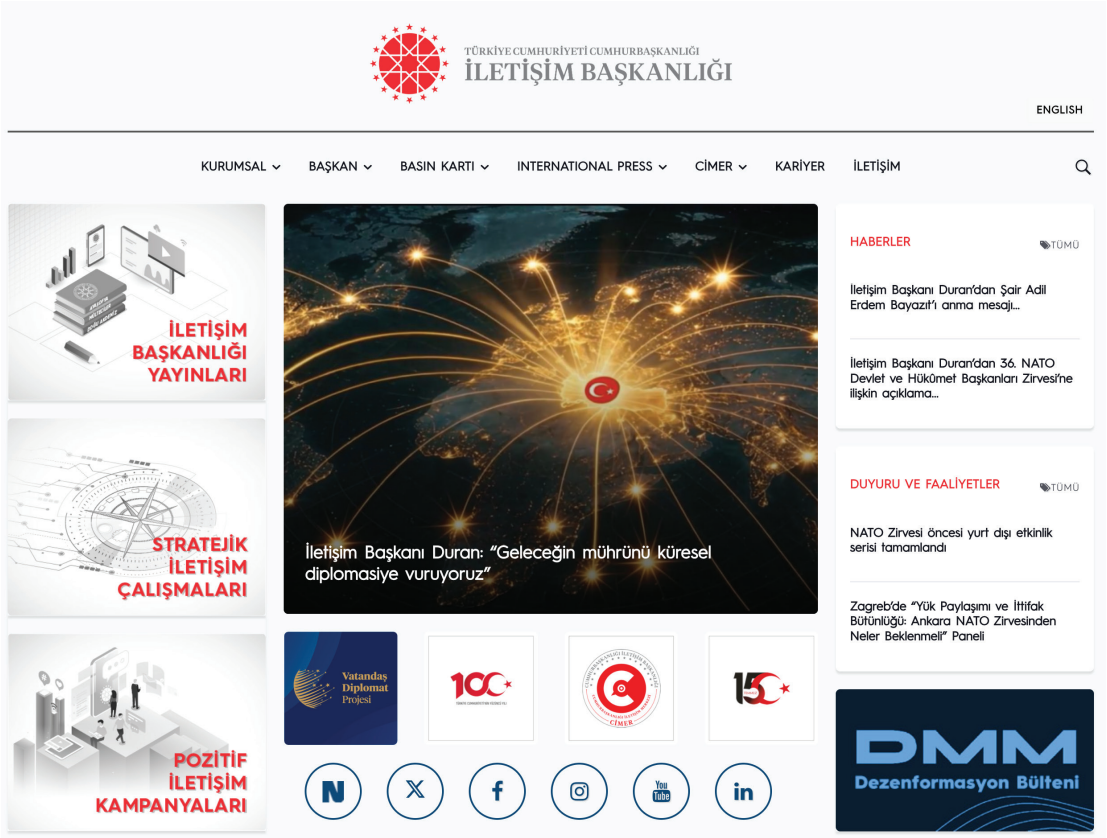

Bunun yanında ilgili kamu kurumları, sosyal medya şirketleriyle iletişim mekanizmalarını güçlendirmiş, kamu düzenini tehdit eden veya terör propagandası niteliği taşıyan içeriklerin kaldırılmasına yönelik hukuki süreçleri işletmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Başkanlığı ile ilgili adli makamlar tarafından sosyal medya üzerinden halkı yanıltıcı bilgi yayan, terör örgütü propagandası yapan veya suç işlemeye teşvik eden hesaplara yönelik soruşturmalar yürütülmüş; hukuki sorumluluk gerektiren içerikler hakkında gerekli adli ve idari işlemler uygulanmıştır. Böylece dijital mecralarda ifade özgürlüğü ile kamu düzeninin korunması arasındaki dengenin gözetilmesi, doğru bilginin yaygınlaştırılması ve dezenformasyonun etkisinin azaltılması amacıyla çok boyutlu bir mücadele yürütülmektedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan genelge doğrultusunda 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla İstanbul ve Ankara başta olmak üzere yurt genelinde ve yurt dışında düzenlenen anma programlarının koordinasyon görevi Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle gerçekleştirilen koordinasyon toplantılarının ardından ilk olarak anma programlarının ve projelerin 15 Temmuz ruhuna uygun bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için "15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma Etkinlikleri Strateji Belgesi" hazırlanmıştır.

Bütün etkinlikler 15 Temmuz darbe girişiminin ve Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) tüm yönleriyle etkin şekilde anlatılması, milletin direnişi, devletin mücadelesi ve demokrasi zaferine vurgu yapılması, şehit ve gazilerin anılması, milli birlik ve beraberlik duygusunun ve toplumsal hafızanın canlı tutulması ve yurtdışında da farkındalık oluşturulması çerçevesinde planlanmıştır.

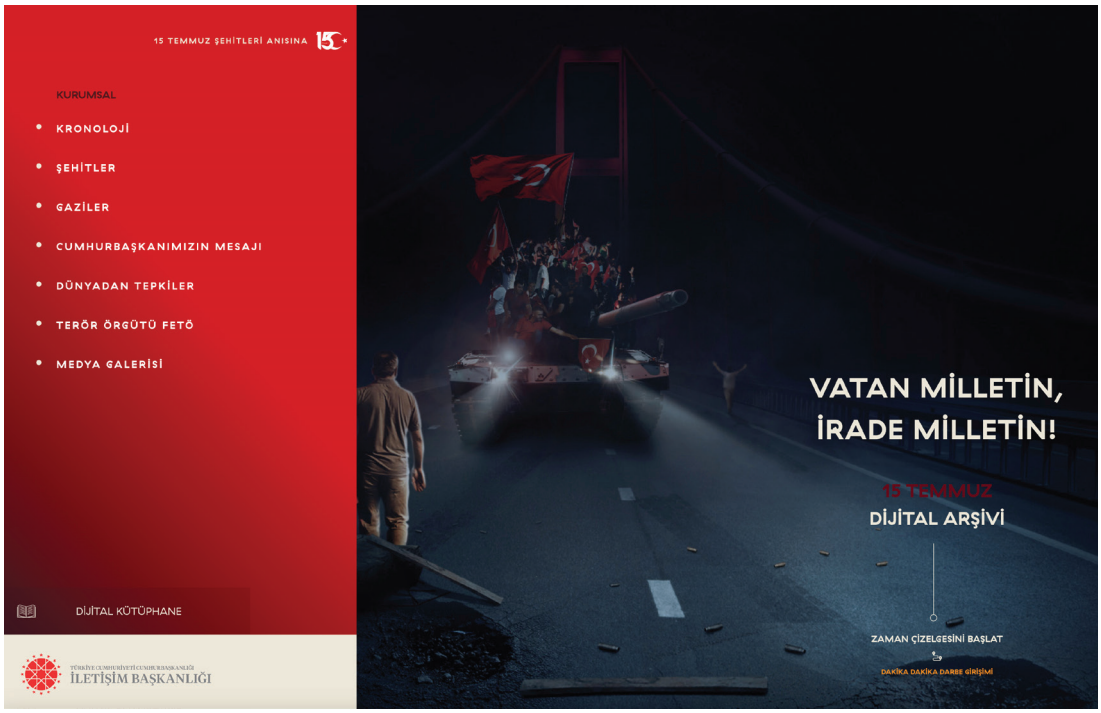

Bütün bu program ve projelerde içeriğin yanı sıra görsel bir bütünlüğün de sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca başta 15 Temmuz logosu olmak üzere afiş, duyuru, davetiye ve ilan benzeri belge ve görsel dokümanlara ilişkin bir kurumsal kimlik çalışması hazırlanmıştır.

Oluşturulan "www.15temmuz.gov.tr" internet sitesinde ayrıca Türkçe ile birlikte 7 dilde hazırlanan 15 Temmuz videoları yer almıştır. Sitede 15 Temmuz'a dair kronoloji, fotoğraf, video ve diğer tüm kayıt ve bilgilere erişilebilen dijital bir arşiv de oluşturulmuştur. Hazırlanan video ve görsellerin 15 Temmuz haftası boyunca televizyon, gazete, sosyal medya, billboardlar, havalimanları, tren garları ve Türk Hava Yollarının uçak içi ekranları gibi mecralarda yer alması sağlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, genel koordinasyon görevinin yanında, Başkanlık olarak da 15 Temmuz ile ilgili yurt içi ve yurt dışında bir dizi program ve projeyi hayata geçirmiştir.

"The Network" belgeseli

TRT World tarafından hazırlanan ve FETÖ'nün karanlık ve kanlı yüzünü ortaya koyan The Network belgeseli Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı iş birliğiyle dünyayı dolaşmıştır. Belgesel Belçika, İngiltere, Arnavutluk, Fransa, Kuzey Makedonya, Almanya, Bosna-Hersek, Kazakistan, ABD, Güney Afrika, Kırgızistan, İtalya ve Kosova olmak üzere 13 ülke ve 16 şehirde gösterilmiştir.

New York sokaklarında 15 Temmuz fotoğrafları

The Network belgeselinin afiş ve fragmanı ile 15 Temmuz darbe girişimi ve milletin direnişinden fotoğrafların yer aldığı led ekranlar taşıyan araçlar New York sokaklarında dolaşmıştır.

ABD'nin New York şehrinin Manhattan bölgesinde, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimine karşı Türk milletinin mücadelesini "Victory of Democracy" (Demokrasi Zaferi) mesajıyla anlatan LED ekranlı araçlar dolaştırıldı.

Uluslararası paneller

Yurt dışında 15 Temmuz darbe girişimi ve FETÖ yapılanmasına ilişkin farkındalık oluşturulması amacıyla Washington ve Madrid'de uluslararası paneller düzenlenmiştir.

15 Temmuz kısa film ve senaryo yarışması

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı darbe girişimine dair toplumsal hafızayı diri tutmak için 15 Temmuz konulu kısa film ve senaryo yarışması başlatılmıştır. Yarışma ile FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimi ve milletin onurlu direnişini sinema üzerinden anlatacak çalışmaların desteklenmesi ve öne çıkarılması amaçlanmıştır.

15 Temmuz Kütüphanesi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca, yayınevlerinin yanı sıra bakanlıklar, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve düşünce kuruluşlarının 15 Temmuz ile ilgili bugüne kadar yayımladığı kitap, dergi ve raporların bir araya getirildiği bir kütüphane oluşturulmuştur.

15 Temmuz Şehitleri hatırasına kısa film

15 Temmuz şehitlerinin darbe girişimini duydukları anda meydanlara inmelerinden başlayarak, geride bıraktıkları eşyalar ve hatıralarla ailelerinin kurduğu ilişki üzerinden bir hatırlama ve iyileşme hikâyesini işleyen kısa film hazırlanmıştır. Senaryosu gerçek hikâyelerden derlenen film televizyon kanallarında yayınlanmıştır.

15 Temmuz kamu spotu

27 Mayıs 1960 ve 12 Eylül 1980 darbeleri ile 15 Temmuz 2016 darbe girişimini yaşayan üç kuşak kadınının hikâyesi üzerinden Türkiye'nin demokrasi serüvenini anlatan bir kamu spotu hazırlanmıştır.

İstanbul ve Londra'da eş zamanlı koreografi

İstanbul ve Londra'da eşzamanlı olarak bir 15 Temmuz Koreografik Anma gösterisi düzenlenmiştir. Koregrafide 15 Temmuz'da milletin nasıl birlik, beraberlik ve dayanışma ruhu içinde olduğunu sembolize eden bir anlatım sergilenmiştir.

"15 Temmuz Milletin Zaferi" dijital gösterim merkezi

Milletin 15 Temmuz darbe girişimine karşı fedakarlık ve azimle kazandığı demokrasi zaferini ve aziz şehitlerimizi hatırlatmak için hazırlanan videoların sergilendiği "15 Temmuz Milletin Zaferi" Dijital Gösterim Merkezi Taksim'de açılmıştır.

Her yıl 15 Temmuz haftasında kurumsal hesaplar aracılığıyla çeşitli etiket kampanyaları yürütülmüştür. Özellikle "#15Temmuz", "#MilletinZaferi", "Zaferin Adı Türkiye" gibi temalar etrafında koordineli paylaşımlar yapılmıştır. 2025 yılında "Zaferin Adı Türkiye" teması altında kurumsal sosyal medya materyalleri kamu kurumlarının kullanımına açılmıştır.

İletişim Başkanlığı tarafından çeşitli yıllarda kamu spotları hazırlanmış ve televizyonlarla birlikte sosyal medya platformlarında yayımlanmıştır. Bunlardan biri "Sayenizde" başlıklı kamu spotudur. Videolar özellikle YouTube, X (Twitter), Instagram ve Facebook hesaplarından dağıtılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan 15 Temmuz Milletin Zaferi Dijital Gösterim Merkezi, ziyarete açıldı.

Resmî kurumlar, anma programlarını ve konferansları dijital ortama taşımıştır. Törenler, konserler, panel programları ve anma etkinlikleri YouTube üzerinden canlı yayınlanmıştır. Özellikle uluslararası izleyiciye yönelik çevrim içi paneller gerçekleştirilmiştir.

15 Temmuz darbe girişiminin önemli noktalarından Kuleli yerleşkesinin duvarlarına milletin darbecilere karşı ortaya koyduğu mücadele video haritalama (mapping) teknolojisi kullanılarak görsel bir sunumla aktarılmıştır.

Gösterimde, "Milletin Zaferi", "Demokrasi Nöbeti Bitmeyecek", "Tek Millet, Tek Bayrak, Tek Vatan, Tek Devlet" mesajları ile Türk bayrağı görseli yer alırken, 15 Temmuz şehitleri de unutulmamıştır. Gösterim, televizyon kanalları ile Cumhurbaşkanlığı ve İletişim Başkanlığının sosyal medya hesaplarından canlı olarak yayınlanmıştır.

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) gerçekleştirdiği, milletin ve güvenlik güçlerinin onurlu mücadelesi ve demokrasi zaferiyle sonuçlanan hain darbe girişimi sürecinde yaşananlar, "15 Temmuz" temasıyla Kuleli Askeri Lisesi yerleşkesinin duvarlarına yansıtıldı.

Birçok şehirde kurulan dijital gösterim merkezlerinde 360 derece görüntüler, hologram teknolojileri ve etkileşimli içerikler kullanılmıştır. Bu merkezlerde ziyaretçilere dijital deneyim sunulmuş ve sosyal medya paylaşımına uygun görsel içerikler üretilmiştir. "15 Temmuz Milletin Zaferi" adlı üç boyutlu sanal gerçeklik uygulaması hazırlanmış, VR gözlüklerle deneyimlenebilen içerikler geliştirilmiştir. Türkçe ve İngilizce sürümleriyle dijital diplomasi faaliyetlerinde de kullanılmıştır. 15 Temmuz temalı video mapping projeksiyonları, ışık gösterileri ve drone koreografileri hazırlanmış; bu etkinlikler sosyal medya hesaplarından canlı yayımlanmıştır. "15 Temmuz 15 Panel" projesi kapsamında farklı ülkelerde çevrim içi paneller düzenlenmiş ve yayınlar dijital platformlar üzerinden uluslararası kamuoyuna ulaştırılmıştır. Kamu binalarındaki LED ekranlar, dijital panolar, havalimanları, tren garları ve toplu ulaşım alanlarındaki ekranlar üzerinden 15 Temmuz temalı içerikler yayımlanmıştır. Bu içerikler aynı zamanda sosyal medya kampanyalarıyla desteklenmiştir.

Türk milletinin, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) hain darbe girişimine karşı elde ettiği zafer, 200 drone ile gerçekleştirilen "15 Temmuz temalı ışık gösterisi"yle İstanbul Boğazı'na yansıdı.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

5.4 Belgesel ve Arşiv Çalışmaları

"Zehirli Salkım" adlı belgeselde, FETÖ'nün Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne sızması, 15 Temmuz 2016'da saklandığı dehlizlerden çıkıp şiddete başvurarak bir darbe girişiminde bulunması ve halkın büyük tepkisiyle karşı karşıya kalması konu alınmıştır. Darbe girişiminin, ülke çapında yayılamadan hızla engellenmesi ve örgütün kirli yüzünün ortaya çıkmaya başlaması anlatılmıştır. Yapım, aynı zamanda uluslararası dijital platform tabii'de yer almıştır.

"Sinyal" adlı belgeselde, 15 Temmuz darbe girişimi gecesinde darbecilerin halkın haber alma hürriyetini engellemek amacıyla TÜRKSAT kurumunda yaşananlar ve TÜRKSAT bileşenlerinin verdiği tarihî sınav anlatılmıştır. Yapım, aynı zamanda uluslararası dijital platform tabii'de de yer almıştır.

"Kimse Teslim Olmayacak" adlı belgeselde 15 Temmuz darbe girişimine karşı Ankara Emniyet Müdürlüğü önünde yaşananlar şehit aileleri ve gazilerin tarihe tanıklıklarıyla ele alınmıştır.

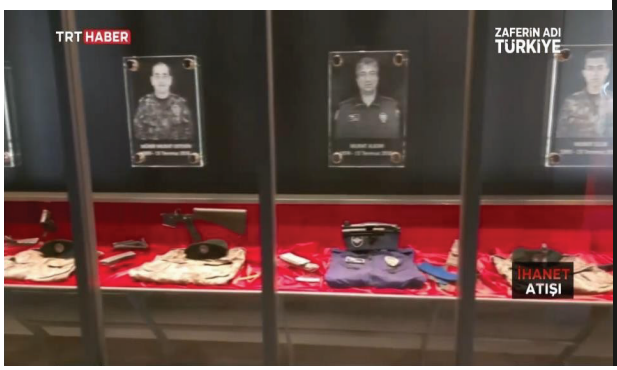

"İhanet Atışı" adlı yapım, 15 Temmuz hain darbe girişimi sırasında FETÖ'cü unsurlar tarafından Ankara Gölbaşı'ndaki Özel Harekât Başkanlığı'na ve kritik kamu kurumlarına yapılan saldırıları, şehit düşen özel harekât polislerini ve hain saldırılara karşı verilen destansı direnişi birinci ağızdan tanıklıklar ve arşiv görüntüleriyle ekrana taşımıştır.

"Şehit Tahtında" adlı belgeselde, vatan uğruna canını feda eden aziz şehitlerimizin hatıraları, yaşam öyküleri ve kahramanlıkları ele alınmıştır.

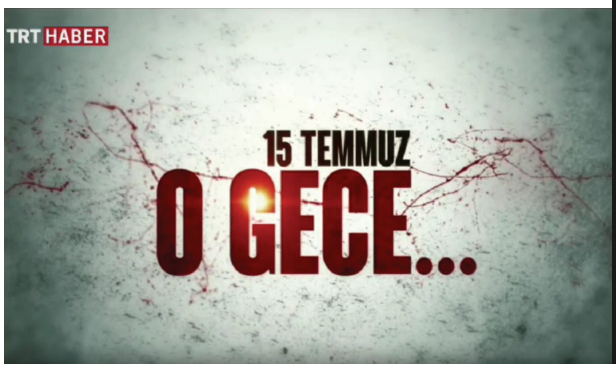

"O Gece" adlı özel belgesel serisi, darbe girişimi sırasında yaşananları gazetecilerin ve televizyon habercilerinin gözünden ekrana taşımıştır. Bölümler hâlinde yayınlanan yapımda; o gece sahada görev yapan muhabirler, kameramanlar ve haber koordinatörleri yaşadıkları kritik anları, tanıklıklarını ve tehlikeli anları anlatmıştır.

"Geceden Şafağa 15 Temmuz Destanı" adlı belgesel, FETÖ'nün hain darbe girişimini ve o karanlık gecede yaşananları dakika dakika anlatmıştır.

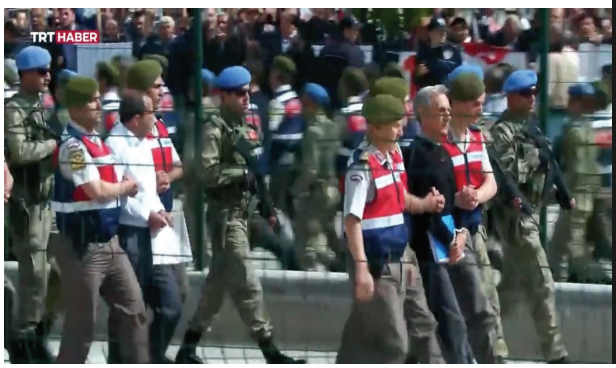

"Demokrasi Yolunda 100 Yıl" adlı belgesel serisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılı etkinlikleri kapsamında, ülkenin bir asırlık bağımsızlık, egemenlik ve demokrasi mücadelesini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Bu serinin başlıklarından biri olan "Terörle Mücadele" bölümü; Türkiye'nin ulusal güvenliğini, toprak bütünlüğünü ve demokratik yapısını hedef alan her türlü bölücü, yıkıcı ve dinî istismar eden terör örgütlerine karşı yürüttüğü tarihi haklılığı ve operasyonel başarıları anlatmıştır.

"Örtülen Tarih" adlı program, Cumhuriyet tarihimizde gerçekleşen siyasi suikastları ve bunların altında yatan sebepleri incelemekte; dönemin siyasi aktörleri ve olayın görgü tanıkları ile yapılan röportajları içermektedir. Programın bazı bölümlerinde olayların FETÖ yapılanmasıyla bağlantıları dile getirilmiştir.

"Bir Sela Bir Millet" adlı programda, Türkiye'de 15 Temmuz darbe girişimi sırasında milletin selalar eşliğinde sokaklara dökülerek darbecilere karşı gösterdiği destansı direniş anlatılmıştır.

"Çankaya'da O Gece" adlı belgesel, 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Çankaya Köşkü'nde yaşanan siyasi ve askerî hareketliliği ele almıştır. Kritik saatlerde devletin zirvesinde ve yönetim merkezinde nelerin yaşandığı kronolojik olarak aktarılmıştır.

"15 Temmuz Kahramanları" adlı yapımda, FETÖ'nün 15 Temmuz'daki darbe ve işgal girişiminde şehit ve gazi olanların hikâyeleri yer almıştır. Yapım aynı zamanda TRT 1, TRT Belgesel, TRT EBA, TRT Arabi, TRT Müzik, TRT Avaz, TRT Kurdî ve TRT Radyo 1 kanallarında da yayınlanmıştır.

"Defending Democracy" adlı belgesel, darbe gecesinde hedef alınan köprü, Meclis, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve TRT World ofis binası gibi hedef alınan kritik noktalardan yola çıkarak olayların nasıl başladığını ele almıştır.

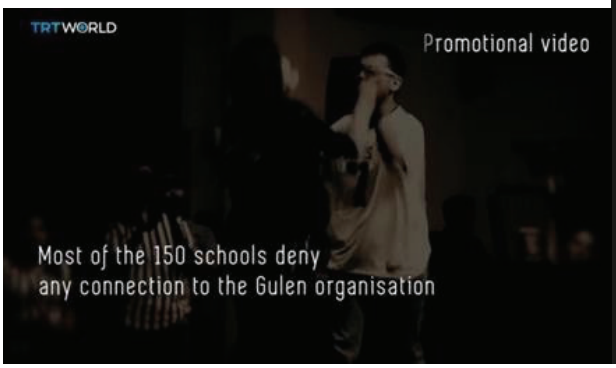

"The Network – Uncovering Facts Behind Attempted Coup" adlı belgeselde 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen hain darbe saldırısının ardındaki gerçekler gün yüzüne çıkarılmıştır.

"Journalists That Night" adlı ve dört bölümden oluşan yapımın her bölümünde, darbe gecesinde sahada bulunan bir gazetecinin deneyimi aktarılmıştır. Bölümlerde; Teyit.org Genel Yayın Yönetmeni'nin haberciliği, Hürriyet Gazetesi Ankara Bürosu Şefi'nin süreci, CNN Türk Muhabiri'nin darbe girişimi sırasında çektiği görüntüler ve AA Muhabiri'nin Meclis'teki tanıklığı konu alınmıştır.

"Until We Take Control" adlı belgeselde, 2016'daki darbe girişimine mercek tutacak yeni kanıtlar ve beyanlar incelenerek, şahitlerle röportajlar gerçekleştirilmiş ve soruşturma hakkında yeni bilgiler ortaya konmuştur.

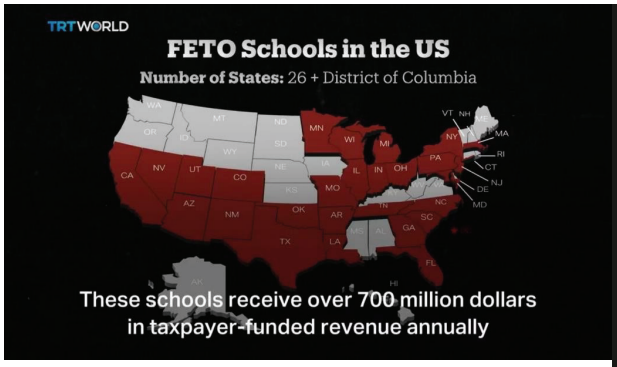

"FETO's Charter Schools in the US" adlı belgeselde, darbeci terör örgütünün dünya genelinde ve ABD'de, hücre yapılanması ve sözde okullarının; ABD'li makamlarca devlet teşviğini suistimal etmekten dolayı soruşturma altına alındığı anlatılmıştır.

"Maarif – Schools As Soft Power" adlı yapım, Türkiye Maarif Vakfı'nın yurt dışındaki okullarını FETÖ sonrası süreçte Türkiye'nin uluslararası eğitim politikasının bir parçası olarak ele almıştır. FETÖ'nün boşalttığı alanlara nasıl müdahil olunduğunu ve okulların Türkiye'nin yumuşak güç aracı olarak nasıl konumlandırıldığını aktarmıştır.

"The Black Spot: 15th July" adlı belgeselde FETÖ'nün yurt içi ve yurt dışı faaliyetleri, darbe girişimi sonrasında uluslararası kamuoyunun verdiği tepkiler ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk halkının gösterdiği direniş kapsamlı biçimde ele alınmıştır. Belgesel, aynı zamanda TRT'nin farklı dillerde yayın yapan uluslararası dijital haber platformlarında da yayınlanmıştır.

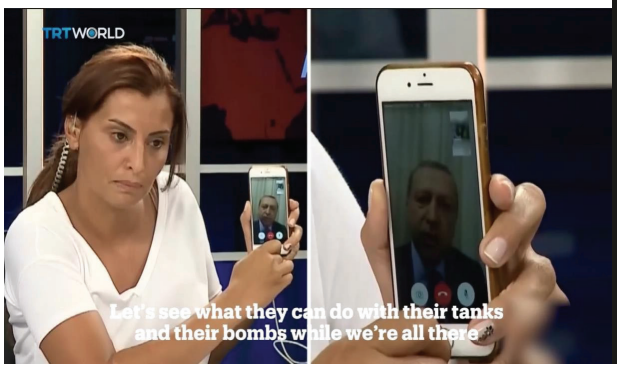

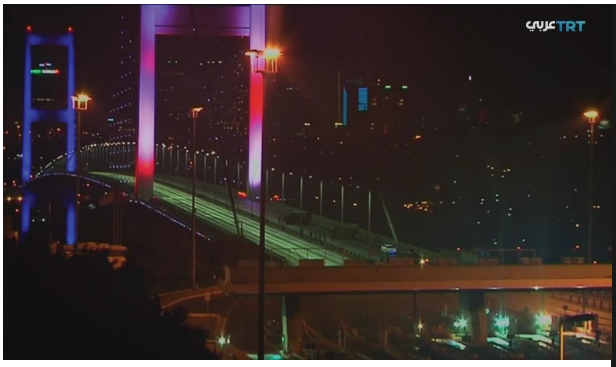

“15 Temmuz’da Beraberdik” adlı belgeselde terörist Fethullah Gülen ve dünya çapındaki ağının ardındaki gizli gerçek anlatılmıştır.

“15 Temmuz Halk Direnişi” adlı belgesel, 15 Temmuz 2016’daki başarısız darbe girişimini anlatmıştır.

“Paralel Yapı” adlı belgesel, devlet dairelerinde örgütlenen FETÖ’yü konu almıştır.

“Milletin Duruşu: 15 Temmuz” adlı belgeselde, Türkiye’nin darbe tarihi ve 15 Temmuz’daki büyük sivil direniş ele alınmıştır.

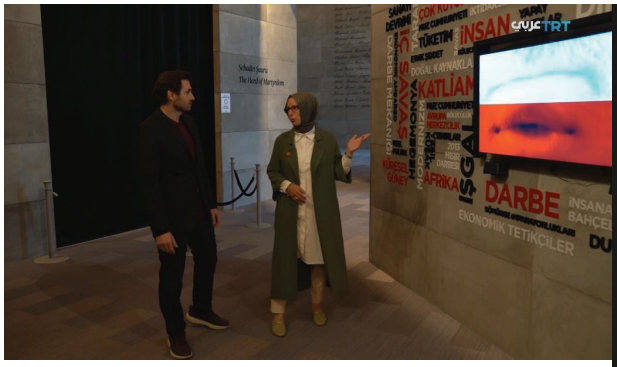

"15 Temmuz Müzesi; Yaşayan Tarih" adlı belgeselde, 15 Temmuz gecesi yaşananlara dair direnişin izleri ve tanıklarının hatırası konu alınmıştır. 15 Temmuz Hafıza Müzesi'nin yalnızca bir gecenin değil; bir milletin hafızasının, direniş ruhunun ve demokrasiye sahip çıkma iradesinin mekânı olduğu anlatılmıştır.

"Bir Hilal Uğruna" adlı belgesel hain darbe girişimi günü vatan için canlarını ortaya koyarak kimi şehit olan kimi gazi olan kahramanları konu almıştır. Belgeselde, gazilerin yaralarını şeref madalyası gibi üzerlerinde taşıması, şehit yakınlarının hüznü, sevinci ve gururu birlikte yaşaması anlatılmıştır. Yapım; TRT Haber, TRT Belgesel, TRT Müzik, TRT EBA, TRT Avaz, TRT Kurdi ekranlarında yayınlanmış ve aynı zamanda uluslararası dijital platform tabii'de yer almıştır.

"İşgal Girişiminden Dirilişe 15 Temmuz'un Anatomisi" adlı belgesel, 15 Temmuz 2016'daki hain FETÖ darbe girişiminin arka planını, kronolojik akışını ve halkın direnişini çok boyutlu olarak ele almıştır. Canlandırmalar, gerçek görüntüler ve gerçek tanıklar aracılığıyla Türkiye halkının gösterdiği destansı kahramanlığı anlatmıştır. Belgesel; TRT Haber, TRT Belgesel, TRT Türk ve TRT Kurdî ekranlarında yayınlanmış ve aynı zamanda uluslararası dijital platform tabii'de yer almıştır.

"Millî İrade Destanı" adlı yapım, 15 Temmuz'un ilk yıl dönümünü anmak amacıyla 15 Temmuz 2016 gecesi yaşananları saat saat ve kronolojik bir sıra ile ele almıştır. Yapımda darbe girişimine bizzat Ankara ve İstanbul sokaklarında direnen vatandaşların, gazilerin ve şehit yakınlarının röportajları yer almıştır. Ayrıca Akıncı Üssü, TRT binası, Boğaziçi Köprüsü (15 Temmuz Şehitler Köprüsü) ve Meclis binasında yaşanan kırılma anları askerî ve siyasi analizlerle işlenmiştir. Yapım, aynı zamanda TRT Haber ekranlarında yayınlanmıştır.

"Nöbetçi Tanıklar" adlı belgeselde, 15 Temmuz gecesi görevleri başında olan ve duruşlarıyla tarihî akışı değiştiren profesyoneller (din görevlileri, idareciler, güvenlik güçleri vb.) ile gerçekleştirilen röportajlara yer verilmiştir.

"İhanetin Son Gecesi" adlı belgesel, Türkiye'de 15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşen FETÖ darbe girişimi sırasında ve sonrasında yaşananları konu almıştır.

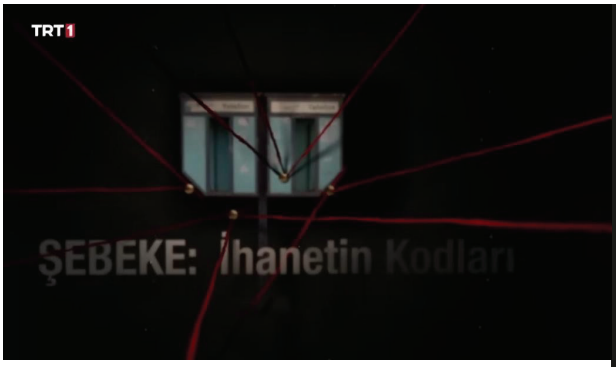

“Şebeke: İhanetin Kodları” adlı belgesel, 15 Temmuz’un arkasındaki karanlık ve sinsi yapılanmanın şifrelerini, kodlarını ve çalışma mantığını çözerek izleyiciye sunmuştur.

“Mahrem”
FETÖ’nün ortaokul çağlarında olan öğrencilere nasıl yaklaştığını ve askerî okullara nasıl eleman yerleştirdiğini işleyen “Mahrem” adlı belgesel, 15 Temmuz şehidi Aydın Çopur’un hikâyesini merkeze alarak örgütün askerî yapılanmasını detaylı bir şekilde ele almıştır. Belgesel, aynı zamanda TRT Haber, TRT World, TRT Belgesel, TRT Türk ve TRT Kurdî ekranlarında yayınlanmış ve uluslararası dijital platform tabii’de yer almıştır.

"Kumpas" FETÖ'nün ihanet çemberinin, Türk ve dünya kamuoyunda tartışmaya mahal vermeyecek biçimde anlaşılmasına katkı sağlayan "Kumpas" adlı belgesel, örgütün çözülmesinde ve çökertilmesinde fayda sağlayan "gerçek itirafçıların" anlatımlarını konu almıştır. Yapım, aynı zamanda TRT Avaz, TRT Türk ve TRT Kurdî kanalında yayınlanmış ve uluslararası dijital platform tabii'de yer almıştır.

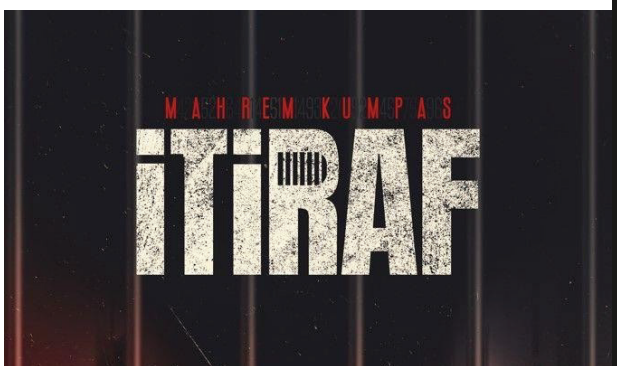

"Mahrem: Kumpas İtiraf" adlı yapımda, 15 Temmuz sonrası cezaevlerinde görevlendirilen bir müfettişin, terör savcısı arkadaşıyla birlikte FETÖ'nün içerdeki yapılanmasına karşı verdiği mücadele aktarılmıştır.

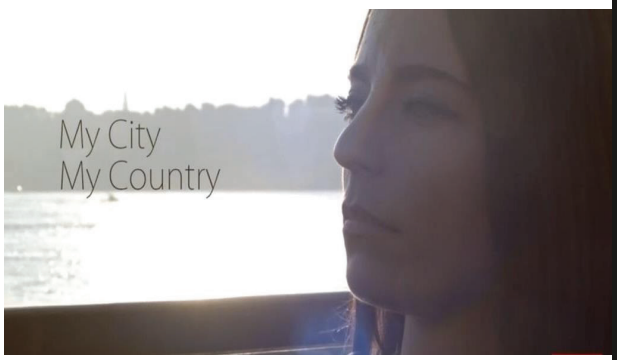

"Benim Şehrim Benim Ülkem" adlı yapımda İstanbul'da yaşayan "Goncagül" isimli genç kadının darbe girişimi sırasında yaşadıkları, kendi telefonuyla çektiği görüntülerle ele alınmıştır.

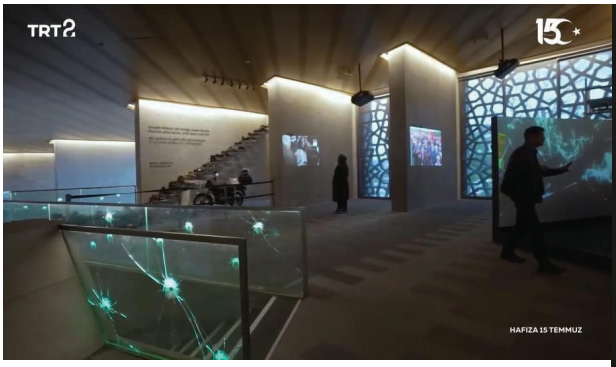

“Hafıza 15 Temmuz”
adlı belgeselde, 15 Temmuz’da milletimizin yazdığı kahramanlık destanı, o geceye ve millî birlik şuurumuza dair eserlerin nasıl sergilendiği enstalasyonlar aracılığıyla ele alınmıştır.

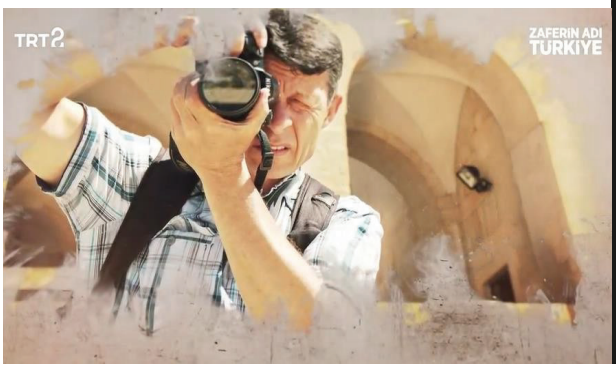

“Vatanı Cennet Mustafa Cambaz”
adlı belgeselde, 15 Temmuz darbe girişimine karşı verilen destansı direnişin unutulmaz kahramanlarından, demokrasi şehidi gazeteci Mustafa Cambaz’ın hayatı tüm yönleriyle ele alınmıştır.

“Dünyayı Darp Edenler”
adlı belgesel serisinde, Türkiye’den ve dünyadan tanıklıklar ve belgeler eşliğinde darbelerin karanlık tarihine ışık tutulmuş, farklı ülkelerdeki darbe girişimleri üzerinden medya, siyaset ve halk üzerindeki etkiler detaylı biçimde ele alınmıştır. Serinin ilgili bölümlerinde, Türkiye’de 15 Temmuz’da yaşananlar üzerinden dünya genelindeki darbe senaryolarının benzerlikleri ortaya konmuş, darbelerin nasıl organize edildiği örneklerle gösterilmiş; darbecilerin ilk hedef aldığı medya organlarının rolü anlatılmış; 15 Temmuz’da medyanın gösterdiği direniş işlenmiştir.

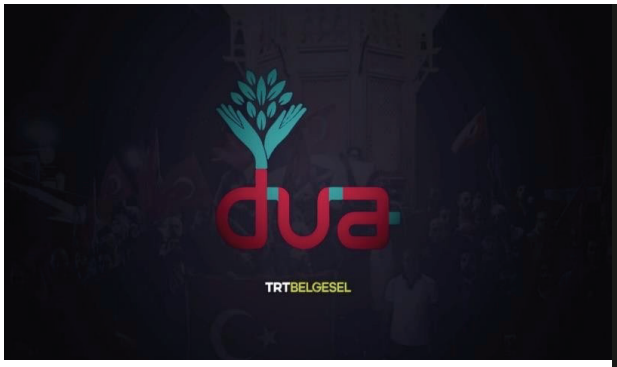

"Dua"
adlı belgeselde, Türkiye'nin en karanlık gecelerinden biri olan 15 Temmuz 2016 gecesi, kendi ülkelerinde Türk halkıyla aynı anda sokağa dökülen ve millî iradeye destek verenlerin dualarıyla ele alınmıştır.

"Kutlu Yürüyüş: Bir Kahraman Bin Selam"
adlı belgeselde, 27 Mayıs'tan 12 Eylül'e, 28 Şubat'tan 15 Temmuz'a Türkiye'nin darbelerin gölgesinde geçen yakın tarihine ayna tutulmuştur. TBMM 27. Başkanı İsmail Kahraman'ın yaşam öyküsü üzerinden kurgulanan bu belgeselde, Türkiye'nin demokrasi için verdiği mücadele ve yaşadığı serüven ekranlara taşınmıştır.

"Vatan İçin"
adlı belgeselde, 15 Temmuz darbe girişimine karşı canlarını ortaya koyan kahramanların gerçek hikâyeleri anlatılmıştır

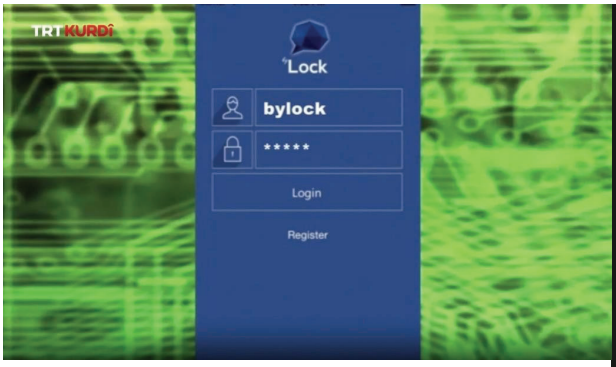

“15 Temmuz BYLOCK” adlı belgeselde FETÖ’nün kriptolu haberleşme araçlarından olan bylock programın ve örgütün bu programı kullanım şekli anlatılmıştır.

“15 Temmuz Kahramanı Şehit Ömer Halisdemir” adlı belgeselde, 15 Temmuz 2016’da hain darbe girişimine karşı kahramanca direnen ve şehit edilen Ömer Halisdemir’in o gece darbecilere karşı direnişi konu alınmıştır.

“15 Temmuz Marmaris Olayları” adlı belgeselde, FETÖ’nün 15 Temmuz 2016’daki darbe girişimi sırasında Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın Marmaris’te konakladığı otelden ayrılmasının hemen ardından, FETÖ’nün suikast timi tarafından gerçekleştirilen saldırı anlatılmıştır.

"15 Temmuz TRT Baskını"
adlı belgesel, FETÖ'nün 15 Temmuz gecesi ilk hedeflerinden biri olan TRT'yi, o gece yaşananları ve TRT'deki büyük direnişi ele almıştır.

"FETÖ-PKK İlişkisi"
adlı belgesel, Türkiye'nin birliğine ve huzuruna kasteden iki eli kanlı terör örgütü olan FETÖ ve PKK arasındaki karanlık ittifakı ve gizli iş birliğini ele almıştır. Arşiv belgeleri ve uzman analizleriyle desteklenen belgesel; operasyonel iş birliklerinden algı yönetimlerine kadar, iki örgütün perde arkasındaki kirli ortaklığının şifrelerini konu edinmiştir.

"15 Temmuz Kronolojisi"
adlı belgesel, 15 Temmuz 2016 günü köprülerin kapatılması ve Genelkurmay'da silah seslerinin duyulmasıyla başlayan hain kalkışmayı, ertesi gün darbe girişiminin tamamen bastırıldığı anlara kadar kronolojik bir akışla incelemiştir.

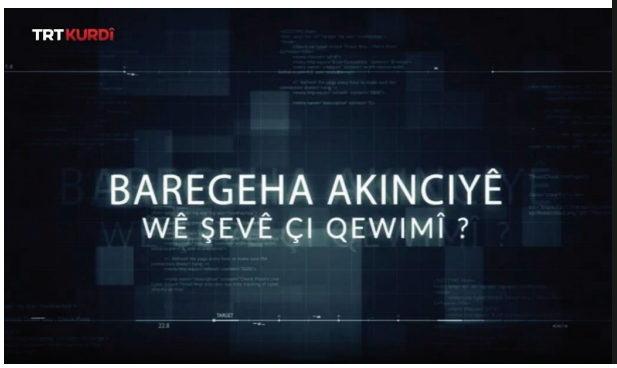

"15 Temmuz Akıncı"
adlı belgeselde, hain darbe girişiminin komuta merkezi mercek altına alınarak Akıncı Hava Üssü'nde darbe gecesi yaşanan karanlık olaylar, deşifre edilen planlar ve talimat zinciri incelenmiştir.

"Siz Ölmeyin Ben Ölürüm"
adlı belgesel, 15 Temmuz darbe girişimine karşı koyan direnişin çarpıcı insani hikâyelerini ekrana taşımıştır. Canı pahasına sokağa çıkan ve şahadete yürüyen kahramanların geride bıraktığı derin izleri, yakınlarının tanıklıkları ile ele alınmıştır.

"Bölgede 15 Temmuz Direnişi"
adlı belgeselde, Doğu ve Güneydoğu illerimizde demokrasi nöbetleri ve bölge halkının darbeye karşı tepkileri anlatılmıştır.

"15 Temmuz"
adlı belgeselde, darbe girişimi, FETÖ'nün karanlık yapılanması ve Türk milletinin gösterdiği destansı direniş konu alınmıştır.

"15 Temmuz Şehit Çocuklarının Mesajları" adlı belgesel, darbe girişimine karşı göğsünü siper ederek şehit düşen kahramanların geride bıraktığı çocukların gözünden darbe gecesini ekranlara taşımıştır. Şehit çocuklarının gurur, metanet ve vatan sevgisi dolu mesajlarını, kendi iç dünyaları ve anıları eşliğinde izleyiciye aktaran belgesel; hem fedakârlığın büyüklüğünü gözler önüne sererek toplumsal hafızayı diri tutmayı hem de millî birlik, beraberlik ve vefa şuuruna hizmet etmeyi amaçlamıştır.

"FETÖ'nün Darbeye Zemin Oluşturmak İçin Terör Örgütleriyle Yaptığı İş Birliği " adlı belgesel, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimine giden süreçte ülkemizi kaos ve istikrarsızlığa sürüklemek amacıyla PKK, DEAŞ ve DHKP-C gibi kanlı terör örgütleriyle kurduğu kirli ittifakı konu almıştır. İdeolojileri tamamen farklı görünen bu yapıların nasıl bir araya geldiklerini somut delillerle deşifre eden yapım; istihbarat raporları, operasyonel iş birlikleri ve uzman analizleriyle ihanetin perde arkasını tüm açıklığıyla ortaya koymuştur.

"Yüzyılın İhaneti" adlı belgesel serisi, terör örgütü FETÖ'nün eğitim, din, yargı, askeri, istihbarat ve ekonomi alanlarında takiye yöntemiyle nasıl örgütlendiğini ve devletin kritik kurumlarına nasıl sızdığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Her bölümde, örgütün uzun yıllara yayılan planlı yapılanması, kamuflaj stratejileri ve ihanete giden süreç detaylı biçimde ele alınmıştır.

"Bir Kahramanlık Öyküsü 15 Temmuz"
15 -16 Temmuz günlerinde, hain darbe girişimine karşı milletçe gösterilen direniş ve birlik ruhu temalı "Bir Kahramanlık Öyküsü 15 Temmuz" adlı radyo belgeseli TRT Radyo 1 kanalında yayınlanmıştır.

"Direnişten Dayanıklılığa: 15 Temmuz" adlı belgeselde, 15 Temmuz günü; Türk halkının, darbe girişimini geri püskürttüğü gün olarak ele alınmıştır.

"On the Ground" adlı yapımın ilgili bölümünde İstanbul'un Çengelköy ilçesinin, Türkiye'deki 2016 darbe girişimine karşı direnişte aldığı önemli rol ele alınmıştır.

"Türkiye'deki darbe girişimi nasıl gelişti?" adlı içerikte 15 Temmuz 2016'da FETÖ/PDY terör örgütünün Türkiye'nin demokratik olarak seçilmiş hükümetini devirmeye çalışması ancak Türk halkının başarılı direnişinin kronolojisi anlatılmıştır.

"FETÖ terör örgütü dünya genelinde etkisini kaybediyor, ancak ABD'de aktifliğini sürdürüyor" adlı içerikte FETÖ terör örgütünün, 2016'daki darbe girişimi sırasında ifşa edildikten sonra dünya genelindeki okullarının yaklaşık %75'ini kaybetmesi ancak ABD'de hâlâ tartışmalı varlıklarını sürdürmesi konu alınmıştır.

"Hain Darbe Girişimi: Gazetecilerin Gözünden" adlı içerikte medyanın, darbenin bastırılmasında çok önemli bir rol oynaması nedeniyle darbecilerin bilgi akışını kontrol altına almaya çabalaması konu alınmıştır.

"Türkiye'deki darbe girişimi medyada nasıl yer aldı?" adlı içerikte, Türkiye'deki darbe girişiminin yaşandığı gece, yabancı medyanın büyük çoğunluğunun askerî darbenin sonuçlarından ziyade Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik eleştirilerle ilgilenmesi konu alınmıştır.

"Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) nedir?" adlı içerikte 15 Temmuz 2016'da Türkiye'de gerçekleşen darbe girişiminin arkasında olan Fetullahçı Terör Örgütü anlatılmıştır.

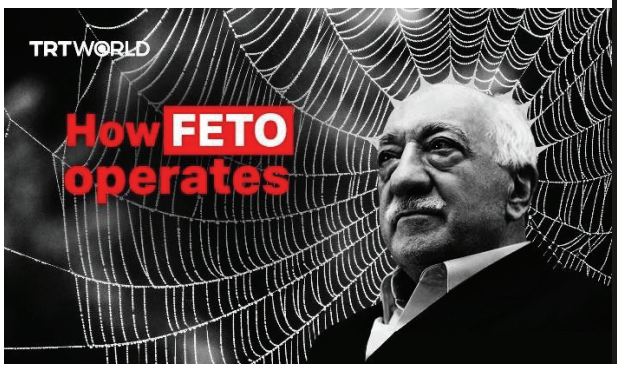

"FETÖ sadece Türkiye'yi mi tehdit ediyor?" adlı içerikte, yıllarca FETÖ terör örgütünün sadece Türkiye içinde bir tehdit gibi görünmesi ancak ABD'de hâlâ yaklaşık 200 okulun faaliyet göstermesiyle, örgütün uluslararası bir tehdit oluşturması ele alınmıştır.

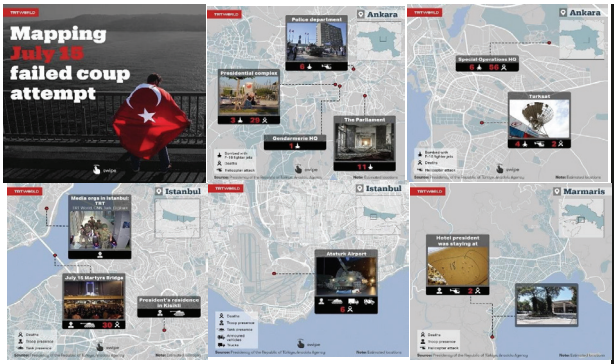

"15 Temmuz darbe girişimindeki önemli saldırı noktalarının haritası" adlı içerikte, FETÖ'nün, Türkiye'nin demokratik olarak seçilmiş hükümetini devirmek amacıyla tanklar, bomba yüklü F-16 uçakları ve küçük bir darbeci grubuyla gerçekleştirdiği 15 Temmuz darbe girişimi haritalarla ele alınmıştır.

"Saraçhane'de Son Abdest" adlı içerikte, Türk halkının 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimine karşı koyma mücadelesi yapay zekâ ile yeniden canlandırılmıştır.

"Türkiye İçin Kritik 15 Saat" adlı içerikte, 253 şehidin hayatını kaybettiği 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi kronolojik olarak ele alınmıştır.

"Türkiye Tarihindeki En Uzun Gece" adlı içerikte, halkın desteğiyle, terör örgütü FETÖ'nün 15 Temmuz 2016 gecesi başlattığı darbe girişiminin sadece tek bir gecede önlenmesi konu alınmıştır.

"O benim oğlumdu, artık milletin evladı oldu" adlı içerikte darbe girişiminin beşinci yıl dönümünde Ayanoğlu ailesi, şehit olan oğullarının hatırasını anlatmıştır.

"Benim Hikâyem... Şehidin Hayali Gerçek Oldu" adlı içerikte, darbe girişiminin beşinci yıl dönümünde Metin ailesinin, 15 Temmuz şehitlerinden Mete Sarpbaş'ın adının verildiği parkla anısını yaşatması konu alınmıştır.

"Karargâhı kurtarıp onlarca darbeciye karşı duran kahraman Astsubay" adlı içerikte, Türkiye'deki darbe girişimine ilk anlarında karşı koyan Türk Astsubayı Şehit Ömer Halisdemir'in hayatı ele alınmıştır.

"15 Temmuz Darbe Girişimi Yıl Dönümü Özel: Bir Tanığın Gözünden" adlı içerikte, darbe girişiminin seyrini değiştiren tarihî anlara tanıklık eden muhabirin gözünden, direnişin sembol mekânlarındaki atmosfer 5 yıl sonra tekrar ele alınmıştır.

15 Temmuz darbe girişiminin yıl dönümünde hazırlanan **"15 Temmuz Darbe Girişimi: O Gece Ne Yaşandı?"** adlı kısa belgeselde, darbenin arka planı ve FETÖ yapılanmasının Türkiye için oluşturduğu tehdit ele alınmıştır.

"15 Temmuz Darbe Girişimine Karşı Direnen Bir Kadının Hikâyesi" adlı içerikte, 15 Temmuz'da direniş sırasında şehit olan bir annenin hikâyesi, eşi tarafından aktarılmıştır. Şehit olan Türkmen Tekin'in o gece hangi motivasyon ile sokağa çıktığı, neler söylediği eşi tarafından videoda izleyiciye aktarılmıştır. Haber aynı zamanda diğer dijital haber platformlarında da yer almıştır.

"Almanya'da FETÖ Okulları" adlı içerikte 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin azmettiricisi ve planlayıcısı olarak nitelendirilen Fetullahçı Terör Örgütü üyelerinin, Almanya'da barınması, temel faaliyet alanlarından biri olan özel eğitim kurumları işletmesi gibi konular ele alınmıştır.

"Fetullahçı Terör Örgütü nedir?" adlı içerikte, FETÖ'nün Türkiye'de devlet kurumlarına sızarak organize bir yapı oluşturması ve 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimini gerçekleştirmesi anlatılmıştır.

"Türkiye'de 2016'daki şiddet içeren ve başarısızlıkla sonuçlanan darbe girişimi nasıl püskürtüldü?" adlı içerikte Fetullahçı Terör Örgütü'nün, gerçekleştirdiği darbe girişimi ile çoğu sivil 252 vatandaşımızın şehit olması ve Türk halkının direniş gecesinde nasıl tarih yazdığı anlatılmıştır.

"FETÖ'nün 2016 darbe girişimi" adlı içerikte Türkiye'nin en karanlık gecesinin Afrika ile ilişkilerde yeni bir şafağın habercisi oluğu anlatılmıştır.ır.

"Türkiye'de 15 Temmuz: Bir darbenin çöküşü" adlı içerikte, FETÖ'nün hükümeti devirme girişimi sırasında meclisin bombalanması, boğaz köprülerinin kapatılması ve devlet televizyonu TRT'de darbe bildirisinin okunması ancak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın FaceTime çağrısıyla sokağa çıkan binlerce vatandaş sayesinde bu girişimin sonuçsuz kalması ele alınmıştır.

"Bir Kahramanlık Öyküsü 15 Temmuz" TRT'nin uluslararası dijital haber platformları, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne özel hazırladıkları içeriklerle Türkiye'nin demokrasi mücadelesini küresel kamuoyuna doğru, şeffaf ve çok dilli bir anlatımla aktarmıştır.

İRADE BİZİM ZAFER BİZİM

06

DEMOKRASİ BİLİNCİ VE GELECEK VİZYONU

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

6. Demokrasi Bilinci ve Gelecek Vizyonu

Ankara Kızılay Meydanı'nda toplanan vatandaşlar, ellerinde Türk bayraklarıyla sloganlar ve marşlar eşliğinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gelişini bekledi.

Bu vizyon, 2016 yılında gerçekleştirilen hain darbe girişimine karşı Türk milletinin ortaya koyduğu demokratik direnişin hafızalarda yaşatılmasını, millî iradenin korunmasını ve demokrasi kültürünün gelecek nesillere aktarılmasını amaçlayan önemli bir toplumsal yaklaşımı ifade etmektedir.

15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe girişimi, Türkiye'nin demokrasi tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak tarihe geçmiştir. Devletin anayasal düzenini ve millet iradesini hedef alan darbe girişimine karşı vatandaşların gösterdiği kararlı duruş, demokratik değerlere sahip çıkma iradesinin güçlü bir örneğini oluşturmaktadır. O gece yaşananlar, millî birlik ve beraberliğin kritik dönemlerde ne denli önemli olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

Aradan geçen 10 yıla rağmen 15 Temmuz'un taşıdığı anlam ve önem güncelliğini korumaktadır. Bu tarih, demokratik düzenin, anayasal kurumların ve millî iradenin korunmasının vazgeçilmez bir gereklilik olduğunu hatırlatmaktadır. Aynı zamanda demokrasiye yönelik tehditler karşısında toplumun göstereceği ortak refleksin ve dayanışmanın belirleyici rol oynadığını da gözler önüne sermektedir.

15 Temmuz'da yaşananların doğru biçimde anlaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılması son derece önemlidir. Demokrasi bilincinin güçlendirilmesi, hukukun üstünlüğünün korunması, temel hak ve özgürlüklere yönelik farkındalığın artırılması ve vatandaşlık sorumluluğunun geliştirilmesi, bu sürecin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Özellikle genç nesillerin demokratik süreçlere etkin katılım göstermesi ve millî iradeye sahip çıkma bilincini benimsemesi, geleceğin güçlü Türkiye'si açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu vizyon kapsamında yürütülen çalışmalar, toplumsal hafızanın canlı tutulmasına katkı sağlamaktadır. Eğitim faaliyetleri, anma programları, kültürel etkinlikler ve akademik çalışmalar aracılığıyla o gece verilen demokrasi mücadelesinin anlamı yeni nesillere aktarılmaktadır. Böylece demokrasiye yönelik tehditlere karşı daha bilinçli ve duyarlı bir toplum yapısının oluşması hedeflenmektedir.

Türkiye'nin geleceğine ilişkin ortaya konulan vizyon, demokratik değerlerin güçlendirilmesini, millî iradenin her şart altında korunmasını ve hukuk devleti ilkesinin daha da sağlamlaştırılmasını içermektedir. Daha özgür, daha katılımcı ve daha güçlü bir demokratik yapının inşa edilmesi, hem bugünün hem de gelecek nesillerin ortak sorumluluğu olarak görülmektedir. Bu anlayış doğrultusunda 15 Temmuz'un bıraktığı tecrübe ve kazanımlar, Türkiye'nin demokratik geleceğine ışık tutmaya devam etmektedir.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

6.1. 15 Temmuz'un Kurumsal Hafızası

15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin üzerinden geçen yıllara rağmen Hafıza 15 Temmuz Müzesi, o gece yaşanılanların unutulmaması gerektiğini sergilenen obje ve videolarla ziyaretçilerine hatırlatıyor.

15 Temmuz darbe girişimine ilişkin kurumsal hafıza çalışmaları, o gece yaşananların gelecek nesillere aktarılması, şehit ve gazilerin hatıralarının yaşatılması ve toplumsal belleğin korunması amacıyla sürdürülmektedir. Kamu kurumları, müzeler, dijital arşivler ve akademik çalışmalar aracılığıyla oluşturulan bu yapı, 15 Temmuz'un tarihsel hafızadaki yerini kalıcı hâle getirmeyi hedeflemektedir.

Kurumsal hafızanın oluşturulmasına yönelik çalışmalar, başta Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı olmak üzere çeşitli kurumların katkılarıyla yürütülmektedir. Yazılı kaynaklar, görsel materyaller, dijital arşivler, belgeseller, akademik yayınlar ve tanıklık kayıtları aracılığıyla darbe girişimine ilişkin kapsamlı bir bilgi birikimi meydana getirilmektedir. Böylece 15 Temmuz gecesinde yaşanan gelişmeler kayıt altına alınmakta ve toplumsal hafızanın korunmasına katkı sağlanmaktadır.

Toplumsal belleğin canlı tutulmasında fiziki mekânlar da önemli bir görev üstlenmektedir. İstanbul'da 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün yakınında bulunan Hafıza 15 Temmuz Müzesi, darbe girişimine ilişkin en önemli kurumsal hafıza merkezlerinden biri olarak faaliyet göstermektedir. Müze bünyesinde yer alan dijital enstalasyonlar, görsel materyaller, kişisel eşyalar, video kayıtları ve kronolojik anlatımlar aracılığıyla ziyaretçilere o gece yaşanan olaylar hakkında kapsamlı bilgiler sunulmaktadır. Bu yönüyle müze, hem eğitim hem de hatırlama işlevini bir arada yerine getirmektedir.

Kurumsal hafızanın mekânsal sembolleri arasında yer alan anıtlar da önemli bir yere sahip bulunmaktadır. Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Külliyesi karşısında yer alan 15 Temmuz Şehitler Abidesi, darbe girişimi sırasında hayatını kaybeden vatandaşların hatırasını yaşatmak amacıyla inşa edilmiştir. Anıt, her yıl düzenlenen anma programlarına ev sahipliği yapmakta ve millî iradenin simgelerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Kurumsal hafızanın güçlü tutulmasının demokrasi kültürünün gelişmesine katkı sağladığı aşikârdır. Bu kapsamda yürütülen arşivleme, belgeleme ve eğitim faaliyetleri sayesinde 15 Temmuz'un tarihsel, sosyal ve siyasi boyutları kayıt altına alınmakta, elde edilen bilgiler gelecek kuşaklara aktarılmaktadır. Böylece darbe girişimine ilişkin toplumsal farkındalığın korunması ve demokratik bilincin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

15 Temmuz'a ilişkin kurumsal hafıza çalışmaları, geçmişte yaşananların unutulmamasını sağlarken aynı zamanda demokrasiye ve millî iradeye yönelik tehditlere karşı toplumsal duyarlılığın sürdürülmesine de katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmalar, Türkiye'nin yakın tarihine ışık tutan önemli bir bellek mirası olarak varlığını devam ettirmektedir.

15 Temmuz'a ilişkin kurumsal hafıza çalışmaları fiziki mekânlarla sınırlı kalmamakta, dijital platformlar aracılığıyla da geniş bir arşivleme faaliyeti yürütülmektedir. Bilginin dijital çağın imkânlarıyla korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla çeşitli veri tabanları ve arşiv sistemleri oluşturulmaktadır. Bu çalışmalar sayesinde darbe girişimine ilişkin belgeler, görüntüler ve tanıklıklar güvenli biçimde kayıt altına alınmaktadır.

Bu kapsamda faaliyet gösteren 15 Temmuz Resmî Web Sitesi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı koordinasyonunda hizmet vermektedir. Platform aracılığıyla darbe girişimine ilişkin resmî belgeler, video arşivleri, raporlar, kitaplar, görsel materyaller ve farklı dillerde hazırlanan yayınlar kamuoyunun erişimine sunulmaktadır. Böylece araştırmacılar, öğrenciler ve vatandaşlar, 15 Temmuz'a ilişkin güvenilir bilgi kaynaklarına tek merkezden ulaşabilmektedir.

Kurumsal hafızanın dijital ortamda standart bir şekilde temsil edilmesi amacıyla geliştirilen 15 Temmuz Kurumsal Kimlik Portalı da önemli bir işlev üstlenmektedir. Kamu kurumları ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilen anma etkinliklerinde ortak bir görsel dil oluşturulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda hazırlanan logolar, afiş tasarımları, kurumsal görseller, video şablonları ve tanıtım materyalleri merkezi bir sistem üzerinden paylaşılmakta ve kullanılmaktadır.

Dijital arşivleme çalışmaları, toplumsal belleğin korunmasında giderek daha önemli hâle gelmektedir. Teknolojik altyapılar aracılığıyla oluşturulan bu kurumsal hafıza ağı, 15 Temmuz'un tarihsel kayıtlarının korunmasına katkı sağlamakta ve demokratik hafızanın gelecek kuşaklara aktarılmasını desteklemektedir.

VATAN MİLLETİN,
İRADE MİLLETİN!
15 TEMMUZ
DİJİTAL ARŞİVİ
ZAMAN ÇİZELGESİNİ BAŞLAT
DAKİKA DAKİKA DARBE GİRİŞİMİ

15 Temmuz
Kurumsal Kimlik
Haritası
FOTOĞRAFLAR
2024
2025
2026
TEMMUZ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından "15 Temmuz'un ruhunu geleceğe taşıyoruz" mottosuyla yürütülen 15 Temmuz Millî Hafıza Projesi, darbe girişimine ilişkin görsel, yazılı ve dijital içeriklerin kalıcı eserler hâline getirilmesini amaçlamaktadır. Proje kapsamında hazırlanan çalışmalarla 15 Temmuz'a ilişkin toplumsal hafızanın korunması ve gelecek nesillere aktarılması hedeflenmektedir.

Kamu kurumları tarafından yayımlanan analiz kitapları, belgeseller ve sözlü tarih çalışmaları da bu sürece katkı sağlamaktadır. Söz konusu yayınlar, darbe girişiminin sosyopolitik boyutlarını, milletin ortaya koyduğu direnişi ve devlet kurumlarının kriz yönetim süreçlerini kayıt altına almaktadır.

15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye'nin siyasi hayatı, güvenlik politikaları ve kamu yönetimi alanlarında önemli etkiler bırakan tarihî bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. 15 Temmuz gecesinde yaşanan gelişmeler, devlet kurumları tarafından ayrıntılı şekilde kayıt altına alınmıştır. Güvenlik birimlerinin raporları, soruşturma dosyaları, mahkeme kararları, kamera kayıtları ve resmî belgeler kurumsal hafızanın temel kaynaklarını oluşturmuştur. Bu kayıtlar sayesinde, olayların kronolojisi oluşturulmuş, karar alma süreçleri incelenmiş, güvenlik zafiyetleri tespit edilmiş ve gelecekte alınacak önlemler de büyük ölçüde belirlenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde kurulan araştırma komisyonları tarafından hazırlanan raporlar, 15 Temmuz'un kurumsal hafızasının önemli parçalarından biridir. 15 Temmuz sonrasında güvenlik ve kamu yönetimi alanlarında çeşitli yapısal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Askerî eğitim sistemleri yeniden yapılandırılmış, sivil denetim mekanizmaları güçlendirilmiş ve güvenlik kurumları arasındaki koordinasyon artırılmıştır. Kritik kamu kurumlarında güvenlik soruşturmaları ile personel değerlendirme süreçleri yeniden düzenlenmiştir. Bu adımlar, kurumsal hafızanın uygulamaya yansıyan sonuçları olarak değerlendirilmektedir.

Kurumsal hafızanın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla kamu personeline yönelik eğitim programları, güvenlik farkındalık seminerleri, kriz yönetimi tatbikatları, akademik konferanslar ve çalıştaylar düzenlenmektedir. Böylece geçmişte edinilen tecrübelerin kurumsal kültürün bir parçası hâline getirilmesi amaçlanmaktadır. Öte yandan elektronik belge yönetim sistemleri yaygınlaştırılmakta, dijital arşivleme çalışmaları geliştirilmektedir. Kritik bilgilerin güvenli biçimde saklanmasına yönelik tedbirler artırılırken kurumsal bilgiye erişim süreçleri de daha etkin hâle getirilmektedir. Bu çalışmalar, bilgi kaybı riskinin azaltılmasına katkı sağlamaktadır.

15 Temmuz'a ilişkin hafıza çalışmaları devlet kurumlarıyla sınırlı kalmamakta, toplumsal bellekte de önemli bir yer tutmaktadır. Anma programları, müzeler, sergiler, belgeseller, akademik yayınlar ve sözlü tarih çalışmaları, olayın toplumsal hafızada canlı tutulmasına katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ders kitaplarında 15 Temmuz darbe girişimine ve milletin ortaya koyduğu direnişe yer verilmekte, böylece tarihsel hafıza eğitim süreçlerine dâhil edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

ENGLISH

KURUMSAL BAŞKAN BASIN KARTI INTERNATIONAL PRESS CİMER KARİYER İLETİŞİM

Vatandaş Diplomat Projesi

HABERLER TÜMÜ

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan, devlet ve hükûmet başkanları ile eşleri onuruna yemek verdi...

Türkiye ile Kanada Arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakerelerinin başlatılmasına ilişkin ortak bildiri...

DUYURU VE FAALİYETLER TÜMÜ

"Soğuk Savaş Sonrası Döneminin Ötesinde: Stratejik Belirsizlik Çağında Yol Almak" paneli düzenlendi.

"Masayı Tersine Çevirmek: Avrupa İçin Bir Güvenlik Sağlayıcısı, Ukrayna" paneli düzenlendi

DMM Dezenformasyon Bülteni

CUMHURBAŞKANIMIZIN KALEMİNDEN

TÜMÜ

- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Sabah Gazetesi için kaleme aldığı "Türkiye için aşkla çalışmaya devam" başlıklı makale
- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Yeni Şafak için kaleme aldığı "Gelecek, aziz milletimizindir" başlıklı makale
- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Newsweek için kaleme aldığı "Adalet ve Refah için Türkiye'nin Diplomatik Vizyonu" başlıklı makale
- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, People's Daily için kaleme aldığı "Barış ve Adalet İçin Ortak Yol" konulu makale

DIŞ BASINDA TÜRKİYE

TÜMÜ

- Erdoğan: "Türkiye, Ukrayna konusunda müzakerelerin yeniden başlatılması için çalışıyor" (TASS)
- Erdoğan, NATO Zirvesi hazırlıkları öncesinde AB heyetiyle görüştü (Maikurir)
- Erdoğan Avrupa-Atlantik güvenliğinin tarihi bir dönemeçten geçtiğini belirtti (Ria Novosti)
- Erdoğan: "Türkiye ve Polonya, NATO'nun kilit müttefikleri olarak iş birliğini güçlendirmek istiyor" (Xinhua - İngilizce)

DÜNYADAN MANŞETLER

TÜMÜ

- Die Presse - Avusturya
- Asahi Shimbun - Japonya
- Danas - Sırbistan - Bosna Hersek
- Halk Gazetesi - Azerbaycan

YEREL BASIN

TÜMÜ

- Gelibolu'nun mor bereketi: Lavanta tarlalarında hasat ve turizm mesaisi (Çanakkale)
- Trabzon, Türkiye'nin fındık ihracatında liderliğini sürdürdü
- Feke'nin dağ köyünde sarı kantaron ve kekik geleneksel yöntemlerle şifa kaynağına dönüşüyor (Antalya)
- Çocuk Üniversitesi öğrencilerinden Rektör Prof. Dr. Fatih Yılmaz'a ziyaret (Tokat)

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

6.2. Demokrasi ve Millî Birlik Bilinci

Hafıza 15 Temmuz Müzesi

Demokrasi ve millî birlik bilinci, bireylerin özgür iradesi ile devletin bekasını ortak bir paydada buluşturan en temel toplumsal değerdir. Bu kavram, vatandaşların demokratik haklarına sahip çıkarken, ulusal çıkarlar ve toplumsal dayanışma etrafında birleşmesini ifade etmektedir. Türkiye'de bu bilinç, özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi karşısında halkın gösterdiği direnişle bir kez daha tescillenmiştir.

29 Ekim 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6752 sayılı Kanun ile 15 Temmuz günü "Demokrasi ve Millî Birlik Günü" olarak ilan edilmiştir. 2016 yılında millî iradeyi ve demokratik düzeni hedef alan darbe girişimi karşısında, halkın sokaklara çıkarak iradesine sahip çıkması, toplumumuzdaki demokrasi bilincinin yakın tarihteki en güçlü örneği olmuştur. Bu direnişin anısına her yıl 15 Temmuz tarihi resmî tatil olarak kabul edilmiştir.

Demokrasi, halk iradesinin temel alındığı ve temel haklarla özgürlüklerin güvence altına alındığı bir yönetim anlayışını ifade etmektedir. Millî birlik bilinci ise toplumun ortak değerler etrafında kenetlenmesini sağlayan en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. 15 Temmuz darbe girişimi sırasında vatandaşlar, farklı görüş ve kimliklerini bir kenara bırakarak demokratik düzene sahip çıkma konusunda ortak bir tavır ortaya koymuştur. Toplumun geniş kesimleri tarafından sergilenen bu dayanışma, demokratik bilincin ve millî birlik ruhunun somut bir yansıması olarak kabul edilmektedir. Yaşanan süreç, demokrasinin korunmasının devlet kurumları kadar vatandaşların da sorumluluğunda olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda millî birlik ve beraberliğin, toplumların karşılaşabileceği tehditler karşısında en güçlü dayanışma kaynaklarından biri olduğu kanıtlanmaktadır.

15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün Anadolu Yakası girişinde 1500 metrekare alanda, 2 katlı olarak inşa edilen müzenin zemin girişindeki duvarda, "Unutma" yazısı ile 15 Temmuz şehitlerinin isimleri ve onları temsilen tavandan sarkan beyaz güvercinler bulunmaktadır. Müzenin girişindeki dev ekranda "15 Temmuz" videoları ve belgeselleri gösterilmektedir. İkinci katta ise vatandaşları, "Göreceklerin senin hikâyendir." yazısı karşılamaktadır.

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

6.3. Genç Nesillere Aktarım Çalışmaları

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Demokrasi ve Özgürlükler Adası'nda Şehit Mustafa Cambaz Fotoğraf Yarışması Ödül Töreni'ne katıldı.

15 Temmuz'un toplumsal hafızada canlı tutulması ve gelecek kuşaklara doğru şekilde aktarılması, demokratik değerlerin korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle kamu kurumları, eğitim kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve medya aracılığıyla genç nesillere yönelik çeşitli bilinçlendirme çalışmaları yürütülmektedir.

15 Temmuz bilincinin genç nesillere aktarılmasına yönelik çalışmalar, demokrasi kültürünün güçlendirilmesi ve toplumsal hafızanın korunması amacıyla sürdürülmektedir. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı koordinasyonunda çeşitli projeler, yarışmalar ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün genç kuşaklara doğru şekilde aktarılmasının millî hafızanın korunması, vatan sevgisinin güçlendirilmesi ve demokratik bilincin geliştirilmesi açısından önemli olduğunu aşikârdır. Bu doğrultuda çocuklar ve gençler için yaş gruplarına uygun içerikler hazırlanmakta, birlik ve beraberlik duygusunu pekiştiren faaliyetlere yer verilmektedir.

Yürütülen çalışmalar arasında millî hafıza projeleri önemli bir yer tutmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı başta olmak üzere çeşitli kurumlar tarafından hayata geçirilen projelerle gençlerin dijital ve sanatsal yöntemler kullanarak 15 Temmuz ruhunu yansıtan eserler üretmeleri teşvik edilmektedir. Ayrıca ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik resim, şiir ve kompozisyon yarışmaları düzenlenmekte, öğrencilerin konuyu farklı yönleriyle değerlendirmeleri amaçlanmaktadır. Öte yandan 15 Temmuz Demokrasi Müzesi gibi hafıza mekânları da eğitim faaliyetlerinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Eğitim öğretim yılı boyunca gerçekleştirilen ziyaretler sayesinde öğrencilerin yaşanan olayları yerinde öğrenmeleri ve toplumsal hafızayla doğrudan temas kurmaları hedeflenmektedir.

15 Temmuz'un toplumsal hafızada canlı tutulması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla medya ve iletişim alanında çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Özellikle üniversitelerin iletişim fakültelerinde düzenlenen panel, konferans, seminer ve atölye çalışmalarıyla genç iletişimcilerin 15 Temmuz sürecini doğru kaynaklar üzerinden öğrenmeleri teşvik edilmektedir. Gazetecilik, radyo televizyon ve halkla ilişkiler bölümlerinde gerçekleştirilen uygulamalı etkinliklerde öğrenciler, demokrasi, millî irade ve toplumsal dayanışma temalarını ele alan haberler, röportajlar, belgeseller ve dijital içerikler hazırlamaktadır. Böylece gençlerin hem mesleki becerilerini geliştirmeleri hem de yakın tarihin önemli olaylarından biri olan 15 Temmuz'u farklı yönleriyle değerlendirmeleri amaçlanmaktadır.

Kamu kurumları, üniversiteler ve medya kuruluşlarının iş birliğiyle gerçekleştirilen çeşitli projeler kapsamında gençlerin hazırladığı çalışmalar kamuoyuyla paylaşılmakta ve geniş kitlelere ulaştırılmaktadır. Bu faaliyetler sayesinde 15 Temmuz'da yaşanan olayların toplumsal hafızadaki yerinin korunmasına katkı sağlanırken demokrasi kültürünün güçlendirilmesi yönünde de önemli adımlar atılmaktadır.

15 Temmuz Şehitler Köprüsü.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma törenleri.

15 Temmuz Derneği'nin düzenlediği 15 Temmuz Fotoğraf ve Video Yarışması'nda kazananların eserlerinden oluşan sergi, Taksim Cumhuriyet Sanat Galerisi'nde açıldı.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca, FETÖ'nün 15 Temmuz'daki hain darbe girişimi sırasında yaşananların unutulmaması ve tarihe not düşülmesini sağlamak amacıyla "15 Temmuz" konulu fotoğraf yarışması düzenlendi.

Eğitim kurumlarında yürütülen tematik dersler ve etkinlikler de genç nesillere yönelik bilinçlendirme çalışmalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Okullarda yıl boyunca düzenlenen özel oturumlar, seminerler, konferanslar ve anma programları aracılığıyla öğrencilerin 15 Temmuz sürecini tarihî, toplumsal ve demokratik boyutlarıyla öğrenmeleri hedeflenmektedir. Bu etkinliklerde şehitlerin ve gazilerin hatıraları yaşatılmakta, millî birlik ve beraberlik duygusunun önemi vurgulanmaktadır.

Öğrencilere yönelik gerçekleştirilen söyleşilerde, sergilerde ve çeşitli kültürel faaliyetlerde 15 Temmuz gecesinde yaşanan gelişmeler farklı yönleriyle ele alınmaktadır. Ayrıca kompozisyon, şiir, resim ve kısa film yarışmaları gibi etkinliklerle öğrencilerin konuya ilişkin düşüncelerini ifade etmelerine imkân sağlanmaktadır. Eğitimciler tarafından hazırlanan içerikler aracılığıyla demokrasi bilinci, vatandaşlık sorumluluğu ve millî iradeye sahip çıkmanın önemi genç kuşaklara aktarılmaktadır.

Bu çalışmaların temel amacı, 15 Temmuz'un yalnızca tarihî bir olay olarak değil, aynı zamanda demokrasiye sahip çıkma iradesinin ve toplumsal dayanışmanın önemli bir örneği olarak gelecek nesiller tarafından doğru şekilde anlaşılmasını sağlamaktır. Böylece millî hafızanın korunması, ortak değerlerin güçlendirilmesi ve demokratik kültürün gelecek kuşaklara aktarılması hedeflenmektedir.

15 TEMMUZ | 10.Yıl

İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

15
TEMMUZ
10.Yıl
İRADE BİZİM, ZAFER BİZİM!

6.4. Türkiye'nin Geleceğine Yönelik Perspektifler

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü dolayısıyla düzenlenen program kapsamında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi önünde kendisini bekleyen 15 Temmuz şehitlerinin yakınları ve gazilerle bir süre sohbet ederek abideye yürüdü.

15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye'nin devlet yapısı, güvenlik politikaları ve siyasal sistemi üzerinde önemli etkiler bırakan tarihî bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Darbe girişiminin ardından yaşanan gelişmeler, kamu yönetiminden dış politikaya kadar birçok alanda yeni yaklaşımların ve yapısal dönüşümlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

15 Temmuz gecesi vatandaşların ortaya koyduğu direniş, demokrasiye ve millî iradeye sahip çıkma kararlılığının güçlü bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Resmî kurumlar tarafından yürütülen yayınlar, eğitim faaliyetleri ve anma programları aracılığıyla bu dönemde ortaya çıkan millî birlik ruhunun gelecek nesillere aktarılması hedeflenmektedir.

Darbe girişiminin ardından siyaset, yargı, güvenlik ve dış politika alanlarında çeşitli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Anayasa değişikliği sonrasında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmiş, yönetim yapısı ve karar alma süreçlerinde yeni bir dönem başlamıştır. Aynı süreçte darbe girişimine ilişkin yargılamalar yürütülmüş ve örgütle mücadele kapsamında çeşitli adımlar atılmıştır. Yurt dışında faaliyet gösteren eğitim kurumlarına yönelik çalışmalar da bu dönemde hız kazanmıştır.

Güvenlik alanında ise Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yeniden yapılandırılmasına yönelik reformlar hayata geçirilmiştir. Demokratik sivil denetim mekanizmaları güçlendirilirken güvenlik kurumlarının kurumsal kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Dış politikada ise Türkiye'nin ulusal çıkarlarını önceleyen politikaların daha etkin şekilde uygulanmasına yönelik adımlar atılmıştır.

15 Temmuz sonrasında gerçekleştirilen dönüşüm süreci, siyasal ve kurumsal yeniden yapılanma başlığı altında değerlendirilmektedir. Devlet kurumlarında yapılan reformlar, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesini hedeflerken toplumsal hafızanın korunmasına yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir. Her yıl düzenlenen 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleriyle millî birlik bilincinin canlı tutulması ve demokrasi kültürünün güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. 15 Temmuz sonrasında dış politika ve güvenlik stratejilerinde de dikkat çeken değişimler yaşanmıştır. Türkiye, ulusal çıkarlarını merkeze alan ve farklı bölgelerle eş zamanlı ilişkiler geliştirmeyi hedefleyen çok boyutlu bir dış politika yaklaşımını daha belirgin şekilde uygulamaya başlamıştır. Bu süreçte diplomatik girişimlerin çeşitlendirilmesine ve uluslararası alanda etkinliğin artırılmasına yönelik adımlar atılmıştır.

Güvenlik alanında ise terörle mücadele politikaları güçlendirilmiş, sınır güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yoğunlaştırılmıştır. Yerli ve millî savunma sanayisinin geliştirilmesi stratejik öncelikler arasında yer almış, savunma teknolojilerinde dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik yatırımlar artırılmıştır.

Öte yandan Türkiye, sahip olduğu jeopolitik konumun sağladığı imkânları daha etkin kullanmaya yönelmiştir. Yakın coğrafyada yaşanan gelişmelerde diplomatik girişimlerini artıran Türkiye, bölgesel krizlerin yönetimi ve çözümüne yönelik süreçlerde daha görünür bir rol üstlenmiştir.

15 Temmuz sonrasında ekonomik dayanıklılık ve kalkınma hedefleri, Türkiye'nin gelecek vizyonunun önemli başlıkları arasında yer almıştır. Siyasal istikrarın korunmasıyla birlikte ekonomik büyümenin sürdürülmesi, üretim kapasitesinin artırılması ve dış etkilere karşı daha dirençli bir ekonomik yapının oluşturulması stratejik hedefler olarak öne çıkmıştır.

Bu süreçte katma değerli üretim, yerli teknoloji yatırımları ve ihracata dayalı büyüme politikalarına ağırlık verilmiştir. Savunma sanayisi başta olmak üzere farklı sektörlerde geliştirilen yerli teknolojilerin, Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artırmasına katkı sağlaması hedeflenmiştir. Teknolojik dönüşüm ve üretim odaklı kalkınma anlayışı, uzun vadeli ekonomik vizyonun temel unsurları arasında değerlendirilmektedir.

15 Temmuz sonrasında şekillenen gelecek perspektifi; güçlü devlet kapasitesi, demokratik meşruiyet, güvenlik, ekonomik dayanıklılık, teknolojik gelişim ve toplumsal bütünleşme başlıkları etrafında ele alınmaktadır. Bu yaklaşım, Türkiye'nin karşılaşabileceği risklere karşı daha hazırlıklı bir yapı oluşturmayı amaçlamaktadır.

Darbe girişimi sırasında ve sonrasında ortaya çıkan toplumsal dayanışma, ortak değerler etrafında gelişen güçlü bir birlik anlayışını da beraberinde getirmiştir. Demokrasi nöbetleri ve anma faaliyetleri, vatandaşların demokrasiye, devlete ve millî iradeye sahip çıkma konusundaki kararlılığını göstermiştir. Bu süreç, vatan, devlet ve demokrasi kavramlarını ortak millî menfaatler çerçevesinde değerlendiren toplumsal bir bilinç ve dayanışma anlayışının güçlenmesine katkı sağlamıştır.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

15 TEMMUZ 10.Yıl
İRADE BİZİM
ZAFER BİZİM

10. YILINDA 15 TEMMUZ DESTANI:
HAFIZA, DİRENİŞ VE GELECEK

15 Temmuz'un 10. yılında hazırlanan **10. Yılında 15 Temmuz Destanı: Hafıza, Direniş ve Gelecek**, Türk milletinin demokrasiye, bağımsızlığına ve millî iradesine sahip çıkmak için verdiği tarihî mücadeleyi kapsamlı bir bakış açısıyla ortaya koymaktadır. Darbe girişiminin yaşandığı gece, milletin meydanlarda sergilediği kararlı duruş, devlet kurumlarının yürüttüğü mücadele ve sonrasında oluşan ortak hafıza bütün yönleriyle ele alınmaktadır.

Çalışmada; eğitim, kültür, medya, iletişim ve gençlik alanlarında yürütülen faaliyetler ile kamu kurumları ve kuruluşlarının 15 Temmuz hafızasını yaşatmaya yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar ayrıntılı biçimde aktarılmaktadır. Şehitlerimizin emaneti, gazilerimizin fedakârlığı ve milletimizin demokrasiye sahip çıkma iradesi gelecek nesillere taşınması gereken ortak bir değer olarak değerlendirilmektedir. Geçmişten alınan ilhamla geleceğe uzanan bu çalışma, millî birlik ve beraberlik bilincinin güçlendirilmesine, demokrasi kültürünün yaşatılmasına ve ortak hafızanın gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sunmayı amaçlamaktadır.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
YAYINLARI

978-625-8937-13-8